اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۴ آبان ۱۴۰۱
• ۲۹ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
• ۲۶ اکتبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۰۰ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۸۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

برای اولین بار بعد از ۶ دهه

پتروشیمی شیراز با مدیریت محمد بهمئی

لوح افتخار صادرکننده نمونه سال ۱۴۰۱

را دریافت کرد

۳

در بررسی وعده صادرات غیرنفتی ۷۵ میلیارد دلاری دولت مطرح شد

تحقق شعار توسعه تجارت در هاله‌ای از ابهام

سازمان توسعه تجارت یکی از برنامه‌های جدی خود را حرکت برمبنای نقشه راه توسعه صادرات معرفی کرده است. براساس اهداف عنوان‌شده، این سازمان قصد دارد میزان صادرات غیرنفتی ایران را تا سال ۱۴۰۴، ۳۵ تا ۴۰ میلیارد دلار افزایش دهد تا در نهایت صادرات غیرنفتی ۷۵ میلیارد دلاری را در آمار تجارت ایران شاهد باشیم. آمارهای فعلی تجارت کشور نشان می‌دهد فروش محصولات پتروشیمی و مواد معدنی، بالغ بر ۸۰ درصد صادرات ایران را تشکیل می‌دهد؛ بنابراین نمی‌توان صادرات فعلی را برمبنای کالاهایی با ارزش‌افزوده بالا توصیف کرد. بازرگانان معتقدند نبود تنوع در سبد صادراتی ایران، یکی از چالش‌های جدی تجارت است و بدون رفع این مشکل، دستیابی به صادرات غیرنفتی ۷۵ میلیارد دلاری امری غیرممکن به‌نظر می‌رسد. بنابر نظر کارشناسان اقتصادی، تنوع محصول سبد صادراتی رخ نخواهد داد؛ مگر با تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده و توسعه صنایع پایین‌دستی. به‌نظر می‌رسد این هدف بدون تکمیل زنجیره‌های صادراتی، شعاری غیرقابل تحقق یا آسیب‌رسان به اقتصاد کشور خواهد بود.

۷

کارشناسان درباره تولید خودروهای ارزان‌قیمت عنوان کردند

«خودرو اقتصادی» پروژه‌ای نمایشی

۴

عکس: ایسنا

سرمقاله

برجام و سیاست‌های توسعه‌ای صنعت نفت ایران ۲

گفت‌وگو

بیراهه سیاست‌گذاری برای مهار دلار ۱۴

گزارش‌های روز

سنگ‌اندازی پیش‌پای صادرات ۶

صنعت پوشاک قربانی تصمیمات ناگهانی ۸

مسکن ارزان دولتی در آستانه گرانی ۹

جیب خالی دولت عامل حذف مشوق‌های صادراتی ۱۲

آدم آهنی‌ها جای انسان را نمی‌گیرند ۱۳

تحلیل روز

از بحران گاز تا عزم فولاد خراسان در صادرات ۱۱

شناسه ۱۳۹۸۹۳۰

آگهی مناقصه عمومی ۵۳۹-۱۴۰۱

سازمان عمران و باز آفرینی فضاهای شهری شهرداری شیراز در نظر دارد تهیه مصالح و اجرای عملیات دیوار حائل لوپ جنوب‌غربی پروژه تقاطع غیرهمسطح شهید رودکی براساس فهرست بهاء رشته راه و باند پایه سال ۱۴۰۱ را از طریق برگزاری مناقصه عمومی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) با شماره فراخوان ۲۰۰۱۰۹۶۶۸۸۰۰۰۱۲۷ به اشخاص واجد شرایط واگذار نماید. لذا از کلیه اشخاص حقوقی یا حقیقی با توجه به شرایط ذیل دعوت به عمل می‌آید با مراجعه به آدرس WWW.Setadiran.ir نسبت به دریافت اسناد مناقصه و تحویل آن اقدام نمایند. در صورت عدم عضویت قبلی، ثبت‌نام در سامانه مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی صاحبان امضای مجاز از سوی متقاضیان جهت شرکت در مناقصه الزامی است. ضمناً در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر شماره تلفن: ۰۷۱۳۸۳۵۰۷۲۹ آماده پاسخگویی می‌باشد.

- **مبلغ برآورد:** ۱۰/۷۴۰/۳۸۲/۶۷۴ ریال
- **مدت قرارداد:** ۶ ماه
- **شرایط شرکت‌کنندگان:** کلیه اشخاص حقیقی یا حقوقی دارای سابقه مرتبط با موضوع مناقصه، ارائه گواهینامه تایید صلاحیت ایمنی از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی.
- **محل انجام کار:** شیراز - لوپ جنوب غربی پروژه تقاطع غیر همسطح شهید رودکی.
- **مبلغ سپرده شرکت در مناقصه** ۵۳۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال بصورت ضمانت‌نامه بانکی یا فیش واریزی نقدی به حساب جاری سپرده ۱۰۰۸۰۵۵۰۴۷۴۲ بانک شهر بنام شهرداری شیراز با کد مرجع ۱۰۱۷۶۸
- برندگان اول و دوم مناقصه هرگاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد.
- در زمان انعقاد قرارداد ۵٪ مبلغ پیشنهادی به‌عنوان ضمانت حسن اجرای تعهدات بصورت ضمانت‌نامه بانکی یا فیش واریزی اخذ می‌گردد.
- **آخرین مهلت دریافت (توزیع) اسناد:** متقاضیان می‌توانند حداکثر تا ساعت ۱۴:۱۵ روز **دوشنبه** مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۶ از طریق مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) اسناد مناقصه را دریافت نمایند. لازم به ذکر است مناقصه‌گران جهت شرکت در مناقصه می‌بایست در موعد مقرر نسبت به دریافت اسناد اقدام نمایند در غیر این‌صورت مجاز به ارائه پیشنهاد قیمت نمی‌باشند.
- آخرین مهلت ارائه پیشنهادات و ثبت اسناد و مدارک در سامانه حداکثر تا ساعت ۱۴:۱۵ روز **سه‌شنبه** مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۱ می‌باشد.
- شرکت‌کنندگان می‌بایست تا تاریخ مذکور سپرده شرکت در مناقصه را به‌صورت فیزیکی به آدرس شیراز - بلوارعدالت جنوبی - ابتدای بلوار دولت غربی - جنب درمانگاه آزادگان - سازمان عمران و بازآفرینی فضاهای شهری- واحد قراردادها تحویل نمایند.
- **تاریخ و محل بازگشایی پاکات:** روز **چهارشنبه** ساعت ۱۴:۱۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۲ در محل چهارراه خلدبرین سالن اجتماعات اداره کل حقوقی شهرداری شیراز می‌باشد.
- مدت اعتبار پیشنهادها ۳ ماه می‌باشد.
- **تعدیل:** هیچ‌گونه وجهی بابت تعدیل آحاد بهاء پرداخت نخواهد شد.
- هیچگونه وجهی بابت پیش‌پرداخت داده نخواهد شد.
- بدیهی است هزینه آگهی بعهده برنده مناقصه خواهد بود.
- شهرداری در رد یک یا تمام پیشنهادها مختار می‌باشد در اینصورت سپرده‌ها مسترد می گردد.
- شرکت در مناقصه و دادن پیشنهاد به منزله قبول شروط و تکالیف شهرداری موضوع ماده ۱۰ آئین‌نامه معاملات شهرداری می‌باشد.
- کلیه شرکت‌کنندگان می‌بایست مدارک ثبت‌نام در سامانه داد گستری (ثنا) را در پاکت ب ارائه نمایند.
- سایر اطلاعات و جزئیات مربوط به مناقصه در اسناد مناقصه مندرج است.
- آگهی و اطلاعات مربوط به مناقصه از طریق سایت https://shaffaf.shiraz.ir قابل مشاهده می‌باشد.
- متقاضیان شرکت در مناقصه موظف به ثبت‌نام در سایت vendor.shiraz.ir می‌باشند.
- **اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس:** ۱۴۵۶

اداره کل ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری شیراز

نوبت دوم

"آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۱/۱۹"

وزارت راه و شهرسازی
اداره کل راه و شهرسازی استان تهران

اداره کل راه و شهرسازی استان تهران در نظر دارد پروژه‌های ذیل را ازطریق برگزاری مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای با ارزیابی کیفی از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت واگذارنماید.

ردیف	موضوع	شماره مناقصه در سامانه ستاد	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار(ریال)	برآورد اولیه (ریال)
۱	تکمیل پل غیر همسطح تقاطع فیروزآباد و جاده ورامین	۲۰۰۱۰۰۳۰۲۹۰۰۰۰۱۴	۱۴,۸۷۸,۴۰۳,۳۰۰	۴۴۳,۹۲۰,۱۶۵,۰۰۰
۲	تکمیل عملیات اجرایی احداث باند دوم محور ایوانکی - کیلان حد فاصل کیلومتر ۵+۰۰۰ الی ۱۰+۵۰۰ حوزه استحفاظی	۲۰۰۱۰۰۳۰۲۹۰۰۰۰۱۵	۴۸,۰۸۶,۶۱۳,۶۷۷	۲,۲۰۸,۶۶۱,۳۶۷,۶۷۷

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. همچنین ارسال فیزیکی پاکت الف مطابق برنامه زمانی زیر به آدرس مناقصه‌گزار الزامی است. (نوع تضمین یکی از تضامین معتبر در آئین‌نامه تضمین به شماره ۱۲۳۴۰۲ مورخ ۹۴/۹/۲۲ می‌باشد.)

آخرین مهلت زمانی ثبت‌نام و دریافت اسناد: از تاریخ درج آگهی تا ساعت ۰۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۰

آخرین مهلت زمانی ارسال پیشنهاد در سامانه ستاد و تحویل فیزیکی پاکت الف به دبیرخانه مناقصه‌گزار: ساعت ۰۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۴

زمان بازگشایی پاکات مناقصه تکمیل پل غیرهمسطح تقاطع فیروزآباد و جاده ورامین راس ساعت ۱۰:۰۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۴

زمان بازگشایی پاکات مناقصه تکمیل عملیات اجرایی احداث باند دوم محور ایوانکی - کیلان حد فاصل کیلومتر ۵+۰۰۰ الی ۱۰+۵۰۰ حوزه استحفاظی راس ساعت ۱۰:۳۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۴ در آدرس زیر خواهد بود:

آدرس مناقصه‌گزار: تهران، خیابان سپهبد قرنی، خیابان کلانتری، پلاک ۸۰، ساختمان شماره ۱ اداره کل راه و شهرسازی استان تهران.

تلفن تماس: ۸۸۹۲۱۵۰۵ داخلی ۲۲۰۷

اداره کل راه و شهرسازی استان تهران

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۰۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۰۴

سرمقاله

برجام و سیاست‌های توسعه‌ای صنعت نفت ایران

(بخش نخست)

رضا پدیدار - رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران

مدت‌هاست که برجام و سیاست‌های اجرایی و عملیاتی آن مورد بحث و تبادل‌نظر فعالان اقتصادی قرار دارد و درباره شکل‌گیری آن در بنیادهای اجرایی و عملیاتی کشور اظهارنظرهای متفاوتی مطرح و ارائه شده است. اما اینکه ضرورت پیوند اقتصاد ایران با اقتصاد جهانی تا چه سطحی مطرح شده و می‌تواند پایدار باشد، سوال مهمی است که در شرایط نامتعادل اقتصاد امروز مطرح است.

در این زمینه صاحب‌نظران اقتصادی معتقدند در ۲ دهه گذشته جایگاه ایران در صحنه بین‌المللی تحت تاثیر مسئله هسته‌ای قرار گرفته و افت‌وخیزهایی را تجربه کرده و موجب تضعیف موقعیت اقتصادی کشور، به‌ویژه تحقق نیافتن سیاست‌های توسعه‌ای در صنایع نفت و انرژی ایران شده، این در حالی است که جهانی شدن اقتصاد تا حدی پیش رفته که دیگر هیچ کشوری نمی‌تواند مستقل از روابط حاکم بر اقتصاد جهانی به حیات خود به‌عنوان اقتصاد مدرن امروزی ادامه دهد. در این شرایط پیوند با اقتصاد جهانی امری اجتناب‌ناپذیر برای همه کشورهاست تا بتوانند ضمن حفظ موقعیت و جایگاه اقتصادی خود، پایگاه‌ها و رشد اقتصادی خود را حفظ کنند.

در دنیای امروز هیچ کشوری نمی‌تواند اقتصاد خود را جدا از روابط اقتصاد جهانی نگاه دارد. سیاستمداران اغلب آرزوهای خود را به‌عنوان واقعیات عینی دست‌یافتنی معرفی می‌کنند؛ هرچند این رشد اقتصادی در زندگی روزمره مردم مشاهده نمی‌شود.

رابطه مسائل هسته‌ای و اقتصاد ایران به اراده کسی بستگی ندارد که بتوان از گره زدن یا نزدن این دو سخن گفت. برای پی بردن به این رابطه نیازی به بررسی داده‌های گسترده و پیچیده اقتصادی نیست. فقط کافی است نگاهی به تاثیرپذیری هر روزه و آشکار نرخ ارز در بازار آزاد از اخبار و شایعات مربوط به مذاکرات برجامی بیندازیم. نوسانات اقتصادی در چنین شرایطی چیزی جز نمادی از روابط بسیار پیچیده اقتصاد ایران با روابط بین‌المللی نیست. به‌علاوه اینکه جدا از سیاست‌گذاری‌های اقتصادی نادرست، شرایط امروز تا حدود زیادی ناشی از قرار گرفتن ایران در مرکز تنش‌های سیاسی بین‌المللی است. رشد اقتصادی نیازمند سرمایه‌گذاری و فعالیت کارآفرینان است که بهترین راهکار اجرایی و عملیاتی آن بسترسازی برای فرآیندهای توسعه‌ای در صنعت نفت ایران است. همان‌گونه که اشاره رفت تحقق این مهم و روند اجرایی و عملیاتی در فرآیند توسعه‌ای صنایع نفت و گاز می‌تواند نااطمینانی نسبت به آینده را رفع کرده و موجب خلق فرآیندی امیدبخش برای همگان باشد، چراکه هیچ سرمایه‌گذار یا کارآفرینی در شرایط نااطمینانی و ریسک سیاسی غیر قابل پیش‌بینی، حاضر نیست سرمایه خود را به خطر بیندازد.

از طرفی در تعلیق نگه داشتن مذاکرات هسته‌ای و تعلل در به نتیجه رساندن آن هر علت سیاسی یا غیرسیاسی که داشته باشد، به لحاظ اقتصادی برای کشور ما خسران عظیمی دارد، این در حالی است که در شرایط امروزی بازار جهانی انرژی به‌علت جنگ اوکراین، نیاز مبرمی به صادرات نفت ایران وجود دارد؛ بنابراین هرگونه تاخیر در توافق برجام هزینه فرصت از دست رفته برای ایران خواهد داشت، زیرا در صورت توافق و افزایش صادرات روزانه یک میلیون بشکه نفت، می‌توان بخش اعظم کسری بودجه دولت را جبران کرد و به فرآیند تورمی خطرناکی که جامعه گرفتار آن شده تا حدودی پایان داد.

باتوجه به موارد یادشده و در نظر گرفتن تداوم روند تحریم‌ها، باید اثر این روند بر اقتصاد ایران مورد بررسی دقیق قرار گیرد. براساس شواهد، اثر مستقیم تحریم‌ها بر ذخایر ارزی کشور است، به‌طوری که طبق گزارش صندوق بین‌المللی پول، ذخایر ارزی ایران از سال ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ کاهش چشمگیری داشته است. با عنایت به روند رو به رشد اقتصاد و نیز آثار تبعی حاصل از روند تورمی در داخل و خارج از کشور، باید توجه بیشتری را معطوف سیاست‌گذاری‌های اقتصادی داشت و تجدیدنظر لازم را صورت داد.

نکته قابل‌توجه اینکه میانگین نرخ رشد اقتصاد ایران در ۲۸ سال یعنی از سال ۱۳۵۷ تا سال شروع تحریم‌ها، حدود ۳ درصد بوده که نشان‌دهنده رشد نامطلوب اقتصاد ایران است؛ بنابراین توافق جدید برجام شاید موجب افزایش صادرات نفت و به‌دنبال آن درآمدهای ارزی شود و در ابتدا تاثیر کاهشی بر قیمت‌ها، به‌ویژه نرخ ارز داشته باشد اما در نهایت تاثیر چندانی بر رشد اقتصادی ایران نخواهد داشت، زیرا برای رسیدن به توسعه و رشد پایدار باید ساختارها و بنیان‌های اقتصادی ایران نوسازی شوند.

در این شرایط بازگشت به برجام از دو جهت قابل توجه و بررسی است؛ نخست در جنبه داخلی از آن جهت که توافق جدید برجام منجر به کاهش تحریم‌ها، نه لغو کامل آن می‌شود. این روند افزایش صادرات نفتی را به‌دنبال دارد که به تبع آن درآمدهای ارزی ایران افزایش خواهد یافت؛ بنابراین نرخ ارز برای مدت کوتاهی روند کاهشی خواهد داشت اما به‌دلیل ساختار معیوب اقتصاد، این روند کاهشی ادامه‌دار نخواهد بود.

در این زمینه بخشی از کسری بودجه دولت از طریق فروش ارز حاصل از افزایش صادرات نفت جبران می‌شود، اما به‌دلیل افزایش هزینه‌های دولت نقدینگی در کشور بالاتر می‌رود و موجب تورم بیشتر خواهد شد. در این شرایط دولت تلاش خواهد کرد با درآمدهای جدید ارزی برخی از پروژه‌های دولتی ناتمام را به اتمام برساند.

ادامه دارد

مدیرانی‌که فرزندان دوتابعیتی‌دارند نباید مسئولیت بگیرند

نماینده شیراز و زرقان در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه تلاش می‌شود با اعمال اصلاحات قانونی، افراد دوتابعیتی نتوانند بر کرسی‌های مدیریت تکیه بزنند، گفت: برای اعمال این محدودیت باید بین فرزندانی که تحت تکلف والدین هستند با فرزندانی که به هر دلیلی از تکلف والدین خارج شده و زندگی مستقل دارند تفکیک قائل شد. در اصل سعی بر آن است مدیرانی که افراد تحت تکفل‌شان دوتابعیتی هستند مسئولیت نگیرند. جعفر قادری در گفت‌وگو با ایلنا با اشاره به اینکه فرزندان بعد از اینکه ازدواج می‌کنند از تکفل والدین خارج می‌شوند، افزود: نباید حساسیتی روی فرزندان خارج‌نشین که تحت تکفل پدر و مادر نیستند به خرج داد. در حقیقت در اجرای این قانون تنها باید فرزندانی که تحت تکفل پدر یا مادر هستند مدنظر باشند و این دست از مدیران از پذیرش مسئولیت‌های مدیریتی و دولتی خودداری کنند. عضو مجمع نمایندگان استان فارس با اشاره به اینکه بعید می‌دانم مدیران بخش دولتی در استان فارس دوتابعیتی یا فرزند دوتابعیتی داشته باشند، بیان کرد: بعضی از مدیرانی که در بخش و نهادهای خصوصی در این استان فعالیت می‌کنند فرزند دوتابعیتی دارند. نماینده شیراز و زرقان با اشاره به اینکه هنوز قانونی در این زمینه به تصویب نرسیده، تصریح کرد: در تلاش هستیم طبق قوانین از بکارگیری مسئولانی که فرزندان آنها دوتابعیتی هستند خودداری شود. این امر نیاز به اصلاحاتی در قوانین دارد و باید یک چارچوب قانونی مشخص در این بخش وجود داشته باشد.

رسانه می‌تواند ماموریت اجرای عدالت را بر عهده گیرد

سیدابراهیم رئیسی روز گذشته در جمع مدیران ارشد رسانه‌های بین‌المللی عضو اتحادیه خبرگزاری‌های آسیا و اقیانوسیه (اوآنا)، ماموریت اصحاب رسانه را حفظ استقلال و هویت کشورها به‌ویژه در این منطقه برشمرد و گفت: امروز در دنیای اطلاعات و ارتباطات زندگی می‌کنیم که هجوم بسیاری به فرهنگ ملت‌ها به‌ویژه ملت‌های مستقل صورت می‌گیرد، دشمنان می‌خواهند کشورها را از هویت تهی کنند تا کشور مستقلی در دنیا و منطقه نباشد.

ریاست ایران بر اتحادیه اوآنا

اتحادیه اوآنا در سال ۱۹۶۱ با هدف مقابله با جریان یک‌سویه خبری در جهان تاسیس شد که تا امروز ۴۳ خبرگزاری از ۳۵ کشور عضو آن هستند. خبرگزاری جمهوری اسلامی در این اجلاسیه که از ۲ آبان در تهران آغاز شده، به مدت ۳ سال، ریاست این اتحادیه را بر عهده می‌گیرد. رئیس‌جمهوری در جمع مدیران ارشد رسانه‌های بین‌المللی عضو اتحادیه خبرگزاری‌های آسیا و اقیانوسیه (اوآنا)، بر نقش تعیین‌کننده رسانه‌ها تاکید کرد و افزود: ترور دارای انواع متفاوتی است.

به گزارش ایسنا، رئیسی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به نوع فعالیت تروریسم فرهنگی گفت: تروریسم فرهنگی، تروریسمی است که به حقایق نمی‌پردازد و تلاش می‌کند حقایق حذف شود یا با پنهان کردن بخشی از ماجرا، حقایق اصلی را پنهان می‌کند. تروریسم فرهنگی نمی‌خواهد حقایق برای مردم روشن شود و بر این اساس ماموریت خطیری بر عهده اصحاب رسانه است تا هویت تمدنی مردم در آسیا و اقیانوسیه را حفظ کنند.

رئیس‌جمهوری گفت: رسانه می‌تواند با حفظ ارزش‌ها و کرامت انسانی برای ملت‌ها، ماموریت اجرای عدالت و پیگیری آن را در جامعه به عهده بگیرد.

رئیسی همچنین با خاطرنشان کردن این مسئله که حفظ کرامت انسانی و اجرای عدالت از نکاتی است که می‌تواند به‌عنوان محور خواسته و پیگیری رسانه‌ها مطرح باشد، تاکید کرد: در واقع قدرت رسانه، اگر در خدمت کرامت انسانی و اجرای عدالت باشد، رسانه با ارزشی است.

وی همچنین نقش رسانه‌ها را در جلوگیری از ترویج خشونت، افراطی‌گرایی، جرایم سازمان‌یافته، مواد مخدر و به راه‌انداختن اختلافات قومی و مذهبی یادآور شد و گفت: امروز ادامه حیات برخی در دنیا، به راه انداختن این‌گونه اختلافات به‌ویژه در کشورهای مستقل است.

رئیسی با برشمردن ویژگی‌های منطقه آسیا و اقیانوسیه گفت: داشتن نیمی از جمعیت جهان و ذخایر و منابع بسیار و شکل‌گیری اتحادیه‌های منطقه‌ای مانند شانگهای و اوراسیا به این منطقه قدرت بخشیده و همکاری‌های کشورهای منطقه نیز قدرت جدیدی در منطقه رقم زده است. در این شرایط، قدرت غربی‌ها و امریکایی‌ها در جهان رو به افول است.

رئیس‌جمهوری کشورمان همچنین به روند مذاکرات هسته‌ای ایران اشاره کرد و گفت: ما به‌دنبال احقاق‌حق جمهوری اسلامی هستیم. در اصل آنچه در برجام بود با نقض از سوی امریکایی‌ها مواجه شد، اروپا هم به تعهدات خود عمل نکرد. این در حالی است که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، بارها به‌طور رسمی اعلام کرده که فعالیت‌های هسته‌ای ایران هیچ انحرافی ندارد؛ در مذاکرات نیز ایران حرف‌های خود را با منطق و استدلال بیان کرد. در شرایط فعلی نیز امریکا باید تصمیم نهایی را بگیرد، اما برای اعلام نظر و پذیرش درخواست‌های قانونی ایران تاخیر دارد.

وی با تاکید بر اینکه ما مصمم به پیگیری حقوق ملت هستیم، افزود: ایران رفع و خنثی کردن تحریم‌ها را همزمان در دستور کار دارد. امریکایی‌ها در مواجهه با ایران برای چندمین‌بار دچار خطا و اشتباه در برداشت شدند، جمهوری اسلامی ایران امروز قدرتمندتر از هر زمانی است و حضور بسیار موثری در منطقه داشته و بنا دارد، این حضور قدرتمندانه را ادامه دهد.

وضعیت تورمی از نظر دولت مقبول نیست

سخنگوی اقتصادی دولت، سیاست دولت سیزدهم را تا پایان امسال، ثبات در اقتصاد کلان و مهار تورم عنوان کرد و گفت: رشد نقدینگی در پایان شهریور به ۳۵.۳ درصد کاهش یافته، در حالی که در شهریور سال گذشته این شاخص ۴۰.۵ درصد بود.

به گزارش ایرنا، سیداحسان خاندوزی در ششمین نشست خبری خود با رسانه‌ها با ارائه آمارهایی از وضعیت تورم، تاکید کرد: همانطور که در ستاد هماهنگی اقتصادی دولت نیز رئیس‌جمهوری تاکید کردند، تا پایان امسال، اولویت دولت در بخش اقتصاد کلان، ثبات اقتصادی و مهار تورم خواهد بود.

وی افزود: تلاش دولت این بوده بتواند از طریق موتورهای خلق تورم چه در طرف نوسانات ارزی یا نوسانات در حوزه حامل‌های انرژی، چه از طرف بی‌انضباطی مالی دولت و چه از طریق بی‌انضباطی پولی شبکه بانکی، همه موتورهای خلق تورم را مهار کند. ثمراتی که تاکنون حاصل شده این آمارها را برای نخستین‌بار می‌شنوید.

وی تصریح کرد: وضعیت تورمی همچنان از نظر دولت مقبول نیست و در جلسه هماهنگی اقتصادی که این آمار را به اطلاع رئیس‌جمهوری رساندیم، رئیس‌جمهوری تاکید کردند تا پایان سال، اولویت اقتصاد کلان دولت، مسئله ثبات اقتصاد کلان و مهار تورم باید باقی بماند و هر نهادی هم که برنامه رشد غیرتورمی تخلف می‌کند، به شکل جدی از طریق جلساتی که معاون اول یا معاونت اقتصادی دولت، باید پاسخگو باشند که چرا در این زمینه تخلف داشته‌اند.

سخنگوی دولت اظهار کرد: دولت سیزدهم در کنار اصلاح سیاست‌های اقتصادی از تصمیمات اقتصادی شتابزده پرهیز کرد و براساس برآوردهای اولیه کارشناسان اقتصاد امیدواریم در تابستان ۱۴۰۱ شاهد افزایش رشد تولید باشیم.

خاندوزی ادامه داد: نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت در ماشین‌آلات، بهار سال گذشته ۳.۸ بود که بهار امسال ۵.۸ افزایش یافت.

سخنگوی دولت با بیان جزئیات مصوبات حمایت از کسب‌وکارهای مجازی گفت: قطع اینترنت در یک ماه گذشته، به برخی کسب‌وکارهای مجازی لطمه جدی زد و درآمد بسیاری از آنها را تحت‌تاثیر قرار داد.

وی افزود: چون این مسئله حائز اهمیت است، در کمیته اشتغال دیجیتال دولت، جلسات متعددی تشکیل شده و تاکید بر آن است که دولت حامی کسب‌وکارهای دیجیتال بوده و پشت آنها را خالی نمی‌کند.

قیمت پروازهای جام‌جهانی قطر شنبه اعلام می‌شود

رئیس سازمان هواپیمایی کشوری با بیان اینکه نرخ بلیت‌های جام‌جهانی قطر شنبه اعلام می‌شود، شرط فروش بلیت پروازهای دوحه در ایام جام جهانی را داشتن بلیت بازی‌های این مسابقات عنوان کرد.

به‌گزارش ایسنا، محمد محمدی‌بخش در یک برنامه تلویزیونی جزئیاتی از پروازهای ایام جام جهانی را اعلام کرد و گفت: هفته گذشته جلسه مشترکی بین وزیر راه و شهرسازی کشورمان به همراه وزیر ورزش و جوانان، میراث فرهنگی و گردشگری و امور خارجه با وزیر راه قطر برگزار و توافقات مهمی نیز درباره پروازهای جام جهانی با مسئولان کشور قطر انجام شد. اکنون پرواز از شهرهای تهران، کیش، شیراز، اصفهان، مشهد و لار به مقصد دوحه قطعی شده و شرط فروش بلیت پروازهای دوحه در ایام جام‌جهانی، داشتن بلیت بازی‌های این مسابقات است.

بلیت ۹۰ میلیونی نخرید

وزیر راه و شهرسازی چند روز پیش تاکید کرد که مردم بلیت‌های حمل‌ونقل جام‌جهانی را ۹۰ و ۱۰۰ میلیون نخرند و بلیت‌ها با قیمت بسیار ارزان‌تر، دو هفته قبل از شروع بازی‌های جام جهانی در سایت مربوطه توسط سازمان هواپیمایی قرار می‌گیرد.

رستم قاسمی در پاسخ به ایسنا، درباره توافق با قطر برای بازی‌های جام‌جهانی اظهار کرد: با مسئولان قطری، جلسه خوبی درباره حضور ایرانیان در جام جهانی برگزار شد. ما از هر فرودگاه کشور می‌توانیم به دوحه پرواز داشته باشیم، به‌ویژه از کیش. هواپیمای شاتل بین کیش و دوحه برقرار خواهیم کرد که مسافران و تماشاچیان

محمد محمدی‌بخش

رستم قاسمی

بتوانند بازی را تماشا کنند و شب به کیش برگردند و به‌دلیل گرانی هتل‌های قطر، می‌توانند در هر یک از شهرهای ایران اقامت داشته باشند.

عکس روز

کویر سرخه در معرض نابودی

عکس: ایسنا

ویژه تر از خبر

حذف یارانه انرژی بخش‌های دارای گردش مالی بالا

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان شرکت مادرتخصصی تولید نیروی برق حرارتی گفت: یارانه انرژی نباید حذف شود، بلکه باید بخش‌هایی که دارای گردش مالی بالایی هستند و صادرات دارند و نیز بخش عمده‌ای از صنایع انرژی‌بر از لیست دریافت انرژی یارانه‌ای حذف شوند.

هادی مدقق در گفت‌وگو با ایرنا افزود: عمده‌ترین مشکل بخش انرژی کشور نبود تناسب در پرداخت یارانه‌ها است که معضلاتی ایجاد کرده است. پرداخت یارانه انرژی به همه بخش‌ها در کشور کار درستی به‌نظر نمی‌رسد.

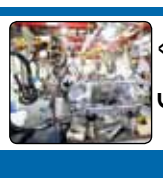
مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان برق حرارتی گفت: ما نمی‌گوییم یارانه باید حذف شود، بلکه اعتقاد داریم باید به بخش‌هایی که به آن نیاز دارند داده شود. بخش‌هایی که صادراتی هستند و گردش مالی زیادی دارند و نیازمند یارانه انرژی نیستند، بخش عمده‌ای از صنایع انرژی‌بر و بخش تجاری و... باید از سبد انرژی یارانه‌ای خارج شوند.

وی افزود: اگر این کار صورت گیرد سرمایه‌گذار ترغیب می‌شود در این بخش سرمایه‌گذاری کند و مطمئن باشد سرمایه‌اش برگشت دارد. اکنون بزرگ‌ترین چالش بخش برق و انرژی اقتصاد ناسالم آن است و اگر بتوانیم این مشکل را برطرف کنیم معضلاتی که در این سال‌ها صنعت برق با آن درگیر است حل خواهد شد.

مدقق افزود: عمده نیروگاه‌های کشور متعلق به بخش خصوصی است؛ به این معنا که بخش عمده سرمایه‌گذاری انجام شده برای توسعه نیروگاهی ازسوی بخش خصوصی انجام شده است. سرمایه‌گذار بخش خصوصی هم عمده‌ترین دغدغه‌ای که دارد آن است که سرمایه‌گذاری که کرده برگشت داشته باشد و بتواند سود موردنظر را تامین کند.

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان برق حرارتی گفت: باید بتوانیم با طراحی سازکار صحیح بخش خصوصی را برای سرمایه‌گذاری در این بخش تشویق کنیم و یکی از راهکارها تناسب در پرداخت یارانه‌ها است.

مدقق ادامه داد: اقتصاد صنعت برق باید درست شود و باید شرایط برای سرمایه‌گذار فراهم شود و نگاه بلندمدت داشت.

«خودرو اقتصادی» پروژه‌ای نمایشی

آدم آهنی‌ها جای انسان را نمی‌گیرند

بیراهه سیاست‌گذاری برای مهار دلار

صنایع چگونه از کووید ۱۹ جان سالم به در بردند

صفر و یک‌های پولساز

با گسترش کرونا بسیاری از مشاغل به‌ویژه مشاغل خدماتی به سمت اینترنتی شدن رفتند که تا حدودی هم موفق بودند؛ در واقع فضای مجازی باعث شد مشاغلی که در دوران کرونا به‌شدت آسیب دیده بودند، رونق بگیرند و از رکود خارج شوند. در این میان، کسب‌وکارهای مبتنی بر فناوری‌های نوآورانه، سهم قابل‌توجهی از ارزش خلق‌شده را به روایت آمار کسب کرده‌اند.

سهم بالای فناوری در پولسازی

کارشناسان علوم اقتصاد اثبات کرده‌اند که امروزه صرف مالکیت بر اموال زیرزمینی مانند چاه نفت، گاز، معدن و دارایی‌هایی از این قبیل، دیگر دلیلی بر حضور یک کشور در فهرست ثروتمندان دنیا نیست. این روند درباره افراد حقیقی و حقوقی ثروتمندان جهان نیز صادق است. با نگاهی به فهرست ۱۰ نفر اول ثروتمندان دنیا می‌توان گفت، بیشتر این افراد در حوزه تکنولوژی مشغول به فعالیت بوده و در این حوزه سرمایه‌گذاری کرده‌اند؛ بنابراین در دنیای امروز دیگر مالکیت چاه نفت، دلیلی بر ثروتمند بودن افراد نیست. در شرایط فعلی جهان، نقش و جایگاه فناوری که اکثرا متمرکز بر صنعت فناوری‌اطلاعات است، سهم قابل‌توجهی در ثروت ثروتمندان جهان دارد. گفتنی است که تاثیر تکنولوژی و حرکت پول هوشمند به سمت بازارهای بکر، فرصت‌های فراوانی را برای سرمایه‌گذاران ایجاد کرده است. به این ترتیب می‌توان گفت سرمایه‌گذاری روی استارت‌آپ‌ها و دانش‌بنیان‌ها، بستر و ظرفیتی جدید در حوزه صنایع است که باید با جدیت بیشتری دنبال شود.

فناوری‌هایی که اقتصاد جهان را نجات دادند

خدمات مالی در صدر ۱۰ صنعت پولساز جهان بعد از همه‌گیری کرونا قرار گرفت. در این دوران، صنعت مالی از دیگر صنایع حمایت کرد تا از نظر مالی، جان سالم به در ببرند. پیامدهای همه‌گیری کووید ۱۹ باعث افزایش ناگهانی دیجیتالی شدن و مشارکت دیجیتالی در خدمات مالی در سال ۲۰۲۰ شد. چنانچه در طول موج شیوع ویروس، استفاده از کیف پول دیجیتال و پرداخت صورت‌حساب آنلاین افزایش یافت. در نظرسنجی که آوریل ۲۰۲۰ توسط گروه Strawhecker و انجمن تراکنش‌های الکترونیکی منتشر شد، ۲۷ درصد مشاغل کوچک ایالات‌متحده شاهد افزایش مشتریان با استفاده از برنامه‌های پرداخت آنلاین بودند. حتی پس از همه‌گیری، ۷۴ درصد از مشتریان جهانی ادعا می‌کنند از این روش پرداخت استفاده می‌کنند. در بررسی روند فعالیت بزرگ‌ترین شرکت‌های جهان به آمار قابل‌توجهی دست می‌یابیم. به‌عنوان نمونه، سال ۲۰۲۰، یکی از قوی‌ترین سال‌ها برای کسب‌وکار خدمات مالی شرکت PayPal بود. این شرکت در سال ۲۰۲۰، ۲۱.۴۵ میلیارد دلار درآمد داشت و در مجموع ۱۵.۴ میلیارد تراکنش پرداخت را پردازش کرد.

▣ تجارت الکترونیک

صنعت تجارت الکترونیک، جزو بزرگ‌ترین و پولسازترین صنایع در سال ۲۰۲۱ شناخته‌شده که با قفل شدن کشورها و بسته شدن فروشگاه‌ها، براساس داده‌های مک‌کینزی، به بالاترین حد خود یعنی ۱۶.۴ درصد از کل خرده‌فروشی جهانی رسید. در بررسی روند رشد این صنعت پیش‌بینی می‌شود در نیمه نخست دهه جدید میلادی، بازار تجارت الکترونیک جهانی با نرخ رشد مرکب سالانه ۸.۱ درصد رشد کند و آسیا، اقیانوسیه، اروپا و خاورمیانه سریع‌تر از ایالات‌متحده رشد کنند.

▣ فناوری اطلاعات

فناوری اطلاعات نیز از جمله صنایعی است که در سال ۲۰۲۱ در فهرست بزرگ‌ترین و پولسازترین صنایع در جهان قرار گرفت. این صنعت به کسب‌وکارها کمک کرد تا از رکود همه‌گیری کرونا جان سالم به‌در ببرند. طبق اعلام شرکت تحقیقاتی IDC، صنعت فناوری اطلاعات جهانی در سال ۲۰۲۰ میلادی به ۵.۲ تریلیون دلار رسید. بخش‌های فناوری نوظهور از جمله اینترنت اشیا، محاسبات کوانتومی، رباتیک، واقعیت‌افزوده و مجازی، برنامه‌های کاربردی هوش مصنوعی، تجزیه‌وتحلیل داده‌ها و نرم‌افزارهای امنیتی، نسل بعدی محرک‌های اصلی رشد درآمد هستند. رایانش ابری، کاربردی‌ترین شاخه فناوری است که براساس تحقیقات، ارزش صنعت رایانش ابری جهانی در سال ۲۰۲۰ به ۳۷۱ میلیارد دلار رسید و انتظار می‌رود با نرخ رشد مرکب سالانه (CAGR) ۱۷.۵ درصد به ۸۳۲ میلیارد دلار تا سال ۲۰۲۵ برسد.

ضرورت حمایت از کسب‌وکارهای اینترنتی

تا پیش از بحران‌های سیاسی و اقتصادی موجود که موجب آسیب‌دیدن کسب‌وکارهای مجازی شد، عده بسیاری علاقه‌مند به توسعه کسب‌وکار در بستر فضای مجازی بودند که صرف‌نظر از فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای شکل‌گیری و تقویت این دسته کسب‌وکارها باید آموزش‌های موردنیاز درباره راه‌اندازی مشاغل اینترنتی به متقاضیان داده شود. بسیاری از کشورها با فراهم کردن زیرساخت‌های لازم از ظرفیت کسب‌وکارهای اینترنتی برای تحقق برنامه اشتغال خود بهره‌برداری کرده‌اند؛ ازاین‌رو کارشناسان معتقدند فضای مجازی بستر مغفول مانده‌ای است که در صورت توجه به آن می‌توان برنامه ایجاد اشتغال میلیونی را محقق کرد. رحمت‌الله پورموسی، از فعالان حوزه کار در گفت‌وگو با ایسنا با تاکید بر ضرورت حمایت از کسب‌وکارهای اینترنتی گفت: هم‌اکنون در تمام دنیا بیشتر کارها به شکل الکترونیکی انجام می‌شود، بنابراین برای آنکه ما نیز همگام با دنیا پیش برویم باید به سمت‌وسوی الکترونیکی شدن فعالیت‌ها حرکت کنیم. به گفته وی، مشاغلی آی‌تی‌محور، جزو مشاغل کم سرمایه‌بر به‌شمار می‌روند و ضمن درآمدزایی بالا می‌توانند فرصت‌های شغلی زیادی را به وجود آورند. پورموسی، حذف واسطه‌ها و رسیدن کالا به‌دست مصرف‌کنندگان با نرخ واقعی را از مزایای اینترنتی شدن مشاغل عنوان کرده و می‌گوید: اینترنتی شدن کسب‌وکارها موجب قطع دست سودجویان و دلالان از بازار می‌شود و از رانت و سوءاستفاده‌های احتمالی جلوگیری می‌کند. نظارت بر مشاغل اینترنتی به جهت حفظ حقوق مصرف‌کنندگان و خریداران ضروری است و باید قوانین استفاده از فضای مجازی به‌گونه‌ای تدوین شود که نه‌تنها محدودکننده افراد نباشد، بلکه انگیزه آنها از ورود به چنین کسب‌وکارهایی را از بین نبرد.

نیاز به باز تعریف ظرفیت‌ها داریم

حمید حاج‌اسماعیلی، یکی دیگر از کارشناس حوزه کار بر ضرورت ظرفیت‌سازی برای اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی از طریق تعریف مشاغل جدید تاکید دارد. وی گفت: در فضای مجازی بین ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ شغل می‌تواند تعریف شود و جایگاه خود را در پلتفرم‌های اینترنتی پیدا کند. این کارشناس حوزه کار گفت: در ایران تعداد مشاغلی که تعریف‌شده ۴ هزار شغل است درحالی‌که تعداد مشاغلی که در کشورهای دیگر شناسایی‌شده بیش از این میزان و حدود ۱۵ هزار تا ۱۶ هزار شغل است. این شغل‌ها هنوز در ایران شناسایی و معرفی نشده و لازم است وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای ظرفیت‌ها و مشاغل جدید را شناسایی، تعریف و طراحی کند. گفتنی است، فروش محصولات خانگی، بوتیک‌ها و مزون‌های لباس آنلاین، مشاوره‌های پزشکی آنلاین، برنامه‌نویسی، تولید محتوا، ساخت انیمیشن و بازی‌های رایانه‌ای، فروش محصولات آموزشی، بازاریابی دیجیتال، مدیریت سئو، مشاغل حوزه فناوری اطلاعات و راه‌اندازی فروشگاه‌های آنلاین از جمله ایده‌های برای ایجاد کسب‌وکارهای اینترنتی به‌شمار می‌رود. این در حالی است که در هفته‌های اخیر، قطعی اینترنت منجر به بروز مشکلات بسیاری برای فعالان اقتصادی شده است.

سخن پایانی

با مرور دوباره فهرست فعالیت‌هایی که در گروه تکنولوژی قرار می‌گیرند، این امکان برای سرمایه‌گذاران به‌وجود می‌آید که با استفاده از ظرفیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه، استارت‌آپ‌ها یا سرمایه‌گذاری مستقیم نسبت به ایجاد و توسعه این کسب‌وکارها اقدام کنند. ظرفیت این حوزه در جذب نیروی انسانی جویای کار، بسیار بالا بوده و در شرایط فعلی می‌تواند نقش مهمی در اشتغال جوانان ایفا کند. این مهم در حال‌حاضر در بعضی از زمینه‌ها در ایران اجرا شده است. پول هوشمند به سمت بازارهای پررونق و بکر در حال تغییر مسیر است. شناسایی این تغییر مسیر و فرصت سرمایه‌گذاری در آن، وجه تمایز ثروتمندان بزرگ جهان است.

خبر

کدام صنعت بیشترین آسیب را دید؟

تحلیلگران Economist Intelligence Uint (EIU) صنعت خودرو جهان را متضررترین صنعت به‌دلیل مشکلات به وجود آمده از پاندمی کرونا معرفی کردند. در مطالعه‌ای که ۶ بخش را پوشش می‌دهد، این گروه پژوهشی با ۱۷۵ مدیر لجستیک مصاحبه کرده و به نتیجه قابل‌توجهی رسیده است. براساس این گزارش در کنار تولید خودرو در این گزارش صنایع پوشاک و کفش، غذا و نوشیدنی، صنایع، فناوری اطلاعات، تکنولوژی و الکترونیک، پزشکی، داروسازی و بیوتکنولوژی هم معرفی شدند.

به‌گزارش اسپوتنیک، ۵۱.۷ درصد مدیران خودروسازی خاطرنشان کردند مشکلات عرضه بسیار قابل‌توجه بوده و این بالاترین شاخص بین ۶ بخش است. در مکان دوم این فهرست، صنایع پوشاک و کفش قرار دارند که ۴۳.۳ درصد کارکنان آنها با مشکلات لجستیک روبه‌رو بودند. کمتر از همه فناوری اطلاعات بود که تقریبا ۶.۷ درصد مدیران درباره خسارت‌های جدی ناشی از عرضه صحبت کردند. همچنین در این دوران، مسیر حمل‌ونقل کالا به خاطر ویروس کرونا مختل شد. حتی در سال نخست شیوع این ویروس، بسیاری از کشورها مرزهای خود را بستند یا در محدودیت‌های قرنطینه‌ای، صادرات و واردات را محدود کردند که آسیب بسیاری به اقتصاد جهان زد. این‌روند کمابیش در ایران نیز وجود داشت و صنایع ایران نیز در سال‌های کرونا با مشکلاتی مواجه شدند.

▣ خطر ایجاد کرونای صنعتی

پژوهشگران در پژوهشی با عنوان «بررسی تاب‌آوری اقتصادی در صنایع کوچک و متوسط ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا» به بررسی صنایع ایران پرداختند و به این نتیجه رسیدند که وضعیت ایران نسبت به کشورهای دیگر قدری متفاوت بود، زیرا این کشور در روزهای پایانی سال قرار داشت و وضعیت بحرانی‌تر شده بود. براساس این پژوهش، بررسی این موضوع که شیوع کرونا چه تاثیری بر فعالیت اقتصادی بنگاه‌ها و صنایع گذاشته، با پیچیدگی‌ها و چالش‌هایی روبه‌رو است. این پیچیدگی از یک سو ناشی از تنوع در فعالیت بنگاه‌های اقتصادی و تفاوت اثرگذاری آن بر هر یک از این بنگاه‌هاست و از سوی دیگر، از آنجا که هر یک از این بنگاه‌ها با شبکه وسیعی از مشتریان، عرضه‌کنندگان و نهادهای دولتی در ارتباط است و از آن تاثیر می‌پذیرد، تاثیرپذیری هر یک از اجزای این شبکه از شیوع ویروس بر بنگاه موردمطالعه نیز اثری متفاوت داشت.

کارشناسان معتقدند تاثیرات عمیق کرونا بر اقتصاد و صنایع تولیدی در خوشبینانه‌ترین حالت یک تا ۳ سال باقی می‌ماند. پیچیدگی و امکان خطا در این دوران به حدی سهمگین است که واژه‌ای به‌نام کرونای صنعتی در حال شکل‌گیری است. منظور از این واژه، تاثیرگذاری عمیق فضای ناشناخته جدید بر کسب‌وکارها و تضعیف و حتی مرگ بسیاری از بزرگان و مجموعه‌هایی است که خود را با این محیط یک تا ۳ ساله وفق نداده باشند.

در این فرآیند، بسیاری از کسب‌وکارها و صنایع با مشکلات فراوانی روبه‌رو شده‌اند و فروش‌شان به حداقل رسیده است. همه شرکت‌ها و صنایع چه تاثیر پذیرندگان مثبت و چه تاثیر پذیرندگان منفی باید در این دوره یک‌سری استراتژی و راه‌حل‌هایی برای استفاده از موقعیت پیش آمده یا کاستن از پیامدهای منفی آن پیاده کنند.

با تمرکز بر استراتژی‌های تاب‌آوری کسب‌وکارها و صنایع در شرایط بحران شاید بتوان تا حدی ضرر و زیان‌های حاصل بر سایه کرونا بر صنایع را جبران کرد. در حال‌حاضر مهم‌ترین چالش در زمینه کرونا مسئله همه‌گیر بودن اثر این بیماری بر اقتصاد است.

افزایش استفاده صنایع از اوراق گام

مجموع اوراق گام صادرشده از سوی بانک‌ها از بهمن ۱۳۹۹ تا پایان مهر ۱۴۰۱ برابر با ۳۰.۲ هزار میلیارد تومان است که بیش از ۲۱.۴ هزار میلیارد تومان آن به عملکرد ماه‌های اخیر مربوط می‌شود.

به گزارش بانک مرکزی، با توجه به اصلاح دستورالعمل گام و مشوق‌های در نظر گرفته شده برای استفاده از این ابزار، عملکرد صدور اوراق گام طی ماه‌های اخیر با افزایش قابل‌توجه مواجه شده و روند استفاده از این ابزار صعودی است.

گفتنی است در سال نخست استفاده از این ابزار صرفا برخی صنایع مانند خودرو، قطعه‌سازی و لوازم خانگی از این ابزار استفاده کردند، اما در ۴ ماه اخیر، طیف بسیار متنوعی از فعالیت‌های اقتصادی شامل صنایع خودرو، قطعه‌سازی، لوازم خانگی، صنایع غذایی، کشاورزی، صنایع دارویی، صنایع شیمیایی، فلزات اساسی، محصولات فلزی، مصالح ساختمانی، صنایع الکتریکی و الکترونیکی از این ابزار برای تامین مالی تولید استفاده کرده‌اند. تعداد صدور اوراق گام توسط بانک‌ها به ۱۱۲ مورد و تعداد بانک‌های فعال در صدور اوراق به ۱۰ بانک افزایش یافته است.

گفتنی است مجوز صدور اوراق گام به ۲۴ بانک ابلاغ شده و بانک‌های دارای مجوز صدور اوراق گام می‌توانند از طریق سامانه گام و در چارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی، نسبت به انتشار اوراق اقدام کنند. با توجه به مصوبات ستاد اقتصادی دولت، تکلیف‌شده دست‌کم ۲۰ درصد از کل تسهیلات پرداختی به بخش تولید در سال جاری از طریق تامین مالی زنجیره‌ای انجام شود. به‌منظور تحقق هدف‌گذاری یادشده، به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی‌شده که تا پایان امسال، دست‌کم ۱۰۰ هزار میلیارد تومان از معاملات بورس کالا از طریق ابزارهای اعتباری مانند اوراق گام تسویه شده و همچنین تامین مالی سرمایه در گردش زنجیره نفت، گاز، فرآورده‌های نفتی، پتروشیمی و صنایع شیمیایی و نیز زنجیره صنایع غذایی و کشاورزی دست‌کم به میزان ۱۰۰ هزار میلیارد تومان با استفاده از ابزارهای تامین مالی زنجیره‌ای از قبیل اوراق گام انجام شود.

به‌منظور ترویج روش‌های تامین مالی اعتباری و تشویق بنگاه‌ها به استفاده از این روش‌ها، ستاد هماهنگی اقتصادی دولت در جلسه مورخ ۱۰ مهر مقرر کرده شرکت‌های دولتی، سازمان امور مالیاتی و وزارت صنعت، معدن و تجارت ابزارهای تامین مالی زنجیره‌ای از قبیل اوراق گواهی اعتبار مولد (گام) و برات الکترونیکی را بپذیرند.

سایر اقدامات انجام‌شده در زمینه ترویج استفاده از ابزار گام، برگزاری دوره‌های آموزشی برای شبکه بانکی، برگزاری سمینارهای آموزشی برای فعالان اقتصادی، تدوین محتوای آموزشی و اطلاع‌رسانی از طریق پایگاه‌اطلاع‌رسانی بانک مرکزی است.

گفتنی است، تمامی بنگاه‌های تولیدی خریدار نهاده (اعم از کالا و خدمت) می‌توانند در چارچوب ضوابط از طریق شبکه بانکی اقدام به تامین مالی با استفاده از اوراق گام کنند.

در این روش، فروشنده نهاده می‌تواند اوراق گام را بابت خرید نهاده موردنیاز خود به سایر اشخاص منتقل کرده یا در صورت نیاز به نقدینگی، اوراق را در بازار سرمایه بفروشند. براساس این گزارش، بازپرداخت اوراق گام در سررسید از سوی بانک عامل تضمین شده است.

افتخاری بزرگ برای قدیمی‌ترین پتروشیمی ایران

لوح افتخار صادرکننده نمونه ملی سال ۱۴۰۱ برای پتروشیمی شیراز

برای اولین بار بعد از ۶ دهه پتروشیمی شیراز با مدیریت محمد بهمئی لوح افتخار صادرکننده نمونه سال ۱۴۰۱ را دریافت کرد.

به گزارش روابط عمومی شرکت پتروشیمی شیراز، آیین تجلیل از صادرکنندگان نمونه کشوری با حضور ریاست محترم جمهور، وزرا و برخی از مقامات ارشد کشور و نمایندگان شرکت‌های برتر در سالن اجلاس سران برگزار شد و شرکت پتروشیمی شیراز برای اولین بار پس از شش دهه فعالیت به عنوان صادر کننده ممتاز ملی سال ۱۴۰۱ از میان شرکت‌های اوره‌ساز کشور انتخاب و مهندس بهمئی مدیرعامل محترم این شرکت، لوح و تندیس ویژه این مراسم را دریافت کرد.

مهندس بهمئی در حاشیه این اجلاس طی سخنانی ضمن تشریح عملکرد شرکت در شش ماهه گذشته اظهار داشتند : کسب این افتخار مرهون عنایت خاص خداوند منان و تلاش مضاعف پرسنل سختکوش و متعهد شرکت بوده است. ایشان با تبریک این رویداد مهم ابراز امیدواری کردند با همت کلیه همکاران تا پایان سال برگ زرین دیگری بر افتخارات شرکت افزوده گردد.

یادداشت

روزمرگی صنعت خودرو

صادق بشیری
کارشناس حوزه خودرو

بازگرداندن صنعت خودرو به وضعیت سوددهی با بخشنامه و دستور، تلاش بیهوده‌ای است. امیدوارم نتیجه این توجهات نیز مانند گذشته زدن کلنگ بی‌تدبیری به این صنعت نباشد. چه بسا لازم است بازیگران این صنعت، تغییر کرده یا رویه خود را عوض کنند. از سوی دیگر، تمام بازیگران صالح باید شبانه‌روز به خود یادآوری کنند که بازی اقتصادی سالم، رانت‌بازی و سیاست‌زدگی را برنمی‌تابد. صنعت خودرو جهان به دانش فنی نوینی آمیخته شده و سرعت تغییر آن به ساعت رسیده؛ بنابراین بازی اقتصادی صنعت خودرو بر رقابت و همکاری استوار است، نه بر دستور.

در فضای رقابتی خودروسازی‌های سایر کشورها، خودروساز می‌خواهد براساس جلب رضایت مشتری و استفاده از دانش فنی برنده شود، اما در فضای سیاست‌زده، افراد براساس رانت می‌خواهند برنده باشند؛ از این‌رو خودروسازی قربانی می‌شود. اگر قرار است تحولی در صنعت خودرو به‌وجود آید، روند اقدامات و بازی‌های اقتصادی باید تغییر کند.

در گذشته بارها شاهد توجه ویژه مسئولان به این صنعت بوده‌ایم، گاهی مسئولان با نسخه‌ای متفاوت به‌طور موقت توانستند برخی مسائل را رفع‌ورجوع کنند یا برخی مشکلات را کمرنگ نشان دهند. بیشترین بخش از فرآیند کنترل کیفی و نظارت در صنعت خودرو با هزینه‌های گزاف اعمال می‌شود؛ گزارش‌دهی شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران به‌عنوان بازرس مورد اعتماد وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان ملی استاندارد از سال‌های گذشته به‌طور مستمر انجام شده، با این وجود، گرفتاری‌های صنعت خودرو بیش از پیش با افول سطح این صنعت در ابعاد گوناگون وجود داشته و دارد.

عملکرد ضعیف با وجود سازکارهای گوناگون به‌دلیل بداقبالی این صنعت نیست. اگرچه در این زمینه، چالش‌ها و معضلات متعددی در دوره‌های گوناگون وجود داشته است. در این میان، بهره‌وری پایین، تنوع کم، کیفیت نامناسب محصولات، ساختارهای مدیریتی و مالکیتی معیوب، عدم‌رضایت عمده ذی‌نفعان به‌ویژه مشتریان، زیاده‌خواهی برخی از عوامل ذی‌نفوذ، عدم‌تفاهم و درک مشترک تصمیم‌گیران، اتخاذ تصمیمات نادرست و حمایت‌های نابخردانه، مداخلات غیراصولی دولت و عوامل بانفوذ به‌ظاهر دلسوز، عدم‌پذیرش مسئولیت و نبود زیرساخت‌های گوناگون مانند زیرساخت‌های موثر نظارتی از جمله مشکلات این صنعت بوده و چنین برمی‌آید که این صنعت هنوز روی ریل درست قرار نگرفته و در دور باطلی گرفتار شده است.

تمام این مسائل ریشه در اقتصاد معیوب کشور دارد. تاریخ به ما می‌آموزد که برخی رویکردها در ذات خود ناپایدار هستند و به‌نظر می‌رسد صنعت خودرو کشور ما، گرفتار این ناپایداری شده است.

آشفتگی‌هایی در بخش‌های مالی، کیفی، فروش، مدیریت، تامین، واردات، قراردادها، رابطه‌ها و... خود عامل بازدارنده هر اقدام اصلاحی شده‌اند. این امر مهم در گذشته نیز بارها برای این صنعت، تجربه شده است.

دست‌اندرکاران تصمیم‌ساز برای نجات این صنعت باید توجه داشته باشند که آن دسته از مدیران باسابقه که در گذشته متولی این صنعت بودند، اکنون منتقد آن شده‌اند، در حالی که برخی از آنها خود باعث و بانی وضعیت موجود بوده‌اند و این‌بار با استفاده از آشنایی قبلی خود با این صنعت با همان پیش‌فرض‌های ذهنی گذشته، راهکارهایی به ظاهر جدید ارائه می‌دهند و سناریوهای جدید طراحی می‌کنند. باید هوشیار بود که حرکت در ریل گذشته با طرح‌های جهت‌دار جدید نباشد.

در واقع تکرار گذشته با افراد تکراری، چاره‌ساز نخواهد بود.

صنعت خودرو، یک صنعت پیشران و ملی است؛ بنابراین توجهات ملی و اقدامات سنجیده‌ای را می‌طلبد. حفظ و بهبود وضعیت با ایجاد محدودیت کارساز نیست، در حالی که دستورالعمل‌ها و الزامات ایجادشده از سوی پلیس، سازمان ملی استاندارد و وزارت صنعت، معدن و تجارت از جنس محدودیت است؛ محدودیت‌هایی که میلیاردها تومان به زیان انباشته خودروسازان اضافه می‌کند و خودروسازان نیز این هزینه را در قالب قیمت تمام‌شده محصول از مصرف‌کننده می‌گیرند؛ بنابراین به‌جای ایجاد محدودیت باید تلاش شود قابلیت‌ها افزایش یابد؛ قابلیت‌های جدید و متناسب با نیازها و شرایط موجود که مهم‌ترین آن، مدیریتی است. از این‌رو ضرورت دارد مدیریتی غیرسیاسی این صنعت را هدایت کند.

خودروسازی‌ها به بخش خصوصی واقعی واگذار شوند

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه اگر خودروسازی‌ها به بخش خصوصی واقعی و قوی واگذار شوند، می‌توانیم به این صنعت امیدوار باشیم، گفت: اگر سهام دولت در خودروسازی‌ها به بخش دولتی غیرقابل نظارت واگذار شود، از چاله به چاه افتادن است.

مهدی طغیانی در گفت‌وگو با خانه ملت درباره واگذاری خودروسازان، اظهار کرد: حاکمیت شرکت، موضوعی است که اکنون در خودروسازی‌ها و بسیاری از شرکت‌هایی که به‌نوعی با نفوذ دولت اداره می‌شوند، با آن روبه‌رو هستیم.

نماینده مردم اصفهان در مجلس شورای اسلامی افزود: باید در خودروسازی‌ها مشخص شود آیا شرکت براساس مصالح اداره می‌شود یا براساس تصمیم‌گیری‌های دولتی یا تاثیرپذیری‌های دولت از سازمان‌ها و بخش‌های دیگر در موضوعاتی مانند استخدام و بکارگیری نیرو و...؛ البته باید به این نکته نیز توجه کرد که این تصمیمات لزوما به معنای حفظ حقوق سهامداران یا تصمیم‌گیری‌های بهینه نیست؛ بنابراین در واگذاری، این روند باید اصلاح شود.

وی اضافه کرد: واگذاری خودروسازان به این معنا که سهام دولت در خودروسازی‌ها به بخش دولتی غیرقابل نظارت واگذار شود، از چاله به چاه افتادن است و وضعیت بدتر می‌شود.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس اضافه کرد: اگر در واگذاری خودروسازان، اصلاح مالکیت شرکت به گونه‌ای رخ دهد که حاکمیت شرکتی براساس مصالح انجام شود، خودروسازی‌ها از آن منتفع می‌شوند و واگذاری موجب جهش در این حوزه خواهد شد در واقع اگر خودروسازی‌ها به بخش خصوصی واقعی و قوی واگذار شود، می‌توانیم به این صنعت امیدوار باشیم.

کارشناسان درباره تولید خودروهای ارزان‌قیمت عنوان کردند

«خودرو اقتصادی» پروژه‌ای نمایشی

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

خودروهای جدید آرام‌آرام در حال اضافه شدن به سبد محصولات شرکت‌های خودروساز هستند. در این روند با رونمایی از خودروهای جدید، محصولات قدیمی‌تر از چرخه تولید خارج می‌شوند. به این ترتیب، در دو سال اخیر، تولید ۵ محصول متوقف شده است.

بسیاری معتقدند با خروج خودروهای ارزان‌قیمت از چرخه بازار باید خودروهای جایگزین در همان رنج قیمتی عرضه شوند؛ از این‌رو محور مذاکرات در حوزه تولید و حتی واردات خودرو بیشتر بر مبنای اقتصادی بودن محصولات جدید است. خودروهایی که باید با توجه به قدرت خرید مردم طراحی و تولید شوند. این در حالی است که تاثیرپذیری زنجیره‌تامین از نوسان قیمتی در بازار ارز و مواد اولیه و افزایش قیمت‌های سربار و بهای تمام‌شده حاکی از آن است که خودروهای اقتصادی نمی‌توانند نرخ پایینی داشته باشند. صمت در این گزارش به این پرسش پاسخ داده که آیا با توجه به شرایط فعلی اقتصاد و شاخص‌های اقتصادی، تحقق تولید محصولات اقتصادی ممکن خواهد بود یا خیر.

عکس: صمت

خودرو اقتصادی در دنیا تعریف مشخصی دارد؛ خودرویی اقتصادی است که حداکثر با ۶ ماه حقوق بتوان آن را خریداری کرد؛ خودرویی که این روزها در ایران نیست

انواع خودروهای اقتصادی

محصول پروژه TF۲۱ به‌عنوان محصولی جدید بر پایه پلتفرم P۲۰۰ بوده که قرار است جایگزین پژو ۲۰۶ شود. از این خودرو به‌عنوان محصول اقتصادی نام برده می‌شود. براساس اهداف تعیین‌شده در ابتدای سال، قرار است یک مدل خودرو اقتصادی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت وارد چرخه تولید شود که این خودرو متفاوت از خودرو اقتصادی شرکت‌های خودروساز خواهد بود. در ادامه در اقدامی مشترک، قرار است یک مدل خودرو اقتصادی از سوی دو خودروساز بزرگ کشور ساخته و به بازار معرفی شود. حتی در بحث خودرو اقتصادی محصول پروژه TF۲۱ نیز خودرویی ارزان‌قیمت بوده که از سوی یکی از خودروسازان داخلی ساخته خواهد شد. تولید انبوه محصول پروژه TF۲۱ شهریور آینده بوده که در نهایت جایگزین پژو ۲۰۶ خواهد شد. شرایط تولید و قیمت‌گذاری خودروهای اقتصادی وقتی سخت‌تر خواهد شد که براساس ادعای سازندگان این محصولات تمام استانداردهای هشتادوپنج‌گانه را پاس خواهد کرد.

برنامه‌ریزی برای تولید این محصولات با عنوان «خودرو اقتصادی» در حالی آغاز شده که خودرو اقتصادی در همه دنیا تعریف مشخصی دارد؛ در این تعریف، خودرویی که با درآمد حداکثر ۶ ماه حقوق یک فرد عادی بتوان آن را خرید در اصطلاح خودرو اقتصادی نام می‌گیرد. خودرویی که لااقل این روزها در بازار ایران وجود ندارد.

طراحان این طرح بر جایگزینی خودروهای اقتصادی به‌جای خودروهایی که از چرخه تولید خارج شده‌اند، تاکید دارند. این در حالی است که خروج برخی خودروها مانند تیبا و سمند از خط تولید، نیازمند جایگزینی با خودروهای اقتصادی زیر ۱۰ هزار دلار است. براساس آمار، حدود ۱۸۰ نوع خودرو در کشورهای جهان تولید می‌شود که زیر ۱۰ هزار دلار قیمت دارند، اما امکان ورود به کشور ما را ندارند، زیرا استانداردهای هشتادوپنج‌گانه سازمان ملی استاندارد، اجازه ورود به بسیاری از این خودروها را نمی‌دهد.

از سویی، اگر برای یک خودرو ۱۰ هزار دلاری ۵۵ درصد عوارض و تعرفه وضع شود، این خودرو با قیمت تمام‌شده حدود ۴۵۰ میلیون تومان وارد بازار خواهد شد. حال سوال اساسی این است که با توجه به این مسائل یک خودرو اقتصادی در ایران چه قیمتی خواهد داشت؟

> حسن کریمی‌سنجری: در جهان، بدنه خودروهای اقتصادی از مواد کربنیک ساخته می‌شود

تغییر مواد اولیه و کاهش قیمت

حسن کریمی‌سنجری از کارشناسان صنعت خودرو درباره تولید خودرو اقتصادی و قیمت تمام‌شده آن به صمت گفت: تعریف خودرو اقتصادی از نگاه مصرف‌کننده و تولیدکننده دارای ابعاد متفاوتی است. خودرو اقتصادی از منظر خریدار به محصولی گفته می‌شود که قیمت پایینی داشته باشد. در مقابل این مسئله از نگاه صنعت به محصولی گفته می‌شود که به‌لحاظ تکنولوژیکی در حوزه موتور، مصرف سوخت کمتری داشته باشد.

وی با بیان اینکه استفاده از موتور کم‌حجم در تولید خودرو برای مصرف‌کننده نیز یک جنبه اقتصادی است، افزود: برای تولید و بکارگیری این فناوری در خودرو، نیاز به توان و دانش فنی دانش‌بنیان‌ها داریم تا در فرآیند تولید خودرو اقتصادی به کمک شرکت‌های خودروساز آمده و هزینه‌ها را کاهش دهد. علاوه بر موتور، استفاده از سایر فناوری‌ها نیز می‌تواند تولید خودرو را با صرفه بیشتر همراه کند. به‌عنوان مثال در جهان بدنه خودروهای اقتصادی از مواد کربنیک ساخته می‌شود که بهره‌گیری از این مواد، ضمن تضمین ایمنی در تصادفات از آسیب به سرنشینان جلوگیری می‌کند.

▣ استفاده از پلتفرم مشترک

کریمی‌سنجری در ادامه سخنان خود عنوان کرد: در طراحی خودرو می‌توان از پلتفرم‌های مشترک بین چند سگمنت خودرویی و چند شرکت خودروساز استفاده کرد. به‌عنوان نمونه برای تولید مدل‌های سدان و شاسی‌بلند از یک پلتفرم بهره گرفته می‌شود. چنین همکاری‌هایی در کنار کاهش حاشیه سود، بهای تمام‌شده یک خودرو را پایین می‌آورد.

او اظهار کرد: امکان تولید چندین خودرو از یک پلتفرم، برگ برنده ما در صنعت خودرو خواهد بود. در این راستا، دو شرکت خودروساز بزرگ کشور که ۹۰ درصد بازار را در اختیار دارند، می‌توانند پلتفرم مشترک طراحی کرده و با بهره‌مندی از واحد تحقیق و توسعه مشترک، هزینه‌های تولید را کاهش دهند؛ به‌این ترتیب تولید محصولات اقتصادی ممکن خواهد بود.

کریمی‌سنجری با بیان اینکه تولید خودرو اقتصادی با جدیت در حال پیگیری است، تصریح کرد: در طراحی پلتفرم مشترک، احتمال بروز یک اشتباه وجود دارد که باید از آن جلوگیری کرد. در این فرآیند نمی‌توان و نباید تولید خودروهای متفاوت که در برخی قطعات مشترک هستند، به‌عنوان محصولات یک پلتفرم معرفی کرد؛ اشتباهی که تا کنون برخی شرکت‌های خصوصی فعال در حوزه خودروسازی دچار آن شده‌اند. هنگامی می‌توانیم از خودروهای مشترک یک پلتفرم صحبت کنیم که در موتور، گیربکس، سیستم تعلیق یکسان باشند. به این معنی که با پاورترین آنها یکسان بوده و بتوان به‌عنوان مثال با کمترین تغییرات موتور یک سدان را روی خودرو شاسی‌بلند هم سوار کرد. برای اجرای این هدف باید ۹۰ درصد قطعات دو موتور یکی باشد و در یک خط تولید ساخته شوند.

این کارشناس صنعت با بیان اینکه خودرو اقتصادی و تولید چند مدل مشترک از یک پلتفرم دارای تعریف کلاسیک است، ادامه داد: ممکن است یک موتور برای ۵ مدل خودرو متفاوت استفاده شود یا یک گیربکس برای ۱۰ محصول مختلف مورداستفاده قرار گیرد.

به‌گفته وی، اپتیما و سانتافه دو خودرو از دو سگمنت متفاوت هستند که از سوی دو شرکت خودروساز تولید می‌شوند و از یک پلتفرم مشترک استفاده می‌کنند. وی افزود: از این نمونه‌ها در صنعت خودرو جهان زیاد است.

کریمی‌سنجری گفت: گاهی برخی شرکت‌های خودروساز، ۴۰ مدل خودرو را روی ۳ پلتفرم تولید می‌کنند. در واقع بخش اعظمی از خودرو از دید مصرف‌کننده پنهان است؛ بنابراین از نگاه مشتری قیمت تمام‌شده و نرخ فروش خودرو در بازار مهم است.

کریمی‌سنجری در پایان یادآور شد: در کنار بهای تمام‌شده خودرو، میزان مصرف سوخت، یکی از مولفه‌های مهم خودروهای اقتصادی بوده که خرید این محصول را برای مصرف‌کننده به‌صرفه می‌کند؛ از این‌رو تولید موتورهای کم‌حجم با مصرف سوخت پایین برای خودروهای اقتصادی از اهمیت بالایی برخوردار است.

> اسکندر نظری: خودرو اقتصادی، پروژه‌ای نمایشی است که احتمالا با جابه‌جایی مدیران، اجرای آن به فراموشی سپرده می‌شود

تاثیر تحریم بر تولید

اسکندر نظری، یکی از فعالان صنعت خودرو درباره تولید خودروهای اقتصادی به صمت گفت: تولید خودرو اقتصادی یک طرح است و اینکه به‌نتیجه برسد و برای تولید آن چقدر هزینه شود و همچنین در زمان عرضه با چه قیمتی به‌فروش برسد تا منجر به بازگشت سرمایه شود، به آینده بستگی دارد.

وی افزود: تجربه تولید ال ۹۰ نشان می‌دهد چنین اهدافی معمولا به نتیجه نرسیده و با توجه به شرایط اقتصادی و سیاسی ایران انجام‌شدنی نیست، زیرا قیمت محصول نه از سوی کارخانه تولیدکننده که از سوی نهادهای بالادستی دولتی تعیین می‌شود.

این فعال صنعت خودرو یادآور شد: هنگامی که در بازار، محدودیت عرضه، چه در حوزه تولیدات داخل و چه حوزه خودروهای وارداتی وجود دارد، در برخی رنج‌های قیمتی جاهای خالی خواهیم داشت که محصولات جایگزین باید در این جاهای خالی جایگزین شوند. حال اگر خودرو جدید با نام اقتصادی، مثلا ۲۰۰ میلیون تومان قیمت‌گذاری شود، اما به‌لحاظ امکانات در سطح خودروهای قدیمی با رنج قیمتی ۲۵۰ میلیون تومان باشد، حتی اگر کارخانه آن را ۲۰۰ میلیون تومان به فروش برساند در بازار قیمت واقعی خود را پیدا می‌کند و به نوعی در نهایت منجربه ایجاد بازار سیاه می‌شود. به‌این ترتیب سوداگری ادامه خواهد داشت.

به‌گفته نظری تا هنگامی‌که شرایط تحریمی بر کشور حاکم است، نمی‌توان از تولید خودرو اقتصادی سخن گفت. او در ادامه سخنان خود تصریح کرد: در صنعت خودرو، صاحب دانش فنی نیستیم؛ بنابراین محصولاتی تولید شده که در داخل طراحی نشده‌اند و ما فقط مونتاژکننده آنها هستیم یا با مهندسی معکوس در کشور داخلی‌سازی شده‌اند. او اظهار کرد: علاوه بر این، امکان اجرای هیچ‌کدام از تست‌های خودرو و آنالیزها در داخل میسر نیست.

▣ یک نمونه موفق

نظری در ادامه سخنان خود با اشاره به توان تولید صنعتی کشور آلمان، به‌عنوان یکی از کشورهای صاحب دانش در خودروسازی، عنوان کرد: آلمان می‌تواند خودرو به‌روز تولید کند، زیرا جدا از امکان طراحی، دانش حوزه‌های گوناگون از بخش‌های الکترونیکی تا لاستیکی و پلاستیکی خودرو را در اختیار دارد. دانش فنی در حد اعلا در صنعت خودرو آلمان وجود دارد؛ بنابراین فقط سفارش کار می‌شود و محصول به تولید می‌رسد. این در حالی است که ما باید بخش‌های گوناگون محصولات دولتی خود را از خارج تامین کنیم.

▣ طراحی امید

نظری در پاسخ به این پرسش که با توجه به شرایط فعلی، آیا تولید خودرو اقتصادی شدنی خواهد بود یا خیر، گفت: چنین مسائلی بیشتر کارکرد سیاسی دارد تا اقتصادی. در بحبوحه مسائل جاری یک‌سری امیدها داده می‌شود. مثلا کسانی که به نحوی در اقتصاد فعالیت دارند، می‌دانند در حال‌حاضر دولت با کسری بودجه مواجه است و مشخص نیست وقتی از افزایش حقوق صحبت می‌کند از کدام بخش قرار است بودجه آن تامین شود.

این فعال صنعت با بیان اینکه این سخنان (تولید خودرو اقتصادی) پشتوانه فنی‌وحرفه‌ای ندارند، گفت: بیشتر پروژه‌ها نمایشی بوده که احتمالا با جابه‌جایی مدیران پیگیری انجام آنها به فراموشی سپرده می‌شود. معمولا با رفتن مدیری و آمدن مدیر جدید، دیگر کسی نمی‌پرسد چرا فلان پروژه به نتیجه نرسید.

▣ جدال قیمتی

نظری با بیان اینکه در حال‌حاضر یکی از موضوع‌های مطرح در زنجیره تامین خودروسازان، قیمت قطعات است، گفت: به‌دلیل افزایش نرخ تورم، قیمت قطعات هر سال و بلکه هر ماه نسبت به قبل تغییر کرده و ثبات قیمتی وجود ندارد؛ بنابراین ساخت خودروهای اقتصادی با توجه به شرایط کشور نمی‌تواند محلی از اعراب داشته باشد.

سخن پایانی

بنابر این گزارش، تولید خودروهای اقتصادی در جهان تجربه شده و بنابراین شدنی است، اما نبود ثبات اقتصادی، سیاسی و حتی مدیریتی در کشور تحقق این اهداف را با اماواگرهای بسیاری روبه‌رو کرده است. نرخ تورم نیز یکی از چالش‌های اساسی برای کاهش بهای تمام‌شده محصولات بوده که اهداف را در هاله‌ای از ابهام قرار می‌دهد.

سنگ‌اندازی پیش‌پای صادرات

از بحران گاز تا عزم فولاد خراسان در صادرات

جیب خالی دولت عامل حذف مشوق‌های صادراتی

معدن در هزارتوی مشکلات بی‌پایان

عکس: صمت

گروه معدن: رشد و توسعه بخش تولید در قدم اول نیازمند منابع مالی است که باید آن را از بانک یا بازار سرمایه تامین کرد؛ در گام بعدی این مسئله نیازمند خوراک و در نهایت امکانات مناسب برای عرضه و فروش است.

علاوه بر این باید از تاثیر مخرب تغییرات نرخ ارز و تورم و مانند آن در امان باشد. همه این مسائل که فرآیند تولید را تحت تاثیر مثبت یا منفی قرار می‌دهد، نیازمند رگولاتوری است که مسئول مستقیم آن، در بخش تولید صنعتی وزارت صنعت، معدن و تجارت است. اگر مدیران فعلی عزم خود را برای ایفای این نقش جزم کنند، می‌توان امیدوار بود بخش معدن به‌تدریج به جایگاه خود در تولید ناخالص ملی دست یابد.

اما مشکلات معدن یکی دو تا نیست؛ از موضوع کمبود ماشین‌آلات گرفته تا اکتشاف و استخراج و فرآوری را در بر می‌گیرد. در گزارش امروز جدیدترین اظهارنظرها در این باره را مرور کرده‌ایم.

گلوگاه‌های افزایش تولید

بهرام شکوری، رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران گفت: برای بررسی میزان تولید ناخالص داخلی و سهم معادن از آن، باید دو موضوع را موردتوجه قرار دهیم. اگر در محاسبه‌های خود تنها سهم مواد معدنی را در نظر بگیریم، باید به این نکته توجه داشته باشیم که ارزش مواد معدنی در کشور ما، از استانداردها و نرمال‌های جهانی تبعیت نمی‌کند.

به گزارش معدن‌نامه شکوری در توضیح این نکته بیان کرد: براساس استانداردهای جهانی کشورها بین ۳ تا ۵ درصد ذخایر معدنی خود را استخراج می‌کنند، اما در ایران این رقم به نیم‌درصد و حتی کمتر از آن هم می‌رسد. همین مسئله نشان می‌دهد ما به میزان کافی از ذخایرمان بهره‌برداری نمی‌کنیم.

ماده خام یا فرآوری‌شده

به‌باور رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران نکته حائز اهمیت دیگر این است که وقتی گفته می‌شود مواد معدنی، درباره ماده استخراج‌شده صحبت می‌کنیم یا اینکه مواد را در زنجیره‌ها در نظر می‌گیریم؟ اگر مراحل مختلف زنجیره ارزش را در نظر بگیریم، سهم مواد معدنی در تولید ناخالص داخلی، بین ۲۰ تا ۲۵ درصد نیز می‌شود. شکوری با اشاره به این نکته که دولت باید مشخص کند ارزش مواد معدنی را به‌تنهایی در جی‌دی‌پی در نظر می‌گیرد یا قرار است زنجیره مواد معدنی و کالاهای مصرف خانگی را هم در نظر داشته باشد، افزود: در حالت دوم، سهم مواد معدنی از جی‌دی‌پی افزایش می‌یابد، زیرا کالاهایی مانند لوازم الکترونیکی و خانگی نیز در همین دسته قرار می‌گیرند.

استخراج

شکوری که ریاست انجمن مس ایران را نیز بر عهده دارد، اظهار کرد: منظور از کمبود ظرفیت‌ها در استخراج این نیست که دولت به‌طور مستقیم ما را مجبور کرده که کمتر استخراج کنیم، بلکه به این معناست که دولت تسهیلات و حمایت‌های لازم برای استخراج بیشتر را در اختیار ما قرار نمی‌دهد. وی گفت: ما در قوانین اقتصادی، ظرفیت‌های لازم را داریم اما سیاست‌های غلطی که دولت‌های متفاوت اعمال می‌کنند، سبب می‌شود توان دستیابی به استانداردهای جهانی را نداشته باشیم؛ بنابراین مقصود از بیان چنین مطلبی این نیست که دولت قصد دارد برای بخش معدن مانع‌زایی کند، اما با اعمال و اجرای سیاست‌های نادرست، موجب کاهش توانایی ما می‌شود. با همین گلوگاه‌ها است که روند تضعیف معادن آغاز می‌شود.

ماشین‌آلات معدنی

شکوری با اشاره به این نکته که یکی از ملزومات تولید مواد معدنی، ماشین‌آلات است، گفت: مسئله ماشین‌آلات هم سال‌ها محل بحث بخش خصوصی معدن و دولتی‌ها بوده است. این محدودیت‌ها و ممنوعیت‌هایی که دولت‌های مختلف در کشور ایجاد کرده‌اند مانع تولید بیشتر است. وی گفت: با اینکه اعلام‌شده محدودیت‌ها در حوزه ماشین‌آلات تعدیل و کاسته شده، مشکلات کماکان ادامه دارد و سبب شده نرخ ماشین‌آلات داخلی نسبت به قیمت همین ماشین‌آلات در خارج از کشور چندین‌برابر شود. این‌گونه حتی امکان تعمیر ماشین‌آلات برای فعالان بخش معدن وجود ندارد، به‌همین‌دلیل نمی‌توانیم از ظرفیت‌های موجود هم به‌طور کامل استفاده کنیم. طبق بررسی‌های ما اگر فعالان معدنی در بخش خصوصی بخواهند ناوگان ماشین‌آلات خود را نوسازی و تعمیر کنند، حدود ۲ میلیارد دلار اعتبار نیاز دارند اما دولت به‌بهانه حمایت از ماشین‌آلات داخلی که ارزش آن به ۵۰ میلیون دلار نیز نمی‌رسد، مانع واردات ۲ میلیارد دلار ماشین شده و استخراج را دچار مشکلاتی کرده است.

و مشکلات دیگر...

شکوری گفت: بخش دیگر مشکلات معادن مربوط به منابع طبیعی است که محدوده‌ها را با محدودیت هکتاری به فعالان معدنی می‌دهد و فرآیند مجوز گرفتن برای تولید بیشتر تبدیل به یکی از معضلات اساسی فعالان این حوزه شده است. همه مسائل یادشده باعث می‌شوند از تولید و استخراج بیشتر ماده‌معدنی جلوگیری شود. فرآوری‌کنندگان محصولات معدنی نیز از حمایت کافی برخوردار نیستند. شرکت‌ها محصولات معدنی تولید می‌کنند، اما بانک‌ها به این شرکت‌ها وام نمی‌دهند و برای بازگشت ارز نیز مشکلات ما همچنان پابرجاست. وی گفت: تنها خواسته ما از دولت این است که به ظرفیت‌های قانونی توجه کنند و هر جایی که قرار است بخشنامه جدیدی وضع یا قانون‌گذاری شود، با فعالان معدنی نیز مشورت شود. وی گفت: معاونت معدنی وزارت صمت در یک سال‌ونیم گذشته حتی یک جلسه هم با فعالان انجمنی بخش خصوصی نداشته است. وقتی دولت تنها به سیاست‌گذاری می‌پردازد و هیچ تصوری از فضای معدنی کشور ندارد، مسائل ما حل نمی‌شود و سهم معادن نیز در تولید ناخالص داخلی کم خواهد بود.

تکرار مکرر اشتباه

شکوری در پایان تصریح کرد: متاسفانه ما از عملکرد دولت‌های قبلی درس نمی‌گیریم؛ نمی‌توان یک اشتباه را بارها انجام داد و انتظار داشت این سیاست غلط و دخالت در اقتصاد موجب افزایش نقش معدن در تولید ناخالص داخلی شود. اگر دولت تنها نقش تنظیم‌کنندگی خود را ایفا کند و دست از دخالت در جزئیات اقتصاد بردارد یا حداقل از بخش خصوصی نیز مشورت بگیرد، گام‌های اساسی در توسعه صنایع و افزایش سهم مواد معدنی در جی‌دی‌پی برداشته خواهد شد.

نقشه راه معدن

محمدصالح جوکار، رئیس فراکسیون معدن و صنایع معدنی مجلس درباره مشکلات پیش روی معادن، گفت: متاسفانه در حال حاضر راهبرد، چشم‌انداز و نقشه راه مناسبی برای بهره‌گیری از ظرفیت معادن وجود ندارد. در واقع باوجود اینکه در برنامه‌های توسعه‌ای، دولت‌ها مکلف به استفاده از ظرفیت این بخش شده‌اند، این مهم تاکنون محقق نشده و مستلزم برنامه‌ریزی است. به گزارش معدن ۲۴ جوکار با اشاره به واگذاری برخی معادن به اشخاصی که از صلاحیت و اهلیت لازم برخوردار نیستند، گفت: افرادی که از نظر تخصص و امکانات و تجهیزات، توانایی لازم را ندارند به مانعی برای بهره‌گیری از معادن تبدیل شده‌اند.

اکتشاف

وی با بیان اینکه در حوزه اکتشاف معادن عملکرد خوبی نداشتیم، اضافه کرد: باید به اکتشاف توجه ویژه‌ای شود، زیرا در صورت بی‌توجهی به موضوع شناسایی ذخایر جدید، ممکن است در سال‌های آینده با مشکل روبه‌رو شویم؛ همان‌گونه که اکنون باوجود ظرفیت مطلوب صنایع بالادستی تولید فولاد، با کمبود سنگ‌آهن و خوراک برای این واحدها روبه‌رو هستیم که این موضوع، نشان‌دهنده بی‌توجهی به حوزه اکتشاف است.

ماشین‌آلات

این نماینده مردم در مجلس یازدهم نوسازی ماشین‌آلات و تجهیزات معدنی را از دیگر ضرورت‌های این حوزه دانست و تصریح کرد: ماشین‌آلات کنونی توانایی بهره‌برداری از معادن را ندارند که باید در این زمینه نیز سرمایه‌گذاری مناسبی صورت گیرد.

سخن پایانی

معدن و صنایع معدنی موتور محرکه رشد اقتصادی هستند و در سال‌های اخیر تلاش زیادی صورت گرفته تا این حوزه به جایگاه اصلی خود در اقتصاد دست یابد، اما وجود مشکلات لاینحل آن را از مقصد مطلوب دور نگه می‌دارد. انتظار می‌رود دولت با فرهنگ‌سازی، رفع مشکلات محلی، تسهیل فعالیت معدنکاری و حمایت از این صنعت، بستر مناسبی فراهم کند تا اقتصاد از بن‌بست رکود خارج شود و ایرانیان در گوشه‌گوشه کشور از مواهب این ثروت ملی برخوردار شوند.

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
نوبت اول
توأم با ارزیابی کیفی(فشرده) شماره ۱۴۰۱/۳۰/م
IMPASCO شرکت نیروگاهی توسعه سرمایه‌گذاری

۱- **نام دستگاه برگزارکننده مناقصه:** مجتمع معدنی سرب و روی انگوران به نمایندگی شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران.

۲- **موضوع مناقصه:** اجرای عملیات عمرانی در مجتمع معدنی سرب و روی انگوران شامل عملیات بازسازی ساختمان، کارهای تأسیساتی، فاضلاب، سیستم گرمایشی و برقی براساس مشخصات فنی مندرج در اسناد مناقصه و با رعایت مشخصات فنی نشریات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و مقررات ملی ساختمان شماره ۱۴۰۱/۳۰/م

۳- **مهلت دریافت اسناد از سامانه ستاد:** از روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۴ لغایت ساعت ۱۵ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۰ به مدت ۶ روز.

۴-**نحوه دریافت اسناد و ارائه پیشنهادات:** این مناقصه در بستر سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به نشانی الکترونیکی www.setadiran.ir برگزار می‌گردد. لذا متقاضیان باید ضمن ثبت‌نام در سامانه مذکور و دریافت کلیه اسناد مناقصه، نسبت به تکمیل کلیه اسناد و ارائه پیشنهاد خود بصورت الکترونیکی از طریق این سامانه اقدام نمایند. بدیهی است پیشنهادات ارائه شده خارج از سامانه مذکور قابل پذیرش نمی‌باشد.

تبصره: مناقصه‌گران باید در مهلت مقرر پیشنهادات خود که شامل نسخ الکترونیکی اسناد (محتویات پاکت «ب»، «ج»، «پاکت ارزیابی کیفی» و تصویر «تضمین شرکت در فرآیند اجرای کار») می‌باشد را پس از امضاء الکترونیکی صاحبان حق امضا مجاز و مُهر الکترونیکی مناقصه‌گر در سامانه ستاد بارگذاری نموده و همزمان اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار را داخل پاکت «الف» قرار داده و پس از درج مشخصات (نام مناقصه‌گر، آدرس، شماره‌های تماس)، عنوان مناقصه و شماره مناقصه، توسط صاحبان حق امضا مجاز مهر و امضا و سپس لاک و مهر نموده و حداکثر تا ساعت ۱۵ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۱ به آدرس مندرج در بند۷ تحویل و در ازای آن رسید دریافت نمایند. مناقصه‌گزار به پیشنهاداتی که پس از مهلت مقرر واصل و یا پاکت «الف» آنها از طریق پست ارسال شده باشد به هیچ‌وجه ترتیب اثر نخواهد داد و همچنین به پیشنهاداتی که در سامانه ستاد بارگذاری گردیده لکن پاکت «الف» آن که حاوی اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار می‌باشد بطور فیزیکی تحویل دبیرخانه مناقصه‌گزار نگردد ترتیب اثر نخواهد داد.

۵- **زمان و نحوه ارزیابی کیفی:** پاکت ارزیابی کیفی مناقصه‌گران در ساعت ۱۰ صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۲ توسط کمیته فنی-بازرگانی مفتوح می‌گردد و پس از ارزیابی کیفی در صورت کسب حداقل امتیاز لازم در فرآیند ارزیابی کیفی(حداقل ۶۰ امتیاز از ۱۰۰ امتیاز) پیشنهادات آنها(به ترتیب شامل پاکات «الف»، «ب» و «ج») در جلسه گشایش ساعت ۱۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۳ توسط کمیسیون معاملات مفتوح می‌گردد و پیشنهادات مناقصه‌گرانی که حداقل امتیاز را در ارزیابی کیفی کسب ننمایند گشوده نشده و مسترد خواهد شد.

۶- **زمان و نحوه گشایش پیشنهادات:** گشایش پیشنهادات (گشایش پاکات «الف»،«ب» و «ج») در ساعت ۱۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۳ با حضور اعضا کمیسیون معاملات در آدرس مندرج در بند ۷ صورت می‌گیرد. گشایش پاکات با وصول حداقل ۲ پیشنهاد نیز صورت گرفته و حضور فقط یک نفر نماینده از طرف پیشنهاددهندگان با ارائه کارت شناسایی معتبر و معرفی‌نامه کتبی مهر و امضا شده از طرف مناقصه‌گر در جلسه گشایش پیشنهادات آزاد است.

۷- **محل تحویل اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار:** زنجان -شهر دندی -کیلومتر ۲۵ جاده دندی به تکاب -مجتمع معدنی سرب و روی انگوران- دبیرخانه کمیسیون معاملات.

۸- **محل و مهلت تحویل پیشنهادات:** حداکثر تا ساعت ۱۵ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۱ به آدرس مذکور در بند ۴ و ۷ (محتویات پاکات «ب» و «ج» و پاکت ارزیابی کیفی بصورت الکترونیکی از طریق بارگذاری در سامانه ستاد و پاکت «الف» بصورت فیزیکی)

۹- **مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار:** مبلغ ۲،۴۸۲،۰۰۰،۰۰۰ (دومیلیارد و چهارصد و هشتاد و دو میلیون) ریال در قالب ضمانت‌نامه بانکی معتبر.

۱۰- **مدت اعتبار پیشنهادات:** سه ماه از تاریخ گشایش پیشنهادات و قابل تمدید تا سه ماه دیگر.

۱۱- **الزامات مناقصه‌گر:** دارا بودن: ۱- تأییدیه صلاحیت ایمنی سازمان کار و امور اجتماعی ۲- دارا بودن حداقل رتبه ۵ در کد فعالیت ابنیه و تأسیسات ۳- کسب امتیاز حداقل ۶۰ از ۱۰۰ در ارزیابی کیفی.

۱۲- **محل تأمین اعتبار:** منابع داخلی .

۱۳- **نوع قرارداد:** قیمت مقطوع با درج مبلغ واحد در انجام کار.

۱۴- **دستگاه نظارت:** مجتمع معدنی سرب و روی انگوران یا نماینده معرفی شده از جانب وی.

۱۵- **حقوق مناقصه‌گزار:** مناقصه‌گزار حق تغییر، اصلاح، حذف و اضافه و یا تجدید نظر در مفاد و شرایط اسناد مناقصه و مشخصات و اقلام موضوع قرارداد، شرح خدمات و شرایط اختصاصی را قبل از گشایش پیشنهادها در چارچوب مقررات برای خود محفوظ می‌دارد. از آنجا که ممکن است تجدیدنظر یا اصلاح در اسناد و مشخصات مستلزم تغییر مفادیر یا قیمت‌ها باشد، در این صورت مناقصه‌گزار می‌تواند مهلت دریافت پیشنهادها را با اعلام از طریق سامانه ستاد تغییر دهد به نحوی که آنان فرصت کافی برای اصلاح و تجدیدنظر در پیشنهاد خود را داشته باشند.

۱۶- **کفایت اعلام هر گونه حذف یا تغییر در مفاد اسناد از طریق سامانه ستاد:** هر گونه اطلاع‌رسانی به مناقصه‌گران اعم از صدور هر گونه ابلاغیه، اصلاحیه، الحاقیه و اعلام هرگونه حذف، تغییر و اصلاح در مفاد اسناد به مناقصه‌گران فقط از طریق سامانه ستاد بوده و به منزله ابلاغ قابل تصدیق تلقی می‌گردد.

۱۷- **بازدید از محل پروژه:** بازدید از محل پروژه از تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۴ تا حداکثر ۱۴۰۱/۰۸/۱۸ و تکمیل فرم بازدید و ارائه آن در پاکت «ب» الزامی می‌باشد.

۱۸- **برای مناقصه‌گران و سایر شرایط:** سایر شرایط مندرج در اسناد مناقصه می‌باشد و شرکت‌کنندگان می‌توانند به منظور کسب اطلاعات بیشتر با شماره تماس ۳-۳۶۵۲۶۶۶۲-۰۲۴ دبیرخانه کمیسیون معاملات مجتمع تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۰۷
مجتمع معدنی سرب و روی انگوران

در آیین گرامیداشت روز ملی صادرات؛

انتخاب شرکت فولاد خوزستان به عنوان صادرکننده نمونه کشور

شرکت فولاد خوزستان در بیست و ششمین مراسم روز ملی صادرات با موضوع «صادرات غیرنفتی، محور توسعه» صادرکننده نمونه کشور شد.

به گزارش خبرنگار روابط‌عمومی، بیست و ششمین مراسم روز ملی صادرات با موضوع «صادرات غیرنفتی، محور توسعه» ۳۰ مهرماه ۱۴۰۱ با حضور سید ابراهیم رییسی رئیس‌جمهور، رضا فاطمی‌امین وزیر صمت، محسن رضایی معاون اقتصادی رئیس‌جمهور و فعالان حوزه صادرات در سالن اجلاس سران تهران برگزار شد.

سید ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور در این مراسم از رشد ۴۰ درصدی صادرات در سال ۱۴۰۰ در سایه سنگین تحریم و تهدیدات گفت و افزود: امسال این میزان رشد تا به امروز به ۱۳ درصد رسیده است که نشان از عزم فعالین اقتصادی است. بر تولید دانش‌پایه تاکید داریم و دانشگاه باید در کنار تولید قرار بگیرد. آنچه رهبر انقلاب به‌عنوان شعار سال فرمودند، یعنی تولید، دانش بنیان و اشتغال‌آفرین باید اجرایی شود. احیای کارخانجات و کارگاه‌های تولیدی، مثبت شدن تراز تجاری، رشد تولید و صادرات نفتی و غیرنفتی دشمن را عصبانی می‌کند. هر چه ثبات بیشتر شود و تصمیمات لحظه‌ای کنار رود طبیعتا تولید رشد بیشتری خواهد یافت. دستیابی به رشد اقتصادی در گروی صادرات در کشور است.

رئیس‌جمهور ادامه داد: یکی از موضوعات و موانع، تصمیمات خلق‌الساعه، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها است. باید ثبات در بازار حاکم شود و دستورالعمل، بخشنامه و تصمیمات لحظه‌ای کنار برود و ثبات بیشتری در مسائل ارزی و تولید، عرضه کالا در بازارها ایجاد شود تا رشد بیشتری حاصل شود. در واقع یکی از نکات مهم حمایت آن است که دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و تصمیمات کاملا حساب‌شده، متقن با مشورت صادرکننده و تولیدکننده باشد.

در ادامه سیدرضا فاطمی امین وزیر صمت با بیان این جمله که ارتقای صادرات یعنی افزایش تولید و افزایش درآمد کشور، افزود: سال آینده رونقی را در اقتصاد شاهد خواهیم بود. افزایش صادرات شاخصی است که بهبود فضای اقتصادی کشور را نشان می‌دهد.

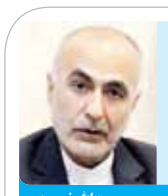
در این مراسم که با حضور ۵۷ شرکت صادرکننده برتر انجام شد، شرکت فولاد خوزستان در جایگاه صادرکننده نمونه کشور مورد تقدیر قرار گرفت. لوح تقدیر و تندیس صادرکننده نمونه از سوی رئیس‌جمهور به امین ابراهیمی مدیرعامل فولاد خوزستان اهدا شد.

گزارش خبرنگار ما حاکی است، در روند انتخاب صادر کننده نمونه ۱۴۰۱، شاخص‌های مختلفی از جمله: سنجش تولید و سرمایه‌گذاری مشترک با طرف‌های خارجی، عمق دانش‌بنیانی، فعالیت در مناطق محروم و کم برخوردار، میزان اشتغال‌زایی، میزان نفوذ در شبکه مصرف بازارهای هدف، سطح پیچیدگی محصول و ارزش افزوده، عضویت در تشکل‌های تخصصی صادراتی، ثبت نشان بین‌المللی و استفاده از نیروی انسانی - مصالح و تجهیزات داخلی در طرح‌های خارج از کشور، در نظر گرفته شده بود.

گفتنی است، شرکت فولاد خوزستان در سال ۱۴۰۰ با صادرات دو میلیون تُن فولاد به ۲۱ کشور، یک میلیارد و چهارصد میلیون دلار معادل ۳ درصد کل ارزآوری کشور را به خود اختصاص داد.

یادداشت

هم تامین تجهیزات هم حمایت از تولید

حجت‌الله فیروزی
عضو کمیسیون صنایع و معادن

مجلس شورای اسلامی در حال حاضر در حال اصلاح قانون معادن است تا از این طریق بتواند شرایط فعالیت در حوزه معدن را تسهیل کند.

براساس مباحثاتی که در شورای‌عالی معادن انجام شده و آنچه ما رصد کرده و متوجه شده‌ایم، مجموعه دولت هم به‌دنبال این است که معادن راکد را فعال کنند و گره‌هایی را که در حوزه معدن به‌وجود آمده،بگشاید.

بر این اساس، قرار بر این است که موضوعاتی که در معادن سراسر کشور به‌عنوان گرهی کور مطرح می‌شود و تعیین تکلیف آنها در استان‌های مربوطه امکان‌پذیر نیست، به شورای‌عالی معادن ارجاع داده تا در این نهاد موردبررسی قرار گیرد و حل‌وفصل شود.

به‌نظر می‌رسد با اصلاح قانون معادن در مجلس، فعال‌سازی معادن راکد و غیرفعال و گره‌گشایی از مشکلات گوناگون معادن، در شورای‌عالی معادن کشور یا شورای‌عالی استان‌ها، به‌زودی شاهد تغییر و تحولی در این حوزه باشیم.

یکی از سیاست‌های کلی دولت و مجلس در این حوزه، گسترش و توسعه صادرات است تا بتواند موجب تقویت اقتصاد کشور شود، رونق را دوباره به حوزه تولید بازگرداند و بتواند آن را به رشد و شکوفایی موردنظر برساند.

اما به‌طور خاص و در حوزه صادرات، آنچه اهمیت دارد، فراهم آوردن نیازها و ملزومات چه در حوزه سخت‌افزاری و چه در حوزه نرم‌افزاری است. مهم‌ترین نیاز این بخش در حال حاضر تامین ماشین‌آلات است. این جزو مقولاتی است که هم دولت و هم مجلس به آن توجه دارند و در اولویت قرار داده‌اند. در قانون بودجه ۱۴۰۱، مجلس اجازه واردات ماشین‌آلات و تجهیزات را به دولت داده تا بتواند از این طریق نیازهای حوزه تولید به‌ویژه حوزه معدن را مرتفع کند.

منابعی که مجلس در قالب تبصره‌های مختلف بودجه از جمله تبصره ۱۸ برای امر تولید در نظر گرفته، منابع بسیار خوبی است که می‌تواند این حوزه را فعال کند.

آنچه در بالا به آن اشاره شد، بخشی از سیاست‌گذاری‌های گسترده‌ای است که مجلس و دولت برای فعال‌سازی حوزه معدن در پیش گرفته‌اند.

تاکید امروز مجلس و دولت تاکید بر تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده است، بنابراین هم در برنامه توسعه هفتم توسعه بر آن تاکید و هم در سیاست کلان دولت و مجلس (به ویژه در کمیسیون صنایع و معادن) دیده شده است تا از خام‌فروشی جلوگیری شود.

اما واقعیت این است که با ساز کار فعلی، که از یک‌سو، درگیر محدودیت‌های بروکراتیک است و از سوی دیگر، با مشکلات جدی در زمینه تامین امکانات و تجهیزات از جمله ماشین‌آلات دست و پنجه نرم می‌کند، این هدف محقق نخواهد شد.

در حال حاضر مجلس تلاش می‌کند تا با سرعت بخشیدن به اقدامات خود زمینه تامین تجهیزات موردنیاز معدن را فراهم کند. حال آنچه را می‌توان براساس توان تولیدکنندگان داخل کشور تامین کرد، فراهم آوریم و مابقی را از تولیدکنندگان خارج از کشور تهیه کنیم تا فعالیت در این بخش رونق گیرد.

ما نباید برای رونق توسعه بخش معدن منتظر و معطل بمانیم تا برخی اتفاقات در کشور رخ دهد و برای مثال ماشین‌سازی‌های ما بتوانند تولید خود را افزایش دهند و سرانجام روزی همه تجهیزات موردنیاز را تامین کنند.

هرچند بدیهی است که باید تولیدکننده داخلی را مورد حمایت مادی، معنوی، تسهیلاتی، بانکی، ادرای و پشتیبانی قرار دهیم تا بتواند خود را به شرایط روز برساند و توانش تقویت شود و گسترش یابد، اما تا روزی که این ظرفیت در داخل ایجاد نشده، نباید تولید در بخش‌های دیگر را تعطیل کنیم. هم‌اکنون توان تولید داخلی در عرصه تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی محدود است و چشم‌انداز خودکفایی در کوتاه‌مدت وجود ندارد، بنابراین چاره‌ای نیست جز اینکه از تمام توان امکاناتی که در داخل و خارج از کشور وجود دارد، استفاده شود تا سرعت رشد و پیشرفت در حوزه معدن و صنایع وابسته افزایش یابد.

در بسیاری از کشورهای دیگر با استفاده از همین سیاست، بخش معدن و صنایع معدنی شکوفا و بستر حرکت به‌سمت تکمیل زنجیره ارزش ایجاد شده است. به‌گمان من، بخش معدن کشور ما هم باید از همین الگو تبعیت کند و به‌سمت و سویی برویم که هردو این اتفاقات (هم تامین تجهیزات معدن و هم حمایت از تولید داخل) توامان در کشور رخ دهند.

افت صادرات در بخش معدن و صنایع معدنی

شرکت‌های بزرگ بخش معدن و صنایع معدنی کشور تا پایان شهریور، میزان صادرات انواع محصولات معدن و صنایع معدنی را به ۵ میلیارد و ۶۲۹ میلیون دلار رساندند.

به‌گزارش ماین‌نیوز، میزان صادرات در این مدت، در هم‌سنجی با سال ۱۴۰۰ از نظر ارزشی افت، ۸ درصد و از نظر وزنی کاهش ۶ درصدی داشته است.

برپایه این گزارش، در ۶ ماهه ابتدایی امسال، بیشترین میزان صادرات مربوط به زنجیره فولاد و محصولات فولادی مرتبط با بیش از ۲ میلیارد و ۵۸۷ میلیون دلار بوده است. پس از آن، مس و محصولات پایین‌دستی با ۷۷۷ میلیون و ۸۰۰ هزار، زنجیره آلومینیوم و محصولات با ۵۶۴ میلیون و ۴۰۰ هزار، زنجیره روی با ۲۹۴ میلیون و ۱۰۰ هزار و گندله سنگ‌آهن با ۲۳۴ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار در رتبه‌های دوم تا پنجم قرار گرفتند. صادرات محصولات زنجیره سیمان (سیمان و کلینکر) هم به ارزش ۱۶۱ میلیون و ۹۰۰ هزار دلار بوده است. بیشترین رشد ارزش صادرات در این مدت نیز متعلق به فلزات و سنگ‌های گرانبها (طلا، نقره و ...) با ۲۲۷ درصد بوده است.

امیر صباغ، مدیر توسعه سرمایه‌گذاری و اقتصادی ایمیدرو در این زمینه اظهار کرد: هرچند از نظر وزنی، وضعیت صادرات در شهریور بهبود یافت، اما بازار تحت‌تاثیر قیمت‌های جهانی بود.

برپایه این گزارش، در نیمه نخست امسال، بیش از ۲ میلیون و ۴۷ هزار تن انواع محصولات معدن و صنایع معدنی به ارزش ۲ میلیارد و ۱۸۸ میلیون دلار وارد کشور شد که از نظر وزنی و ارزشی به‌ترتیب، رشد ۳ درصدی و ۳۱ درصدی داشته است.

تاثیر عوارض صادراتی بر بخش تولید معدن را بررسی کرد

سنگ‌اندازی پیش‌پای صادرات

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

بعد از گذشت قریب ۱۱ ماه از ارائه لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کشور، مصوبه هیات‌وزیران در رابطه با فهرست مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به‌صورت خام و نیمه‌خام، مشمول مالیات و عوارض صادراتی ابلاغ شد.

براساس لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، صادرات محصولات خام و نیمه‌خام مشمول مالیات شده بود. تعریف و فهرست مواد خام و نیمه‌خام مذکور با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و همچنین اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تهیه شد و در مدت ۳ ماه پس از تصویب این قانون، به‌تصویب هیات‌وزیران رسید.

صمت درباره تاثیر این تصمیم هیات دولت و موارد اعلام‌شده در فهرست، نظر سعید صمدی، دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران و شهناز نوایی، دبیر اتحادیه حفاران غیرنفتی را جویا شد.

عکس: صمت

بخشی از سنگ‌اندازی‌ها پیش‌پای صادرات، لابی بخش صنعت و فولاد است که به‌دنبال تهیه سنگ‌آهن به نرخ ناچیز هستند و حاضر نیستند ماده اولیه خود را به نرخ جهانی بخرند

صادرات غیراقتصادی

سعید صمدی ـ دبیر انجمن زغال‌سنگ: وقتی عوارض صادراتی برای کالا یا کالاهایی وضع می‌شود، یعنی نرخ جنس صادراتی بالا می‌رود. برای مثال فرض کنید نرخ داخلی یک تن زغال‌سنگ، ۴ میلیون تومان است و نرخ جهانی آن ۶ میلیون تومان. منطق می‌گوید که این کالا را صادر کنیم تا سود بیشتری حاصل شود و ارز به کشور وارد کنیم،اما وقتی دولت عوارضی ۲۰ درصدی روی آن وضع می‌کند، یعنی برای ۶ میلیون تومان، یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان عوارض وضع می‌شود. با این حساب، نرخ بازار داخلی و خارجی به هم نزدیک می‌شود و بر این اساس صادرات توجیه اقتصادی خود را از دست می‌دهد.

اگر کالایی باشد که حاشیه سود بالایی داشته باشد، با افزایش عوارض مشکل چندانی پیش نخواهد آمد؛ اما وقتی حاشیه سود کم باشد، صادرات زمینگیر خواهد شد، بنابراین با افزایش نرخ تمام‌شده کالا صادرات غیراقتصادی می‌شود و بنگاه تولیدی نمی‌تواند به کار خود ادامه دهد. به این ترتیب، تولید کاهش پیدا می‌کند و اشتغال کمتر می‌شود.

عوارض صادراتی

عوارض صادراتی تنها در ایران وجود دارد و هیچ جای دنیا از صادرات عوارض نمی‌گیرند. استدلال این است که با این کار قرار است از تولیدکننده داخلی حمایت شود. در برنامه ۵ساله هفتم هم تاکید بر جلوگیری از خام فروشی بود، اما در این میان به ۲ نکته باید توجه کرد؛ اول اینکه حمایت از تولید داخلی زمانی اقتصادی است که بتواند در میدان رقابت باقی بماند.

دیگر اینکه بخشی از این اتفاقات، لابی بخش صنعت و فولاد است که به‌دنبال تهیه سنگ‌آهن به نرخ ناچیز هستند و حاضر نیستند ماده اولیه خود را به نرخ جهانی بخرند، در نتیجه، آنقدر جلوی صادرات این ماده اولیه سنگ می‌اندازند تا کسی نتواند تولیدات خود را صادر کند و به هر قیمتی که می‌گویند آن را از بازار داخلی تهیه کنند. این نکته هم جالب است که فولادسازان محصولات خود را با نرخ جهانی به بازار داخلی عرضه و انرژی و ماده اولیه را با رانت دریافت می‌کنند.

افزایش هزینه صادرات

مطلب دیگری که به‌طورمعمول نادیده گرفته می‌شود، این است که فرآیند صادرات چیزی حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد هزینه دارد، بنابراین در شرایط عادی مصرف‌کننده داخلی می‌تواند با ۲۰ درصد پایین‌تر از نرخ جهانی، ماده موردنیاز خود را از بازار داخلی تهیه کند. وقتی تولیدکننده داخلی نتواند با ماده اولیه را با ۲۰ درصد پایین‌تر از نرخ جهانی تهیه کند و تولید اقتصادی داشته باشد، دیگر فعالیت آن چه معنایی دارد؟

یکی از بزرگ‌ترین تولیدکننده‌ها و صادرکننده‌های سنگ‌آهن در دنیا استرالیا است، آیا آنها بلد نیستند که فولاد تولید کنند؟ آیا به فکرشان نرسیده که خام‌فروشی کار بدی است؟

به‌گمان من، این استدلال محلی از اعراب ندارد. هر کشوری باید در زمینه‌ای که مزیت دارد، کار کند. اگر قرار بر این باشد که به‌طوردائم از کاری حمایت شود، آن صنعت به‌طورکامل ضعیف و متکی بار می‌آید و هرگز نمی‌تواند روی پای خود بایستد.

همین اتفاقی که درباره خودروسازی افتاد؛ حمایت بی‌حساب و کتاب باعث شد که نتواند به‌طور طبیعی رشد کند و در حال حاضر بسیار بزرگ شده و کلی هم نیروی انسانی دارد و امروز آنقدر چاق و فربه است که دولت نمی‌تواند به آن دست بزند، اما از طرف دیگر زیانده است، زیرا از روز اول بی‌حساب و کتاب موردحمایت قرار گرفته است.

جراحی بزرگ

اقتصاد ما به ۲ جراحی بزرگ نیاز دارد؛ اول اینکه این یارانه و رانت انرژی یک‌بار برای همیشه باید از اقتصاد ما حذف شود تا مملکت بتواند روی پای خود بایستد و منابعی را که از این طریق آزاد می‌شود، برای تحول اقتصادی به‌کار برد. دیگر اینکه بازار باید براساس عرضه و تقاضا تنظیم و اداره شود.

البته بدیهی است، ابتدا عده‌ای زمین می‌خورند، اما کم‌کم کشور صاحب صنعتی مستحکمی خواهد شد.

به‌عنوان مثال، صنعت زغال‌سنگ هرگز موردحمایت قرار نگرفته است و تولیدات این بخش را با نصف نرخ جهانی خریداری می‌کنند،اما چون از روز اول همین شرایط وجود داشته، یاد گرفته، روی پای خود بایستد و اشتغال هم ایجاد کرده است و امروز اگر مقداری نرخ داخلی بالاتر برود و به نرخ جهانی نزدیک شود و مصرف‌کننده هم رانت نگیرد، جهشی در تولید زغال ایجاد خواهد شد.

> کشور در حال حاضر صنایع پایین‌دستی برای فرآوری همه مواد معدنی ندارد و نکته دیگر این است که نمی‌دانیم ماده خام چه معنی و مفهومی دارد؟ فولاد را به هر مرحله‌ای از فرآوری برسانیم، باز به آن فولاد خام می‌گویند

نقطه کور صادراتی

شهناز نوایی ـ دبیر اتحادیه حفاران غیرنفتی: نمی‌دانم وضع عوارض صادراتی با این تعرفه‌های بالا با چه انگیزه‌ای است، اما می‌دانم توان رقابت از دست می‌رود و کار تولید ماده معدن می‌خوابد.

در حال حاضر ما برای فروش مواد معدنی مشکل داریم. خریداران سعی می‌کنند تا حد ممکن نرخ تولیدات را کاهش دهند. از این طرف، تولیدکننده هم نمی‌تواند محصول خود را نگه دارد. باید تولیدات به‌فروش برسد تا هزینه‌ها تامین شود و در بسیاری از موارد هزینه‌ها سر به سر می‌شود.

معلوم نیست با این افزایش قیمت‌ها پایان کار به‌کجا می‌رسد و به‌نظر من، به نقطه کور نزدیک می‌شویم. به‌تازگی دیدم، وزیر اقتصاد گفته است تاکنون با مشکل کم‌اظهاری بهره‌برداران درباره میزان استخراج معادن روبه‌رو بوده‌ایم.

معلوم است با این شرایط سخت، بهره‌بردار وسوسه شود که اعداد و ارقام را نصف کند و اطلاعات نادرست بدهد تا از این طریق، درآمدی برای خود به‌دست آورد.

قهقرای اقتصادی

بخش معدن باید به مرجعی اتکا داشته باشد و به آن اطمینان کند. بهترین راهکار برای این اعتمادسازی این است که مسئولان با بخش خصوصی و نمایندگان معدنداران در اتاق بازرگانی نشست‌های مشترک برای بررسی مسائل داشته باشند.

واقعیت این است که کار اقتصاد دارد به قهقرا می‌رود؛ از یک‌سو به‌خاطر تحریم، امکان صادرات نفت از میان رفته و از سوی دیگر، با فشار مضاعفی که بر گرده معدن وارد می‌شود، صادرات به‌کل تعطیل خواهد شد.

ماده خام چیست؟

کشور در حال‌حاضر صنایع پایین‌دستی برای فرآوری همه مواد معدنی ندارد و نکته دیگر این است که نمی‌دانیم ماده خام چه معنی و مفهومی دارد؟ فولاد را به هر مرحله‌ای از فرآوری برسانیم، باز به آن فولاد خام می‌گویند.

تکمیل زنجیره ارزش که در برنامه هفتم توسعه موردتاکید قرار گرفته، براساس مکانیسم‌های کنترل دولتی است. استدلال اولیه این است که با وضع عوارض صادراتی می‌توان از تولید داخلی حمایت کرد، اما یک جا درست می‌شود و ۲ جای دیگر خراب خواهد شد.

سیاست‌گذاران باید به این سوال پاسخ بدهند که قرار است تا کجا پیش برویم و به این منظور باید با فعالان بخش خصوصی مشورت کنند تا از مشکلات آنها مطلع شوند.

گره بر گره

ما در همه زمینه‌های صنعت معدن با مشکلات متعددی روبه‌رو هستیم و خودمان هم مدام گره بر گره اضافه می‌کنیم. زمانی به حل مشکل صادرات می‌پردازیم، گرفتار زیرساخت‌ها می‌شویم، برای حل آن چاره می‌اندیشیم، حقوق دولتی ناگهان چند برابر می‌شود و خلاصه اینکه همین‌طور مشکلات و موانع پشت‌سر هم می‌آید و به همین دلیل است که اصلا نمی‌توان از حوزه معدن توقع معجزه داشت.

در شرایط فعلی سرمایه‌گذاری که هزینه بالایی را در بخش معدن انجام می‌دهد، دیگر توان مالی چندانی ندارد تا بخش‌های بعدی فرآوری را پیش ببرد.

به‌عقیده من، به این ترتیب نه‌تنها توان رقابت از بین می‌رود که کار کردن هم دیگر ممکن نیست و بخش معدن بیش از پیش به رکود می‌رود.

باید در این زمینه، فکری اساسی کرد تا جایی که داخل نیاز دارد و در بازار خریداری هست، باید محصولات را به بازار داخلی عرضه کرد، البته به‌شرط آنکه نرخ منطقی باشد تا تولیدکننده هم ضرر نکند.

چرا دست فعال حوزه معدن را که می‌تواند محصول خود را با نرخ بسیار بالاتری صادر کند، می‌بندند و جلوی صادرات را می‌گیرند تا صنایع داخلی مجبور شوند با نرخ بسیار پایین ماده اولیه موردنیاز خود را تامین کنند. به‌عنوان مثال، فرض کنید، فولادساز پیشنهاد قیمتی بسیار پایینی مطرح می‌کند که حتی هزینه اولیه تولید را هم پوشش نمی‌دهد.

بازی برد ـ برد

وقتی کار معدنی صرفه اقتصادی نداشته باشد، کار بهره‌بردار و معدندار کاهش پیدا می‌کند و این خود منجر به کمبود ماده اولیه در بازار داخلی می‌شود.

مشکل ما این است که سیاست‌گذاران با این مسائل به‌شکل عادلانه برخورد نمی‌کنند. بیشتر صنایع پایین‌دستی، دولتی یا خصولتی هستند و به این ترتیب دولت می‌خواهد از یک طرف، از بهره‌بردار مالیات قابل‌توجهی بگیرد و از آن طرف، در خرید ماده معدنی کمترین مبلغ را بپردازد، در حالی که دولت اصلا نباید تعیین کند که بهره‌بردار محصول خود را کجا و به چه قیمتی به‌فروش برساند.

باید اعداد و ارقام مناسب باشد، چون به این ترتیب به ضرر همه معدنداران است و بخش معدن بیش از پیش به دام تعطیلی و رکود می‌رود.

چند پیشنهاد عملیاتی

نمی‌توان به‌زور افراد را واداشت که در زمینه خاصی کار اقتصادی انجام دهند، اشتغال ایجاد کنند و ارزآوری داشته باشند.

تکمیل زنجیره ارزش باید به‌شکل درست و دقیق تعریف شود. باید بدانیم فرآیند فرآوری تا کجا سوددهی دارد و آن را مبنا قرار دهیم. در این صورت، نیازی به اجبار بیرونی هم نخواهد بود و اگر معدنداری بتواند زنجیره ارزش را تکمیل کند و محصول خود را با نرخ بالاتری بفروشد، به‌طورحتم این کار را با اشتیاق انجام خواهد داد. تصمیم‌گیری در این زمینه‌ها باید به‌طور همه‌جانبه باشد تا هم منافع بهره‌بردار را تامین کند و هم دولت را. به‌نظر من، این ۲ باید جایی به هم اطمینان کنند و حرف همدیگر را بپذیرند. به این منظور پیشنهاد می‌کنم جلسات کارشناسی دوباره برگزار شود. فکر می‌کنم حاکمیت معدن باید به‌جای این‌گونه تصمیم‌ها کمی به فکر ایجاد اشتغال باشد تا فشار بر مردم کمتر شود. در میان این همه گرفتاری و بیکاری، این مشکلات دست‌وپاگیر که بخش تولید را نشانه گرفته، برای دولت از نظر سیاسی، اجتماعی و اقتصادی هزینه خواهد داشت.

سخن پایانی

صادرات کالاهای غیرنفتی همواره به‌عنوان یکی از راه‌های کسب درآمد پایدار در کانون توجه برنامه‌های اقتصادی قرار داشته است، اما ابتدا باید مشخص شود سیاست اقتصادی کشور رو به کدام سو دارد.

آنچه امروز در حوزه معدن به‌چشم می‌خورد، نوعی تضاد و تناقض آشکار است. از یک‌سو، کشور به ارز صادراتی حاصل از تولیدات معدنی نیاز دارد و از سوی دیگر، در برنامه چشم‌انداز هفتم توسعه بر تکمیل زنجیره ارزش تاکید شده و با تعیین و ابلاغ فهرست محصولات معدنی صادراتی مشمول مالیات این موضوع دوباره در مرکز توجه قرار گرفته است. بالاخره سیاست حوزه معدن تکیه بر صادرات و ارزآوری است یا تکمیل زنجیره ارزش؟

گسترش
تجارت
چهارشنبه
۴ آبان ۱۴۰۱
۲۹ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
۲۶ اکتبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۸۲
پیاپی ۳۵۰۰

صنعت پوشاک قربانی تصمیمات ناگهانی

مسکن ارزان دولتی در آستانه گرانی

زیر پای اصفهان خالی است

مذاکره با چینی‌ها برای ورود به بندر چابهار

علی‌اکبر صفایی، مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی درباره سرمایه‌گذاری روس‌ها در بنادر شمالی ایران گفت: روس‌ها وارد سرمایه‌گذاری در بخش لجستیک ایران شدند. پس از آغاز جنگ روسیه و اوکراین، روسیه برای سرمایه‌گذاری و ورود به دریانوردی حوزه دریای خزر جدی شد، به‌طوری‌که تا به امروز ۱۲ جلسه بررسی موضوعات مرتبط با سرمایه‌گذاری در بنادر ایران را با روس‌ها پشت‌سر گذاشته‌ایم، اما هنوز ارزش قرارداد و جزئیات آن مشخص نیست. به‌گزارش ایلنا، صفایی بااشاره به اثرگذاری حمل‌ونقل دریایی در رونق کریدور شمال ـ جنوب اظهار کرد: برای فعال شدن کریدور شمال ـ جنوب باید ظرفیت ناوگان دریایی خزر به‌ویژه کشتی رو ـ رو افزایش یابد، البته در حال‌حاضر ظرفیت ناوگان دریایی ایران به بیش از ۳۰ میلیون رسیده و برای نوسازی ناوگان به ساخت و خرید ۱۵۰ فروند کشتی نیاز داریم.

مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی همچنین، درباره درخواست شرکت‌های خارجی برای اپراتوری در بندر شهید بهشتی چابهار گفت: برای اپراتوری جدید در بندر چابهار با چند کشور در حال مذاکره هستیم، اما فرآیند مذاکره طولانی است، چرا که به‌طورمعمول مذاکرات برای سرمایه‌گذاری زمانبر است. نکته مهم این است که ما علاقه‌مند هستیم بخش خصوصی این کشورهای خارجی وارد بنادر ایران شوند. در حال حاضر کشورهای چین، ازبکستان، قزاقستان و روسیه برای ورود به بندر شهید بهشتی چابهار درخواست‌هایی داشتند که در این راستا مذاکراتی جدی با چینی‌ها انجام داده‌ایم.

در بررسی وعده صادرات غیرنفتی ۷۵ میلیارد دلاری دولت مطرح شد

تحقق شعارهای توسعه تجارت در هاله‌ای از ابهام

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

سازمان توسعه تجارت یکی از برنامه‌های جدی خود را حرکت بر مبنای نقشه راه توسعه صادرات معرفی کرده است. براساس اهداف عنوان‌شده، این سازمان قصد دارد میزان صادرات غیرنفتی ایران را تا سال ۱۴۰۴، ۳۵ تا ۴۰ میلیارد دلار افزایش دهد که در مجموع رقم ۷۵ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی را در آمار تجارت ایران شاهد باشیم. پس از تشدید تحریم‌ها علیه ایران، فروش نفت ایران با توقف‌های جدی همراه شد و در این زمان ارزش صادرات غیرنفتی توجه بسیاری از افراد را جلب کرد. آمارهای فعلی از تجارت کشور نشان می‌دهد فروش محصولات پتروشیمی مانند میعانات گازی و همچنین مواد معدنی، میزانی بالغ بر ۸۰ درصد صادرات ایران را تشکیل می‌دهد، بنابراین نمی‌توان پایه‌های صادرات فعلی را بر مبنای کالاهایی با ارزش‌افزوده بالا توصیف کرد. بازرگانان معتقدند نبود تنوع در سبد صادراتی ایران، یکی از چالش‌های جدی تجارت است و بدون رفع این مشکل، دستیابی به صادرات غیرنفتی ۷۵ میلیارد دلاری امری غیرممکن به‌نظر می‌رسد. بنا بر نظر کارشناسان اقتصادی، تنوع سبد صادراتی رخ نخواهد داد، مگر با تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده و توسعه صنایع پایین‌دستی. برای رفع این دست‌اندازهای جدی، اصلاح استراتژی‌های صادراتی و نگاه‌های مدیریت کلان در کشور امری حائز اهمیت است و به‌نظر می‌رسد تدوین هدف دستیابی به رشد ۴۰ میلیارد دلاری در صادرات غیرنفتی، بدون تکمیل زنجیره‌های صادراتی، اتفاقی نشدنی یا آسیب‌رسان به اقتصاد کشور خواهد بود. صمت در این گزارش در گفت‌وگو با کارشناسان و فعالان تجاری به بررسی الزامات ایجاد تنوع در سبدهای صادراتی و همچنین نیازهای رشد در میزان صادرات غیرنفتی پرداخته است.

عکس: صمت

برای ایجاد تنوع در سبد صادراتی، باید ضمن تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده صنایع بالادستی، تمامی امکانات و بسترهای لازم برای صادرات کالاهای باارزش را نیز فراهم کنیم

ذخایر طبیعی در جایگاه نخست محصولات صادراتی

جمشید نفر، دبیر کل کنفدراسیون صادرات اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با صمت نسبت به اهمیت توسعه صنایع پایین‌دستی برای توسعه صادرات غیرنفتی تاکید کرد و در این‌باره توضیح داد: توسعه صادرات غیرنفتی، وابسته به لوازم متعددی است، اما مهم‌ترین نیاز فعلی کشور، توجه به اصل توازن در توسعه و یکی از پایه‌های این نوع توسعه، اصلاح استراتژی‌های صادراتی است. ابتدا باید تعریف مشخصی از صادرات غیرنفتی داشته باشیم، چرا که بخش زیادی از صادرات فعلی ایران پتروشیمی، میعانات گازی و مشتقات نفت بوده و این اقلام را به‌عنوان کالاهای صادراتی غیرنفتی در آمار اعلام می‌کنیم، همچنین کالاهای حوزه معادن و صنایع معدنی نیز از دیگر کالاهای پررنگ در آمار صادراتی ایران بوده که تولیداتی با ارزش‌افزوده بالا نیستند. تمامی کالاهای عنوان‌شده جزو منابع طبیعی کشور هستند و محصول صنعتی مهمی محسوب نمی‌شوند. وی ادامه داد: پتروشیمی و معادن، از صنایع بالادستی و مادر محسوب می‌شوند و پایه تولید در بسیاری از حلقه‌های کارگاهی و کارخانه‌ای را تشکیل می‌دهند، بنابراین تاکید بر صادرات این دست از کالاها، به‌معنای خام‌فروشی و کم‌توجهی به زنجیره ارزش تولید است که در بلندمدت نه‌تنها آورده اقتصادی مهمی نخواهد داشت، بلکه کشور را با مشکلات بسیار جدی مواجه خواهد کرد. لازمه توسعه صادرات غیرنفتی، وجود کالاهای صادرات‌محور است و تا زمانی که زنجیره ارزش‌افزوده صنایع بالادستی تکمیل نشود، اهداف توسعه‌ای تحقق نخواهند یافت.

توسعه نیافتن صنایع پایین‌دست

نفر در ادامه صحبت‌های خود به چالش‌های توسعه صادرات غیرنفتی اشاره کرد و گفت: دلایل مختلفی را می‌توان به‌عنوان توسعه نیافتن صنایع پایین‌دست برشمرد؛ نبود نگاه‌های مناسب تولیدی و استراتژی‌های صحیح و اصولی صادراتی، یکی از مهم‌ترین دلایل این موضوع شمرده می‌شوند، اما نباید به تاثیر مشکلات تجهیزاتی و فنی تولید بر امر صادرات بی‌توجهی کرد. امروزه به‌دلیل ضعف‌های تجهیزاتی و لجستیکی، ماشین‌آلات مربوط به فرآوری و توسعه زنجیره ارزش‌افزوده برای مواد معدنی به اندازه کافی نداریم. تا زمانی که نتوانیم برای مواد معدنی زنجیره ارزش‌افزوده مناسبی را شکل دهیم، به‌نظر من، دست زدن به معادن خطا است و نباید به افزایش صادرات این نوع از مواد تاکید داشته باشیم و آن را جزو دستاوردهای صادرات غیرنفتی بدانیم. این عضو اتاق بازرگانی ایران در ادامه افزود: باوجود تمام مزیت‌های موجود در حوزه پتروشیمی، صنایع پایین‌دستی این بخش همواره از تخصیص نیافتن مناسب و عادلانه مواد اولیه گله دارند. صنایع پایین‌دستی پتروشیمی، مواد اولیه را با قیمت‌های بسیار بالا خریداری می‌کنند و در نهایت کالاهای زنجیره ارزش‌افزوده با قیمتی بالاتر تولید می‌شوند. در چنین شرایطی، مزیت رقابتی کالاها از بین رفته و نه‌تنها تولید بلکه حتی صادرات این دست کالاها نیز با دشواری و موانع بیشتری همراه خواهد بود. نفر تصریح کرد: تا به امروز سرمایه‌گذاری‌های عظیمی برای توسعه صنایع پتروشیمی انجام می‌شود، اما متاسفانه همچنان در این حوزه خام‌فروشی داریم و زنجیره صادراتی این حوزه تکمیل نشده است. صنعت پتروشیمی تا به امروز نتوانسته ضمن افزایش اشتغال پایدار، به تولید کالاهای صادرات‌محور با ارزش‌افزوده بالا منجر شود. علت این موضوع را می‌توان نبود نگاه بلندمدت در بدنه مدیریتی به راه‌اندازی صنایع و حلقه‌های وابسته به آن عنوان کرد.

تکمیل زنجیره‌های صادراتی

دبیر کل کنفدراسیون صادرات اتاق بازرگانی ایران در ادامه صحبت‌های خود به اهمیت برنامه‌ریزی‌های صحیح برای تکمیل زنجیره‌های صادراتی تاکید کرد و گفت: یکی از مهم‌ترین نیازهای فعلی توسعه صنایع پایین‌دستی بخش پتروشیمی، وجود برنامه‌های کلان صحیح و بلندمدت است. برنامه‌های توسعه صنعت پتروشیمی تا به امروز کوتاه‌مدت بوده و بسیاری از اهداف برای راه‌اندازی واحدهای پتروشیمی و سپس صادرات تولیدات این پالایشگاه‌ها بنا نهاده شده‌اند، در حالی که می‌توان با اصلاح اهداف، برنامه‌های کلان و روندهای مدیریتی بهتری را برای این امر تدوین کرد. نفر ادامه داد: باید فعالیت پالایشگاه‌های پتروشیمی فازبندی شده و به‌طور دقیق مشخص باشد، چه میزان از فرآورده‌ها در هر مرحله، باید به کدام بخش از تولید و صنایع پایین‌دستی اختصاص یابد. اهداف تولیدی و صادراتی هر صنعت پایین‌دستی نیز به‌طور دقیق مشخص شود و در این شرایط می‌توان برنامه‌ریزی‌های مناسبی را برای توسعه صادرات کالاهای غیرنفتی انجام داد.

وی در ادامه، به اهمیت اصلاح روندهای استراتژیک مدیریتی تاکید کرد و گفت: یکی از ایرادات اساسی موجود در بخش‌های مختلف اقتصادی، لرزان بودن پایه‌های مدیریت است. بسیاری از مدیران از چند سال آینده فعالیت‌های خود مطمئن نبوده و نمی‌توانند برنامه‌های کلان چندساله را تدوین و اجرایی کنند. به این دلیل، مدیران تمایل به اجرای برنامه‌های کوتاه‌مدت دارند که این نوع عملکردها نمی‌تواند اقتصاد کلان و تجارت خارجی کشور را بهبود بخشد.

توجه به تنوع سبد صادراتی

نفر همچنین به دیگر بسترهای لازم برای توسعه صادرات غیرنفتی اشاره کرد. او معتقد است: بسیاری از تولیدات ایرانی به‌سبب نبود بسترهای مناسب لجستیکی، توانایی صادرات ندارد و از ظرفیت این کالاها برای درآمدزایی مغفول مانده‌ایم. این عضو اتاق بازرگانی ایران در ادامه تصریح کرد: یکی دیگر از مشکلات فعلی تجارت خارجی ایران به‌ویژه در امر صادرات، وجود ضعف‌های جدی در مسئله حمل‌ونقل و ترانزیت کالاهاست. این مسئله در صادرات برخی کالاها مانند صنایع غذایی و محصولات کشاورزی تبدیل به یک چالش جدی شده است. سالانه فرصتی بالغ بر یک میلیارد دلار از صادرات بخش کشاورزی را به‌دلیل نداشتن تجهیزات مناسبی مانند کانتینرهای یخچال‌دار و سایر امکانات این‌چنینی از دست می‌دهیم. این بخش از تولیدات فرصت‌های مهم صادراتی به‌ویژه برای کشورهای همسایه محسوب می‌شوند، اما به‌علت کمبود امکانات، ارزآوری در این بخش را از دست داده‌ایم. دبیر کل کنفدراسیون صادرات اتاق بازرگانی ایران ادامه داد: یکی از مسائل حائز اهمیت در بحث توسعه صادرات غیرنفتی، ایجاد تنوع در سبد صادراتی است. تنوع در سبد صادراتی به‌معنای افزایش تعداد کالاهای صادرات‌محور بوده و این اقدام جز با توسعه صنایع پایین‌دست محقق نخواهد شد. در حال حاضر تنها ۵ دسته کالا ۸۰ درصد از صادرات غیرنفتی ایران را تشکیل می‌دهند و همان‌طور که پیش‌تر به آن اشاره شد، مواد پتروشیمی و مواد معدنی جایگاه مهمی در این آمار دارند. وی تصریح کرد: برای ایجاد تنوع در سبد صادراتی، باید ضمن تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده صنایع بالادستی، تمامی امکانات و بسترهای لازم برای صادرات کالاهای باارزش را نیز فراهم کنیم. بخش مهمی از این بسترها، تجهیزات تولید، ماشین‌آلات حمل‌ونقل و تمامی زیرساخت‌های لجستیکی و فناوری برای توسعه صنایع پایین‌دست است.

زمانی که ایران به‌عنوان یک کشور صادرکننده در ایفای تعهدات بین‌المللی تجاری خود موفق عمل نکند، در نهایت بازارهای صادراتی خود را از دست خواهد داد

متعدد کردن مقاصد صادراتی

دبیر کل کنفدراسیون صادرات اتاق بازرگانی ایران در پایان به اهمیت بهبود روابط تجاری با جهان تاکید کرد. او معتقد است: بهره‌گیری از بازارهای مختلف جهانی، تجارت غیرنفتی ایران را در مسیر پیشرفت صحیح و پایدار قرار خواهد داد. این فعال بازرگانی توضیح داد: لازمه تنوع سبد صادراتی، توجه به زنجیره ارزش‌افزوده و مهیا کردن فرصت توسعه برای بخش تولید است. تنها در این صورت کالاهای صادرات‌محور با ارزش بالا به‌دست تجار رسیده و می‌توانند آن را به بازارهای جهانی صادر کنند، اما از سویی دیگر، ایجاد تنوع در مقاصد صادراتی نیز مسئله‌ای مهم و حائزاهمیت است. طی سال‌های اخیر، تمرکز ایران تنها بر تعداد محدودی از کشورها بوده و این رویکرد چالش‌های جدی را برای تجارت کلان کشور به‌همراه داشته است. وی تصریح کرد: به‌عنوان مثال، بخش زیادی از صادرات ایران، به کشور عراق است. اگر بنا به هر دلیلی، دست‌اندازهایی در روابط دیپلماتیک میان ایران و عراق ایجاد شود، قسمت مهمی از صادرات غیرنفتی ایران حذف شده و این اقدام خود یک تهدید جدی برای اقتصاد شمرده می‌شود. وجود نگاه‌های مدیریتی بلندمدت و همه‌جانبه، نه‌تنها در رونق تولید صنایع پایین‌دستی بلکه حتی در توسعه روابط تجاری با سایر کشورهای جهان نیز موثر و اصلاح روندهای مدیریتی و استراتژی‌های کلان کشور، مهم‌ترین الزام و ضرورت برای تجارت ایران در رسیدن به تنوع سبد صادراتی و سایر پیشرفت‌های اقتصادی است.

توسعه متوازن در بسترهای باثبات

محمدمهدی رئیس‌زاده، عضو هیات‌رئیسه اتاق بازرگانی ایران و ایتالیا در گفت‌وگو با صمت، ابتدا به اهمیت توسعه تجارت غیرنفتی ایران پرداخت. او معتقد است: ارزآوری؛ مهم‌ترین پیامد صادرات است و در این‌باره توضیح داد: کشورهای توسعه‌یافته همواره از صادرات غیرنفتی به‌عنوان ابزاری برای پیشرفت و بهبود شرایط اقتصادی خود استفاده می‌کنند. ایران نیز برای ترمیم مشکلات اقتصادی خود نیاز به استفاده از ظرفیت‌های صادرات غیرنفتی دارد، چرا که در سال‌های اخیر با افزایش تحریم‌ها علیه ایران، درآمدهای نفتی کاهش چشمگیری داشته و رشد صادرات غیرنفتی می‌تواند کشور را در زمینه درآمدهای ارزی یاری رساند. وی ادامه داد: برای ایجاد توسعه پایدار در تجارت کلان و رسیدن به تراز تجاری مثبت، باید ابتدا پایه‌های فعالیت تجاری در تمامی حلقه‌ها را (اعم از تولید، توزیع و ...) قدرتمند کنیم. ایجاد فضایی باثبات برای تجارت، لازمه توسعه متوازن است و نباید به این نکته بی‌توجه بود. به‌نظر من، در گام نخست، اصلاح رویکردهای مدیریتی از نیازهای توسعه تجارت است و با تدوین سیاست‌های زیربنایی و اصولی، می‌توان پایه‌های صادراتی خود را از دست خواهد داد، از این‌رو، مهم‌ترین اقدام در شرایط فعلی برای توسعه تجارت غیرنفتی ایران، کنترل تورم و پیش‌بینی‌پذیر کردن فعالیت‌های اقتصادی و تجاری است.

سخن پایانی

کارشناسان اقتصادی معتقدند بازنگری قوانین تجاری، فراهم کردن بسترهای لجستیکی مانند بهبود وضعیت جاده‌ها و زیرساخت‌های تجهیزاتی و در نهایت وجود رویکردهای تخصصی مدیریتی در امر تجارت از مهم‌ترین لوازم دستیابی به توسعه صادرات و توجه به تمام ابعاد تجارت، از درجه اولویت بالایی برخوردار است و در این میان، توسعه صنایع پایین‌دستی می‌تواند در جلوگیری و کاهش خام‌فروشی موثر باشد.

یادداشت

تجارت وابسته به تولید کالای صادرات‌محور

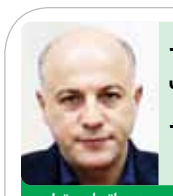
سیدرضا نورانی ـ رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی ایران

تجارت مجموعه‌ای از فعالیت‌های صادراتی و وارداتی است و باید به این دو بخش به‌طور همزمان نگاه کرد، چرا که اصل توسعه در ایجاد توازن و برای فعالیت‌های تجاری نیز چنین قاعده‌ای حاکم است. برای افزایش صادرات غیرنفتی، باید به تمام مولفه‌های درگیر و مربوط به این حوزه توجه داشته باشیم. در گام نخست، وجود کالاهای صادرات‌محور، لازمه اصلی صادرات غیرنفتی است و بدون ایجاد این پیش‌شرط، به هیچ‌یک از اهداف توسعه‌ای دست نخواهیم یافت. همچنین از سویی دیگر، کارشناسان بازرگانی عقیده دارند نبود تنوع در نوع کالای صادراتی، یکی از چالش‌های جدی کشور است و تمرکز بر صادرات کالاهایی مانند مواد پتروشیمی و مواد معدنی، تجارت را ارتقا نخواهند داد، همچنین می‌توانند آثار منفی بسیاری برای اقتصاد به‌همراه داشته باشند، چرا که در عمل، منابع مهمی از کشور بدون ایجاد ارزش‌افزوده صادر می‌شوند. در چنین شرایطی، نه‌تنها صنایع توسعه نخواهند یافت، بلکه در بلندمدت با کاهش منابع، ایران توانایی صادرات خود را از دست داده و نیاز به واردات بیشتری پیدا خواهد کرد، از این‌رو توجه به تولید و توسعه صنایع پایین‌دستی از مهم‌ترین الزامات رونق اقتصادی ایران محسوب می‌شود. اقتصاد کشور ما در حال حاضر درگیر مشکلات و چالش‌های فراوانی است، اما در بین تمامی آنها، تورم به‌عنوان مهم‌ترین معضل فعلی محسوب می‌شود. تورم را می‌توان عامل بسیاری از مشکلات اقتصادی اعم از رکود بازار و در برخی موارد کاهش کیفیت تولیدات معرفی کرد. پیش از بررسی آثار تورم در بازار داخلی، عوامل مختلفی همچون مشکلات مربوط به تعامل با جهان، نبود مدیریت صحیح در امور اقتصادی و بازار، کمبودهای چرخه تولید اعم از مواد اولیه و همچنین وجود قوانین محدودیت‌آفرین، از دیگر عوامل شکل‌گیری تورم می‌شوند. کاهش ارزش پول ملی، افزایش مداوم هزینه تولید در تمامی بخش‌ها (صنعتی، کشاورزی و...) و همچنین نبود سیاست‌گذاری‌های مناسب برای کنترل و تنظیم بازار سبب حکمفرما شدن تورمی شدید بر اقتصاد می‌شود. واحدهای تولیدی و صنایع در پی این تورم آسیب شدید دیده و در نهایت قدرت فعالیت و توسعه خود را از دست خواهند داد.

از سویی دیگر، تورم منجر به کند شدن روند صادرات می‌شود، چرا که با افزایش نرخ تمام‌شده تولید، قدرت چانه‌زنی و دستیابی به بازارهای جهانی از فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان ایرانی سلب می‌شود. با افزایش مستمر نرخ تمام‌شده تولید، کشورها دلیل و رغبتی برای خرید نیازهای خود از ایران را ندارند، همچنین همان‌طور که پیش‌تر عنوان شد، تورم به‌طورمستقیم در روند تولید اثرگذار است و در برخی موارد کیفیت محصولات را کاهش می‌دهد. در چنین شرایطی، بدیهی است هیچ کشوری خریدار تولیدات گران با کیفیت‌های پایین نخواهد بود. آسیب این اتفاق را در تجارت خارجی بسیاری از کالاها شاهد هستیم. به‌عنوان مثال، افزایش هزینه تولید و صادرات محصولات کشاورزی، باعث می‌شود تولیدکننده بازار مناسبی برای محصولات خود پیدا نکند و در ادامه زیان‌های مالی جدی برای او حاصل شود، بنابراین، نمی‌توان تورم در بخش تولید را تنها عامل موثر در بازارهای داخلی عنوان کرد. تجارت خارجی نیز همواره تحت‌تاثیر سیاست‌های اقتصادی داخلی و شرایط آن وابسته به کاهش یا تشدید تورم است. تجارت برای داشتن روند و حرکتی رو به جلو، ضمن کنترل تورم به حل مسائل و فراهم‌سازی بسترهای دیگری هم نیازمند است. افزایش نظارت بر مواردی از جمله هزینه‌های حمل‌ونقل، بسته‌بندی محصولات و سایر مدیریت‌های استراتژیک، می‌تواند نقشی موثر در بهبود وضعیت صادرات و به‌طورکلی تجارت خارجی داشته باشد، همچنین بهبود وضعیت مسیرهای حمل‌ونقل در تمامی بخش‌های ریلی، جاده‌ای، هوایی و دریایی، می‌تواند ضمن کاهش هزینه تمام‌شده صادرات کالا و کنترل تورم در این زمینه، برای اقتصاد موتور محرک کارآمدی باشد.

یادداشت

تولید توان رقابت با قاچاق را ندارد

سعید جلالی‌قدیری -دبیر اتحادیه تولید و صادرات نساجی و پوشاک ایران

ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، متولی اصلی اعلام رقم قاچاق است، اما میان بخش خصوصی و این ستاد، شکاف بسیار زیادی در رقم اعلامی قاچاق وجود دارد. ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، حجم قاچاق پوشاک را حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ میلیون دلار برآورد می‌کند، اما بخش خصوصی به هیچ عنوان این عدد را قبول ندارد. بسیاری از تولیدکنندگان بازار معتقدند کشور ما مانند بسیاری از کشورها، توان رقابت و حتی مقابله با کالای قاچاق را ندارد. به‌عنوان مثال، تیشرت یقه‌گرد در بازار ایران ۹۰ هزار تومان است که البته بستگی به کیفیت آن دارد و ما کف نرخ بازار را در نظر می‌گیریم. زمانی که وارد بازار قاچاق پوشاک می‌شوید، همان تیشرت را در بازار عمده می‌توان یک دلار خرید و فروش کرد؛ یعنی همین کالا حدود ۳۰ هزار تومان به فروش می‌رسد. با توجه به این اختلاف قیمت در تولید داخل و کالای وارداتی، چگونه می‌توان با بازار کالای قاچاق مقابله کرد؟ حتی بزرگ‌ترین تولیدکنندگان پوشاک مانند چین و بنگلادش هم توان مقابله با کالای قاچاق را ندارد.

در این بین، باید به زمان مصرف تولیدات پوشاک نیز توجه کرد. گاهی کسادی بازار پوشاک از کالای فاسد شدنی نیز بدتر است و آسیب بیشتری به تولیدکننده می‌زند، زیرا اگر فصل استفاده پوشاک تولیدی یک فصل تمام شود، دیگر محصول به کالای استوک تبدیل می‌شود و به اصطلاح عامیانه، از مد می‌افتد. در این شرایط، فروشنده مجبور می‌شود کالای تولیدی را سال بعد به‌عنوان استوک بفروشد. به‌طور مثال، تیشرتی که ۹۰ هزار تومان بود را نصف قیمت می‌فروشند و این موضوع برای اقتصاد ما بسیار خطرناک است. به این ترتیب می‌توان گفت ایران بارانداز کالاهای استوک در همه زمینه‌هاست. به‌دلیل وضعیت بد و نابسامان اقتصادی در کشور و نبود نظارت، همین قوانین دست‌وپا شکسته هم اجرایی نشده و در نهایت تاثیر قابل‌توجهی بر کنترل بازار پوشاک ندارد.

در آسیب‌شناسی مشکلات بازار پوشاک به چند عامل برمی‌خوریم؛ نخست آنکه کشور ما فرماندهی و سیاست‌گذاری واحد در حوزه تجارت بازرگانی و تولید پوشاک را ندارد. به‌عنوان مثال در موضوع قاچاق چند نهاد تصمیم‌گیری می‌کنند و در نهایت هیچ نهادی مسئولیت بروز قاچاق را نمی‌پذیرد. با وجود تمام مشکلات، کشور ما اکنون هم دارای تولیدکنندگان پوشاک قوی است، اما چرا پوشاک به قیمت مناسب به‌دست مصرف‌کنندگان نمی‌رسد؟ به این علت که زنجیره تولید ما زنجیره ناکارآمد، طولانی و گران‌قیمتی است. به‌دلیل تورم داخلی بالا، هزینه‌های تولیدکنندگان ایرانی قیمت تمام‌شده کالا بالاتر از نرخ کالای خارجی است. از سوی دیگر، در بسیاری از موارد تولیدکننده قادر به تامین نقدینگی موردنیاز برای تولید نیست. این عوامل باعث می‌شود تولیدکنندگان داخلی قادر به تولید کالای رقابت‌پذیر نباشند. این عوامل، دست به دست هم داده تا امروز آمار قاچاق پوشاک بالاتر از تولید باشد. چنانچه گفته می‌شود بیش از ۴۰ درصد کالاهای موجود در بازار، قاچاق است؛ در نتیجه حدود ۳هزار میلیارد تومان قاچاق پوشاک داریم.

۹۹ درصد پوشاک وارداتی قاچاق است

عضو هیات مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان پوشاک گفت: ۹۹ درصد پوشاک وارداتی از طریق قاچاق وارد کشور شده و این شرایط هر روز بدتر می‌شود. به گزارش مهر، مجید افتخاری در گفت‌وگو با برنامه روی خط بازار ضمن بیان این مطلب افزود: تولیدکنندگان داخلی هیچ‌گاه مشکلی با واردات پوشاک ندارند و مشکل آنها با قاچاق پوشاک به کشور است.

وی ادامه داد: یکی از معضلات صنعت پوشاک و نساجی کشور، عدم‌حمایت دولتمردان است و تاکنون هیچ‌گونه هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی برای این صنعت توسط بخش دولتی انجام نشده است.

افتخاری با اشاره به ترکیه به‌عنوان ششمین صادرکننده پوشاک در جهان، گفت: در ۲ دهه گذشته، صنعت پوشاک ما از کشور ترکیه مقتدرتر بود، اما دولت ترکیه فرصت‌های تجاری خوبی برای این صنعت به‌وجود آورد و تا جایی‌که سالانه بیش از ۱۸ میلیارد دلار صادرات دارند و هر روز شاهد رشد بیشتر این صنعت هستند.

عضو هیات مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان پوشاک و نساجی گفت: متاسفانه نگاه جدی به پوشاک و نساجی داخلی نداریم و صادرات ما در این حوزه، بسیار ناچیز است. این معضل حاکی از نقش کمرنگ دولت در این حوزه است.

وی استفاده از تجربیات و مسیر پیشرفت کشورهای پیشگام در حوزه نساجی و پوشاک را یکی از راه‌های برون‌رفت از رکود این صنعت در کشور دانست.

واردات پوشاک با اخذ حداقل تعرفه آزاد شود

صنعت پوشاک، قربانی تصمیمات ناگهانی

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

از اواخر دهه ۴۰، بسیاری از مجموعه‌های صنعتی بزرگ، کارخانه‌های تولید پوشاک پیشرفته‌ای در ایران تاسیس کردند که در منطقه نظیر نداشت. در آن زمان، ترکیه هنوز در بخش پوشاک حرفی برای گفتن نداشت و این کارخانه‌های تولیدی پیشرفته می‌توانست موتور صنعت پوشاک کشور را روشن کنند، اما ناگهان ورق برگشت. صنعت پوشاک تحت‌تاثیر مشکلات اقتصادی قرار گرفت و این روند تا آنجا ادامه پیدا کرد که این روزها دیگر حال خوشی ندارد. بسیاری از کارشناسان و فعالان صنعتی، نبود سیاست تجاری مشخص در صنعت را دلیل اصلی مشکلات این حوزه دانسته و معتقدند دفتر نساجی و پوشاک وزارت صنعت، معدن و تجارت باید سیاست تجاری صنعت پوشاک را دست‌کم برای ۵ سال آینده مشخص کند. برخی نیز معتقدند تغییر مداوم دستورالعمل‌های واردات و صادرات موجب نااطمینانی در این صنعت شده و امکان برنامه‌ریزی بلندمدت را از تولیدکنندگان گرفته است. از سوی دیگر، تا وقتی تولیدکننده پوشاک داخلی در بازارهای جهانی حضور نداشته باشد، حرکت با مد روز و تامین رضایت مصرف‌کننده، آرزویی محال است. یکی از مسائل اصلی در این صنعت، مداخلات دولتی درباره طراحی و تولید پوشاک، به‌ویژه پوشاک زنانه، یکی از مشکلات صنعت پوشاک است. تولیدکننده پوشاک این روزها بین قوانین، وضعیت مالی و سلیقه مشتری سردرگم است و جانی برای تولید ندارد. صمت در این گزارش به بررسی وضعیت بازار پوشاک پرداخته است.

عکس: صمت

سال سختی پیش‌روی فعالان پوشاک است

به‌تازگی معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت از افزایش وزنی ۱۲ درصدی صادرات صنعت پوشاک نسبت به ۶ ماهه سال گذشته خبر داد. این در حالی است که صنعت پوشاک، این روزها حال و احوال خوبی ندارد و بسیاری از تولیدکنندگان کارگاه‌های خود را تعطیل کردند. از سوی دیگر، به عقیده برخی کارشناسان با توجه به افزایش هزینه‌های تولید، کاهش قدرت خرید مردم و افزایش واردات پوشاک قاچاق، سال سختی پیش‌روی فعالان صنعت پوشاک است. به عقیده عده‌ای از فعالان حوزه پوشاک، تسخیر بازار پوشاک توسط محصولات خارجی بسیار محتمل است و اگر تا سال آینده، تورم تولیدکننده در همین حد بالا بوده و نرخ ارز هم به‌طور نسبی ثابت بماند، تولید داخل به کلی مزیت خود را در برابر محصولات خارجی از دست خواهد داد. این در حالی است که به یمن تصمیم‌گیری‌های جدید برخی از آقایان و بسته شدن برخی از فعالیت‌های اقتصادی، این روزها فروش پوشاک به طرز وحشتناکی کاهش یافته است. این یک هشدار برای سیاست‌گذاران اقتصادی و صنعتی و همچنین تولیدکنندگان داخلی است که تا دیر نشده برای متغیرهای کلان اقتصادی و شکاف بهره‌وری تولید داخل کنند.

قاچاق جمع نمی‌شود، چون نمی‌خواهند

علیرضا حائری، عضو هیات مدیره جامعه متخصصان نساجی درباره وضعیت بازار پوشاک به صمت گفت: به صورت سنتی، ۶ ماه دوم و به‌ویژه ۳ ماه پایانی سال، فصل رونق نساجی است که این رونق به علت بازار شب عید ایجاد می‌شود. این فعال صنعت پوشاک با اشاره به اینکه بازار شب عید می‌تواند به رونق صنعت نساجی و فروش کالاها و تامین نقدینگی و نیازهای مالی این صنعت کمک کند، اظهار کرد: ماه‌های آبان و آذر، تولیدکنندگان پوشاک به سمت انجام سفارشات خود می‌روند؛ در نتیجه بخش پوشاک، صنعت نساجی و تمام رشته‌های وابسته با تحرکاتی مواجه می‌شوند و واحدهای تولیدی باید تولید خود را بالا ببرند تا در شب عید دچار مشکل نشوند. وی با بیان مشکلات بازار پوشاک، با اشاره به بزرگ‌ترین مشکل این روزهای فعالان صنعت نساجی، گفت: وضعیت بد بازار و کاهش تقاضای خرید محصولات، از مهم‌ترین مشکلات این روزهاست؛ در نتیجه تولیدکنندگان با انباشت کالا در انبارها مواجه شده‌اند و فروش کاهش یافته است. این کاهش عرضه در حدی است که به عقیده برخی از فعالان صنعت نساجی، وارد دوران رکود شده است.

آمارها از کجا می‌آید؟

حائری با اشاره به رشد صادرات پوشاک که از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام شده، بیان کرد: آمار دقیق و جزئی صادرات و تولید از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت باید اعلام شود که متاسفانه تنها عدد و رقمی است که بدون استناد به آمار قبلی اعلام می‌شود. اینکه تنها رشد آماری در همان سال و با ذکر یک عدد اعلام می‌شود، عملکرد مطلوبی نخواهد بود. از سوی دیگر، درصدی که اعلام می‌شود نیز قابل رصد نیست. این فعال صنعتی با طرح این سوال که چرا واحدهای تولیدی، میزان تولید خود را به‌طور رسمی اعلام نمی‌کنند، گفت: این در حالی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز آمار کالاهای منتخب خود را از سایت حذف کرده است. وی با انتقاد نسبت به عملکرد برخی واحدهای تولیدی افزود: متاسفانه برخی مدیران صنعتی نمی‌خواهند خود را در معرض ارزیابی افکار عمومی و کارشناسان اقتصادی قرار دهند. اگر از ابتدای سال، هر واحد تولیدی میزان تولید، فروش و صادرات خود را هدف‌گذاری و در پایان سال، میزان تحقق اهداف را به‌طور رسمی اعلام کند، وضعیت بهتری حاکم می‌شود. عضو هیات مدیره جامعه متخصصان نساجی با بیان اینکه صادرات پوشاک در بهترین حالت، سالانه ۵۰ میلیون دلار بود، افزود: در حال‌حاضر با توجه به آمار جدید رشد صادرات، اطلاع دقیقی از روند فعلی صادرات پوشاک ندارم. این در حالی است که در کل، رقم ۵۰ میلیون دلار در شأن کشور ما نیست. به‌عنوان مثال، بنگلادش سالانه ۴۰ میلیارد دلار صادرات پوشاک دارد و از این طریق، کشور خود را اداره می‌کند که این رقم معادل مجموع صادرات غیرنفتی کشور ما است.

روابط مناسبی با جهان نداریم

حائری با اشاره به ممنوعیت واردات پوشاک، اظهار کرد: براساس قانون، از اسفند ۹۵ واردات پوشاک، ممنوع است و اگر هم وارداتی در این حوزه انجام شود، به صورت قاچاق است. این در حالی است که برای صادرات نیازمند روابط مناسب با دنیا هستیم. هنگامی که قصد تعاملات تجاری داریم، نخست باید روابط مناسب تجاری داشته باشیم. وی با توجه به‌وفور پوشاک قاچاق در کشور گفت: مدت‌هاست در حال مبارزه و جلوگیری از قاچاق هستیم و بودجه سنگینی صرف این حوزه شده است. تنها روشی که برای مقابله با قاچاق داشتیم «بگیروببند» است. وقتی سال‌هاست به مقصد درستی نمی‌رسیم، پس مسیری که می‌رویم، اشتباه است. هیچ‌کس نمی‌خواهد مشکل کالای قاچاق حل شود، به‌دلیل اینکه واردات و فروش آن سودآور است. عضو هیات مدیره جامعه متخصصان نساجی با بیان راهکاری برای جلوگیری از قاچاق پوشاک، اظهار کرد: راه‌های زیادی برای جلوگیری از قاچاق وجود دارد. یکی از آنها یادگیری از کشورهایی است که میزان قاچاق کالا در آنها کم است. از سوی دیگر، نباید فراموش کرد زمانی که با وجود تقاضا در بازار، واردات پوشاک را ممنوع می‌کنید و تولید داخلی نیز تامین‌کننده سلیقه برخی از افراد نیست، قطعا پای قاچاق به کشور بازمی‌شود. تقاضا برای پوشاک خارجی وجود دارد در نتیجه قاچاق می‌شود.

منافع آزادسازی واردات پوشاک

حائری با طرح این سوال که با وجود تقاضا برای پوشاک، چرا در این بخش ممنوعیت واردات انجام می‌شود، افزود: راهکار اصلی برای نجات بازار پوشاک این است که ورود پوشاک با حداقل تعرفه آزاد شود.

این موضوع برای کشور چندین منفعت دارد. نخستین منفعت این است که دیگر چیزی به‌عنوان پوشاک قاچاق وجود ندارد؛ درنتیجه هزینه‌ای بابت مبارزه با کالای قاچاق صرف نمی‌شود. از سوی دیگر، به‌طور رسمی مشخص است پوشاک از کدام کشور و به چه اندازه به کشور وارد می‌شود. همچنین گمرک حقوق و عوارض می‌دهد در نتیجه هزینه‌ای که به جیب قاچاقچی می‌رود از این طریق به دولت تعلق می‌گیرد. عضو هیات مدیره جامعه متخصصان نساجی افزود: منفعت بعدی ایجاد نمایندگی و به‌دنبال آن، حفظ حقوق مصرف‌کننده است. این در حالی است که آقایان همه این منافع را کنار گذاشتند و قاچاق نیز ادامه دارد. به‌عنوان مثال، صنعت خودروسازی سال‌هاست در یک محیط گلخانه‌ای فعالیت می‌کند و اگر ۶ ماه واردات انجام شود، تمام خودروسازان ما ورشکسته می‌شوند. وی با اشاره به ایجاد رقابت با واردات افزود: صنعت پوشاک باید رقابت کند تا توانمند شود. منفعت این برای صنعت پوشاک نیست، بلکه برای تولیدکننده است. تولیدکننده پوشاک از این موضوع سود می‌برد و از سوی دیگر، زمانی که رقابت نباشد، دیگر تولیدکننده سعی بر افزایش کیفیت ندارد. بهتر است اگر واحد تولیدی خوب کار نمی‌کند، تعطیل شود.

بازار ۸ میلیارد دلاری پوشاک

عضو هیات مدیره جامعه متخصصان نساجی با بیان اینکه بازار ۸ میلیارد دلاری برای پوشاک داریم، اظهار کرد: در بدترین حالت، تقاضا برای پوشاک خارجی، حدود ۲۰ درصد است؛ در نتیجه ۸۰ درصد پوشاک داخل به فروش می‌رسد. از این مقدار، حدود ۲۵ درصد سهم بازار خارجی است و این تهدیدی برای صنعت پوشاک به‌شمار نمی‌آید و یک عدد استاندارد است.

راهکار اصلی برای نجات بازار پوشاک این است که واردات پوشاک با حداقل تعرفه، آزاد شود

قیمت‌های بی‌ثبات، بازار را راکد کرد

ابوالقاسم شیرازی، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان پوشاک تهران با توجه به افزایش نرخ مواد اولیه به صمت گفت: نرخ مواد مصرفی شامل پارچه و ملزومات آن (نخ، دکمه و وسایل تزئیناتی لباس) به‌شدت بی‌ثبات است، به‌طوری‌که دیگر هیچ‌وقت تولیدکننده با نرخ قبلی به فروشنده پوشاک را تحویل نمی‌دهد. این در حالی است که بازار نباید بی‌ثبات باشد و تا جایی‌که امکان دارد باید هزینه‌ها را کاهش دهیم و بهره‌وری را بالا ببریم در نتیجه بزرگ‌ترین دغدغه تولیدکنندگان و فروشندگان افزایش نرخ است.

وی درباره تغییر مدام قیمت‌ها و تاثیر آن بر بازار، اظهار کرد: نوسان نرخ، بازار را از رونق می‌اندازد. این مهم‌ترین مشکل این روزهای بازار است.

افزایش قیمت‌ها و تورم در بازار رکود ایجاد کرده و از سوی دیگر، رقابت‌های ناسالم مانند دستفروشی یا فروش پوشاک در فضای مجازی بر این موضوع تاثیرگذار است.

قدرت خرید نیست

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان پوشاک تهران با بیان اینکه بازار پوشاک راکد است، افزود: مردم دیگر توان خرید پوشاک را ندارند. این در حالی است که در نیمه نخست امسال، به‌دلیل کاهش قدرت خرید مردم، بسیاری از فروشندگان پوشاک جواز کسب خود را باطل کردند. شیرازی درباره میزان تقاضای مردم در بازار پوشاک با وجود شرایط بد اقتصادی، گفت: زمانی پوشاک در سبد خانوار مانند خوراک جایگاهی داشت، اما اکنون از سبد مصرف خانوار خارج شده است. تقاضای کم در برابر افزایش نرخ، منجر به کاهش فروش و به مراتب کاهش تولید و بهره‌وری می‌شود.

توان رقابت با پوشاک خارجی

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان پوشاک تهران درباره وضعیت فعلی صنعت پوشاک کشور، بیان کرد: صنعت پوشاک کشور ما اشتغالزا، دارای ارزش‌افزوده و ارزآور است؛ بنابراین این صنعت به‌راحتی و با کمترین هزینه ایجاد اشتغال می‌کند و در آینده‌ای نزدیک هیچ‌گونه وابستگی به واردات پوشاک نخواهیم داشت.

این فعال اقتصادی با اشاره وضعیت فعلی کیفیت پوشاک ایرانی گفت: کیفیت این محصولات در مقایسه با تولیدات خارجی در شرایط مطلوبی قرار دارد. به‌عبارت دیگر بهترین تولیدکننده پوشاک باکیفیت هستیم که از مشابه خارجی نیز پیشی می‌گیرد. در برخی موارد که تخلف می‌شود و کالا را با مارک خارجی می‌فروشند، حتی مشخص نیست این پوشاک ایرانی است. این در حالی است که در برخی موارد، حتی افراد برندپوش نیز توانایی تشخیص پوشاک ایرانی از خارجی را ندارند و این نشان‌دهنده پیشرفت کشور در این صنعت است.

سخن پایانی

این روزها چرخ صنعت با زوری می‌چرخد که کار هر کسی نیست و بسیاری از تولیدکنندگان پوشاک حال و روز خوشی ندارند. بستن مرزها به روی رقبا تصمیمی است که درباره بسیاری از صنایع گرفته می‌شود و در مقابل با ممانعت از ورود و الزام خرید تولید داخل برخی به تولیدات خود افتخار می‌کنند. این در حالی است که برخی از فعالان بخش خصوصی پوشاک نیز از روند فعلی بازار گلایه دارند. به‌گفته این گروه، با کاهش توان تولید داخل، امکان افزایش قاچاق در این حوزه تقویت می‌شود.

علاوه بر اینکه وجود پوشاک خارجی در بازار با وجود اعمال محدودیت‌های واردات حاکی از رونق قاچاق در این بازار دارد. این روند شاید حکایت از سود ناشی از قاچاق داشته باشد که قابل‌چشم‌پوشی نیست.

روی خط اصناف

رضا صادقی رئیس اتاق اصناف بابل شد

اعضای هیات رئیسه اتاق اصناف شهرستان بابل، تعیین سمت شدند. به گزارش سایت خبری تحلیلی مالی چی‌پرس در جلسه‌ای به ریاست قاسم عزیززاده‌گرجی، معاون استاندار و فرماندار ویژه شهرستان بابل و با حضور اعضای جدید هیات رئیسه اتاق اصناف این شهرستان اعضای هیات رئیسه اتاق اصناف بابل انتخاب شدند. در این انتخابات، رضا صادقی، مجید حبیب‌زاده‌مرزونی، غلامرضا پورسلاخ، محمدحسین شرافتی و فرشید عالمیان به عنوان اعضای هیات رئیسه انتخاب شدند. به این ترتیب، رضا صادقی رئیس اتاق اصناف بابل شد.

ادغام دو اتحادیه غذایی در پایتخت

با ادغام دو اتحادیه غذایی گرم تهران، فراخوان ثبت‌نام داوطلبان اتحادیه جدید به‌زودی در سامانه ساران قرار می‌گیرد. به گزارش سایت خبری مالی چی‌پرس، از سال ۱۳۹۹ ادغام دو اتحادیه رستوران و سلف سرویس و اتحادیه چلوکباب و چلوخورشت تهران کلید خورد و در پاییز سال ۹۹ ادغام این دو اتحادیه در کمیسیون نظارت بر اصناف تهران به تصویب رسید. در نهایت ایجاد اتحادیه جدید رستوران و چلوکباب تهران و به سرانجام رسید و مقرر شد فراخوان ثبت‌نام داوطلبان طی هفته‌های آینده انجام شود. ادغام اتحادیه‌های صنفی همگن که با موافقت دو هیات مدیره انجام شده، گام مثبتی برای تقویت توانایی اتحادیه‌های صنفی خواهد بود. اما سوال اینجاست که برای عضویت در هیات مدیره اتحادیه جدید ادغام شده، آیا اعضای هیات مدیره هر دو اتحادیه می‌توانند ثبت‌نام کنند؟ اگر هم ثبت‌نام کنند، کمیسیون نظارت بر اصناف و کمیته بررسی و تطبیق شرایط با ثبت‌نام‌کنندگان چگونه رفتار خواهد کرد؟

تحول در حوزه حمل‌ونقل تا ۳ سال آینده

به‌گفته وزیر راه و شهرسازی، حمل‌ونقل، اساس پیشرفت هر کشوری است.وی نوید اجرای طرح توسعه ترانزیت کشور را داد و عنوان کرد: این طرح به تحول در حوزه حمل‌ونقل طی ۳ سال آینده منجر خواهد شد.

به‌گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، رستم قاسمی در مراسم بهره‌برداری از ناوگان جدید ریلی در سال «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» اظهار کرد: نقش حمل‌ونقل در توسعه کشورها بسیار تعیین‌کننده است و ایران امتیازات ژئوپلتیک از جمله دستیابی به آب‌های آزاد دارد که بسیاری از کشورها از آن بی‌بهره هستند. وزیر راه و شهرسازی خاطرنشان کرد: در یک سال گذشته با بسیاری از کشورهای همسایه مثل ترکمنستان و آذربایجان که گلوگاه‌های ترانزیتی هستند، رابطه نداشته‌ایم، اما امروز با گسترش روابط، ایران را به‌عنوان مرجع ترانزیت منطقه می‌شناسند. توافق‌های بسیارخوبی در اجلاس شانگهای با کشورهای منطقه انجام داده‌ایم که مبنای ترانزیت کشور شده است. قاسمی ادامه داد: براساس گزارش‌ها و جلسات مشترکی که با روسیه برگزار شد، بیش از ۱۰۰ میلیون بار در منطقه وجود دارد که حجم زیادی است و بخش عمده آن می‌تواند از مسیر ایران و توسط راه‌آهن که امن‌ترین و ارزان‌ترین روش حمل‌ونقل برای کشورها است، جابه‌جا شود. وزیر راه و شهرسازی بااشاره به‌وجود کریدورهای بزرگ جاده‌ای و ریلی در کشور، آنها را سرمایه عظیم ترانزیتی برای ایران دانست و افزود: برنامه‌ریزی مفصلی در حوزه ترانزیت به‌ویژه بخش ریلی انجام شده که باتوجه به ظرفیت کنونی بار منطقه، بتوان حجم بالایی از این بار را به‌سمت ایران جذب کرد.

اما و اگرهای اجرای طرح نهضت ملی مسکن بررسی شد

مسکن ارزان دولتی در آستانه گرانی

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

باتوجه به تعادل در بازار مسکن و افزایش نرخ خرید و اجاره، ضرورت داشت تا دولت برای تامین سرپناه مردم به ساخت واحدهای مسکونی با زیرساخت‌های رفاهی در چارچوب قوانین و مقررات اقدام کند.

از این‌رو به موازات برنامه انبوه‌سازی مسکن در دولت‌های پیشین، طرح نهضت ملی مسکن در دولت سیزدهم کلید خورد تا دولت بتواند علاوه بر تحقق جهش تولید مسکن و قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن، با ارائه انواع امکانات و مشوق‌ها از جمله ارائه زمین ارزان‌نرخ، شرایط خانه‌دار شدن عده زیادی از مردم را تسهیل کند.

در چشم‌انداز طرح ملی مسکن، قرار شد تا سال ۱۴۰۴ بالغ بر ۴ میلیون مسکن در کشور ساخته و تحویل متقاضیان شود، اما در خلال اجرای این طرح عظیم، مشکلاتی مطرح است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به عدم‌شفاف‌سازی دولت برای پرداخت سهم مردمی در ساخت‌وساز این واحدها اشاره کرد، اما هم‌اکنون که روند ثبت‌نام ۲ قسط از تقسیط کل نهضت ملی مسکن پرداخت شده، هنوز نهادهای ذی‌ربط سهم آورده واجدان شرایط را از کل مبلغ ساخت و اجرا مشخص نکرده‌اند.

عکس: صمت

در کنار تمام مشکلات خرد و کلان طرح نهضت ملی مسکن، اصلی‌ترین چالشی که از سوی دولت مطرح می‌شود، همکاری نکردن مردم در تامین آورده این طرح است

همکاری مشروط پیمانکاران برای ساخت مسکن

براساس پیگیری‌ها از نحوه محاسبه هزینه ساخت نهضت ملی مسکن در سال ۱۴۰۱، اعداد محاسبه‌شده از طریق فهرست بهای سازمان برنامه و بودجه است و تمام پروژه‌هایی که اکنون در مرحله اجرای عملیات ساخت قرار دارند، از اقدام ملی تا نهضت ملی همه براساس همین فرمول در حال تکمیل هستند و برخلاف این ادعا که با این رقم‌ها نمی‌شود خانه ساخت، عملیات ساخت‌وساز نیز متوقف نشده است.

تقاضای ساخت مسکن از سوی سازندگان با ارقامی بیش از ۶ میلیون تومان در هر مترمربع است. از طرفی، برخی انبوه‌سازان معتقد هستند در شرایطی پیمانکاری ساخت واحدهای نهضت ملی را قبول خواهند کرد که تا سقف ۲ میلیون تومان در هر مترمربع افزایش نرخ ساخت لحاظ شود.

معاونت مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی چندی پیش اعلام کرده است که عملیات اجرایی در کل نظام عمرانی کشور براساس همین فرمول، قیمت‌گذاری و تا با حداقل قیمت ممکن، مسکن ساخته می‌شود، اما برخی سازندگان تمایل دارند تا با اعداد و ارقام بیشتر وارد عقد قرارداد با وزارت راه و شهرسازی شوند.

وزیر راه و شهرسازی بارها اعلام کرد که برای رعایت منافع مردم و به‌نفع گروه‌های کم‌درآمد، در مقابل افزایش هزینه ساخت نهضت ملی مسکن مقاومت دارد و ساخت‌وساز با همین قیمت‌ها در حال انجام است. با اذعان به اینکه هزینه ساخت هر متر خانه هم‌اکنون چیزی حدود ۴ تا ۶ میلیون تومان برآورد می‌شود، با لحاظ تورم و گرانی مصالح ساختمانی و همچنین طی فرآیند ساخت و بهره‌برداری از طرح نهضت ملی در کل کشور باید هرچه زودتر، آورده قطعی مردم در این طرح مشخص و اعلام شود. صمت در این گزارش، چالش‌های ساخت نهضت ملی مسکن را بررسی کرده است.

تولید مسکن یک ضرورت است

حسن گلمرادی، کارشناس اقتصادی در رابطه با این موضوع به صمت گفت: افزایش روزافزون تورم، تاثیر مستقیمی بر نرخ مسکن در کشور گذاشته است که سیاست‌های دولت در سال‌های اخیر نتوانسته آن‌طور که باید این بازار پرطرفدار را سروسامان بخشد. رشد نامتناسب حقوق اقشار کم‌درآمد جامعه، بستر اقتصادی متزلزل و برنامه‌ریزی و مدیریت غلط برای بخش مسکن از عواملی هستند که خانه‌دار شدن را برای بسیاری از افراد جامعه دست‌نیافتنی کرده است.

مسکن یکی از نیازهای اساسی مردم و کالای سرمایه‌ای مهمی به‌شمار می‌رود. تامین مسکن و توجه به تولید، علاوه بر تامین رفاه مردم، با افزایش سرمایه‌گذاری و تحرک تقاضا در بسیاری از صنایع وابسته، می‌تواند رشد اقتصادی را بهبود بخشد و با ایجاد اشتغال، بخشی از تقاضای بازار کار را پاسخ دهد. باتوجه به نیاز جامعه به مسکن و افزایش روزافزون تعداد مستاجران، تولید مسکن و ساخت‌وساز در کلانشهرها و شهرهای مهاجرپذیر، امری ضروری است.

حالا در کنار تمام مشکلات خرد و کلان طرح نهضت ملی مسکن، اصلی‌ترین چالشی که از سوی دولت مطرح می‌شود، همکاری نکردن مردم در تامین آورده این طرح است، اما توجه داشته باشیم که در صورت رفع نشدن ابهام برای مردم و نبود تسهیلات کارآمد هیچ تلاشی در عمل از سوی جمع کثیری از جمعیت هدف، انجام نخواهد شد.

ساخت انبوه مسکن افزایش یابد

این کارشناس خاطرنشان کرد: برای افزایش بهبود شرایط بازار مسکن که خوشبختانه بخش زیادی از مواد اولیه و زیرساخت‌های آن در داخل کشور موجود است، باید ساخت انبوه مسکن افزایش پیدا کند و ساخت‌وسازها با دسترسی‌های لازم و امکانات رفاهی و شهری قابل‌قبول در زمین‌های مناسب، موردتوجه قرار بگیرد، همچنین باید ساخت‌وساز در کلانشهرها و شهرهای مهاجرپذیر بیشتر موردتوجه قرار بگیرد و دولت برای بررسی هزینه‌های ساخت با بخش خصوصی تعامل کند.

این اقدامات باعث برنامه‌ریزی صحیح و انجام هماهنگی بین وزارتخانه‌های مختلف و بخش خصوصی شده و استفاده از زمین‌های شهری و اراضی بلااستفاده را ممکن می‌کند، از طرفی باید راهکارهای مناسب تامین مالی برای بخش مسکن اندیشیده شود، به‌ویژه در سال‌های اخیر که به‌دلیل تورم و افزایش هزینه‌های تولید و دستمزد، حجم منابع مالی برای ساخت‌وساز در حال افزایش است.

برای حل این چالش، علاوه بر همکاری بانک‌ها و تشویق به اعطای تسهیلات مسکن، نیاز است راهکارهای نوین تامین مالی مسکن نظیر اوراق بهادار، صندوق‌های زمین و مسکن و مشارکت بخش خصوصی موردتوجه قرار بگیرد.

ضرورت تقسیط طولانی‌تر تسهیلات مسکن

در شرایط فعلی، به‌دلیل افزایش هزینه‌های تولید مسکن، حتی با در نظر گرفتن نرخ سود کم پرداخت تسهیلات به ساخت‌وساز، تقسیط آن از توان مالی متقاضیان به‌ویژه جوانان خارج است و باید راهکارهای مناسبی در این زمینه در نظر گرفته شود.

در کشورهای دیگر، سهم آورده اولیه افراد پایین است و تنها با پرداخت بخش اندکی از نرخ مسکن و اخذ وام بلندمدت، افراد می‌توانند در ابتدای جوانی صاحب یک خانه مناسب شوند، بنابراین به‌نظر می‌رسد علاوه بر تامین مالی، تقسیط طولانی‌تر تسهیلات مسکن باید موردتوجه قرار گیرد.

در کنار این عوامل، کاهش نرخ تمام‌شده تولید مسکن با استفاده از مواردی نظیر کاهش هزینه مجوزها، استفاده از تکنولوژی مدرن ساختمان‌سازی، تولید واحدهای مسکونی با متراژ اقتصادی‌تر و تنوع‌بخشی متراژهای کوچک‌تر ساخت‌وساز، راهکارهایی برای کمک به حل بخشی از مشکلات جامعه در این حوزه است.

کاهش تورم و رشد آن و جلوگیری از شوک‌های تورمی در این بخش می‌تواند به رشد پایدار تولید مسکن کمک کند و بخشی از تقاضای کاذب که سبب رشد قیمت‌ها می‌شود، از بین برود. به‌هر حال، علاوه بر تامین بودجه از منابع داخلی و کمک گرفتن از تجربه سازندگان و سرمایه‌گذاران خوشنام، می‌توان از منابع مالی خارجی و خدمات مسکن‌سازان حرفه‌ای با کارنامه موفق کمک گرفت، همچنین باید نوع قراردادهای اجرایی و استفاده از قراردادهای تولید، اجاره و واگذاری مدنظر قرار گیرد.

وی در پایان گفت: باوجود افزایش هزینه‌های تولید، هنوز هم بخش زیادی از این هزینه‌ها به بخش زمین برمی‌گردد. به‌نظر می‌رسد، اراضی قابل‌بهره‌برداری بلااستفاده زیادی در شهرها و مناطق مختلف وجود داشته باشد که با تبدیل و تغییر کاربری و اختصاص به تولید مسکن، می‌تواند به تحرک بیشتر این بخش کمک کند.

> دولت اگر قرار است اقدامی در پروژه نهضت ملی مسکن انجام دهد، باید ابتدا اعتمادسازی کند؛ یعنی با ساخت‌وساز و تحویل به‌موقع واحدها به‌تدریج مردم را دلگرم کند

رکود بازار مسکن پابرجا می‌ماند

سیدرضا قهاری، کارشناس بازار مسکن با بیان اینکه بخش ساخت‌وساز کماکان در رکود خواهد بود، به صمت گفت: نمی‌توان روی طرح نهضت ملی مسکن حساب کرد. از ابتدا هم لزومی نداشت که دولت شعار ساخت سالانه یک میلیون واحد مسکونی را بدهد، این وعده به تعهد منجر می‌شود و مطالبه عمومی ایجاد می‌کند که آثار اجتماعی به‌دنبال دارد. مسکن همیشه ظرفیت پذیرش نقدینگی مازاد را داشته و امسال نیز مقداری سرمایه را به‌سمت خود جذب کرده، اما رکود کلی این بخش ادامه دارد و رشد سنگین نرخ بعید است. مشخص است که وجود نقدینگی بالا روی هر کالایی تاثیر می‌گذارد و آثار تورمی ایجاد می‌کند. مسکن همیشه ظرفیت پذیرش نقدینگی مازاد را دارد.

نباید به نهضت ملی مسکن فکر کرد

وی خاطرنشان کرد: مسکن مهر هم مانند طرح نهضت ملی مسکن بود که چند دولت را بدهکار کرد و هنوز بعد از ۱۵ سال به‌طورکامل به اتمام نرسیده است. اگر دولت برنامه‌ای دارد، نباید زمان کوتاه برای آن تعیین کند؛ زیرا دادن وعده‌ای که قابلیت اجرا ندارد، باعث بی‌اعتمادی جامعه می‌شود. دولت اگر قرار است اقدامی در پروژه نهضت ملی مسکن انجام دهد، باید ابتدا اعتمادسازی کند، یعنی با ساخت‌وساز و تحویل به‌موقع واحدها به‌تدریج مردم را دلگرم سازد.

تحرک تدریجی ساخت‌وساز در بخش خصوصی

این کارشناس بازار مسکن با بیان اینکه ساخت‌وساز همواره در اختیار بخش خصوصی بوده است، به صمت گفت: باوجود رشد نرخ نهاده‌های ساختمانی، باید امسال به‌تدریج بخش خصوصی فعال شود و ساخت‌وساز تا حدودی افزایش یابد و هماهنگی‌ها روز به روز در مسیر توسعه قرار گیرند.

قهاری بیان کرد: اگر بگوییم وضع اقتصادی در کوتاه‌مدت اصلاح می‌شود یا نرخ خانه پایین می‌آید، مقداری دور از واقعیت است. سابقه نداشته که نرخ کالاها در میان‌مدت یا بلندمدت کاهش پیدا کند، از این‌رو مسکن هم از این قاعده مستثنا نیست و فقط می‌توان جلوی رشد نرخ را گرفت.

اگر دولت می‌خواهد مانع افزایش قیمت‌ها شود، باید رشد نقدینگی را مهار کند و تورم را به‌حداقل برساند.

وی در پایان گفت: به‌طبع هرکس تلاش می‌کند سهم بیشتری از سرمایه داشته باشد و این باعث رقابت در خرید می‌شود. اگر کالای مدنظر با کمبود عرضه مواجه باشد، قیمتش بالا می‌رود. در بخش مسکن این وضعیت وجود دارد که عرضه به اندازه تقاضا نیست و در سال‌های گذشته به‌شکل مرتب نرخ آن افزایش یافته و تورم عمومی هم وضعیت آن را تشدید کرده است. در هر صورت، امید می‌رود این موضوع سیاست‌های دولت در راستای ساماندهی بازار مسکن را با چالش روبه‌رو نکند.

سخن پایانی

برخی مسئولان وزارت راه و شهرسازی در اجرای تعهدات خود در قبال پروژه‌های نهضت ملی مسکن خوب عمل نکردند و به‌تدریج اقدامات در حال کند شدن است که این تعلل باعث شده تا هزینه‌ها حدود ۴۰ درصد افزایش پیدا کند.

ایده اجرای طرح نهضت ملی مسکن، در صورت اجرای درست می‌توانست بخشی از مشکلات کشور در حوزه تامین خانه را برطرف کند، اما در اجرا با مشکلاتی روبه‌رو شده است. از ماه‌ها قبل، مشکلات پروژه‌های نهضت ملی مسکن توسط کارشناسان به اطلاع وزارت راه و شهرسازی رسید، اما تا امروز اقدام جدی برای رفع موانع انجام نگرفته است. به‌نظر می‌رسد در اجرای این طرح، یک رویه خاص وجود ندارد و بدنه مدیریتی وزارت راه و شهرسازی، بدون توجه به توافقات و راه‌حل‌های کارشناسی، روش خود را اعمال می‌کند.

متقاضیان پس از واریز ۲ یا ۳ قسط ۴۰ میلیون تومانی، به‌دلیل ناتوانی در پرداخت‌ها در حال ریزش هستند و این مسئله به کمبود منابع و کندی کار منجر شده است. همچنین پیشنهاد شد تا برخی محدودیت‌ها و شروط افراد واجد شرایط برداشته شود. انبوه‌سازان نیز درباره تامین منابع، اعلام آمادگی کردند که پیشنهادها مورد بررسی قرار نگرفته است.

یادداشت

ضرورت توجه به زیرساخت‌ها برای مسکن‌سازی

عطاالله آیت‌اللهی
کارشناس مسکن

گرانی روزافزون نرخ مسکن در کشور و بدون شک تاثیر مستقیمی که بر بازار اجاره می‌گذارد، دردسرهای زیادی را برای مستاجران به‌وجود آورده است. گاهی دولت برای تعادل بازار، سیاست‌هایی را به مرحله اجرا درآورده که یکی از آخرین طرح‌های دولت، تصویب قانون تعیین سقف افزایش اجاره‌بهای مسکن است که به تایید سران قوا هم رسیده، اما سوالی که پیش می‌آید، این است که چه نظارتی برای اجرای این طرح وجود دارد و باتوجه به افزایش تقاضای بازار مسکن این طرح گره‌گشا است یا خیر؟

اقدامات مسئولان نشان می‌دهد که سعی بر این است که مشکلات مسکن از سر راه برداشته شده و بازار مسکن سروسامانی پیدا کند، اما تصمیم دولت مبنی بر تعیین سقف افزایش اجاره‌بهای مسکن که به تایید سران قوا هم رسیده، فقط نیمی از مسیر بهبود بازار رهن و اجاره را طی کرده، زیرا باتوجه به افزایش تقاضا برای این بازار پرطرفدار، در عمل شاهد افزایش اجاره‌بهای مسکن تا ۷۰ درصد نسبت به سال قبل بوده‌ایم.

هر قانون و سیاستی که ضمانت اجرایی نداشته و با برنامه‌ریزی و زیرساخت مناسب مطرح نشده باشد، به احتمال زیاد به مرحله اجرا درنمی‌آید، بنابراین هر طرحی که برای بهبود اوضاع بازار مسکن مطرح می‌شود، باید از یک قانون، دستورالعمل و آیین‌نامه همه‌جانبه پیروی کند و با نظر کارشناسان، تمام جنبه‌های مثبت و منفی کار در نظر گرفته شود. اجرای سیاست‌ها و طرح‌های مسکنی باید به‌نحوی برنامه‌ریزی شود که دست دلالان از سنگ‌اندازی و منفعت‌طلبی کوتاه شده و امکان تخلف به‌حداقل برسد.

تسهیلات مسکن در کشورهای پیشرفته تا ۸۰ درصد هزینه خرید مسکن را تامین می‌کند و با سودهای ناچیز و بازپرداخت کوتاه‌مدت، افراد را برای خانه‌دار شدن کمک می‌کند، اما در کشور ما اقساط، نرخ بهره و مدت بازپرداخت این تسهیلات به‌گونه‌ای است که اگر افراد کل درآمد ماهانه خود را به پرداخت اقساط این وام‌های پربهره اختصاص دهند، باز هم کافی نیست و این تسهیلات فقط برای افرادی که درآمد بالایی دارند و مایل هستند که خانه خود را کمی بزرگ‌تر کنند، مناسب است وگرنه با این تسهیلات کسی نمی‌تواند خانه بخرد، از این‌رو مردم تمایلی برای اخذ این وام‌ها نشان نمی‌دهند.

قرارداد اجاره حتی در نبود بنگاه‌های املاک ممکن است به‌صورت دستی بین طرفین و حتی صوری منعقد شود که با این اتفاق، دیگر قانون سقف افزایش اجاره‌بها بی‌تاثیر می‌شود. اگر نظارت کافی و قوانین سختگیرانه برای اجرایی شدن این طرح در نظر گرفته شود، باز هم بعضی از موجران برای تمدید قرارداد اجاره خود ترجیح می‌دهند، به نرخ روز با مستاجران قرارداد منعقد کرده و زیر بار این طرح نروند، همچنین باتوجه به تناسب نداشتن درآمد افراد با مخارج خانوار، تمدید قرارداد اجاره بسیار سخت و به یک چالش بزرگ تبدیل می‌شود.

در این راستا، نمی‌توان از نقش مشاوران املاک غافل شد، زیرا گاه دیده می‌شود برخی املاکی‌ها برای بالا بردن نرخ اجاره‌بها، موجران را تحریک به افزایش نرخ می‌کنند و حتی برخی موجران نرخ قراردادها را با مشورت املاکی‌ها تعیین می‌کنند که این موضوع دلیلی بر افزایش چشمگیر قیمت‌ها در این بازار پرطرفدار می‌شود.

در حال حاضر سیاستی که ضمانت اجرایی لازم را به این مفهوم که بتواند جلوی زیاده‌خواهی و منافع را بگیرد، وجود ندارد و در گذشته هم شاهد تلاش فراوان مسئولان برای ساماندهی بازارهای مختلف اقتصادی بوده‌ایم که این دستورالعمل‌ها به‌دلیل نداشتن برنامه‌ریزی و بستر اقتصادی نامناسب انجام نگرفت.

طرح‌های اجرایی دولت باید باتوجه به زیرساخت‌ها و منابع کشور هدف‌گذاری شوند و با برنامه‌ریزی دقیق به‌مرحله اجرا دربیایند و در غیر این صورت، وعده‌های مختلف، دردی از مردم درمان نخواهند کرد و نه‌تنها این سیاست‌ها کمکی به بازار مسکن نمی‌کنند، بلکه با تاثیر معکوس اوضاع را به نابسامانی می‌کشانند.

روی خط خبر

صدور ۱۲۱ میلیون دلار کالا از گمرکات گلستان

مدیرکل گمرکات استان گلستان گفت: در ۷ ماه نخست امسال، ۲۰۰ میلیون و ۷۸ هزار کیلوگرم کالا به ارزش بیش از ۱۲۱ میلیون و ۹۱ هزار دلار از گمرکات گلستان صادر شده است.

سید ابراهیم حسینی در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: در ۷ ماه ابتدایی امسال، ۲۰۰ میلیون و ۷۸ هزار کیلوگرم کالا به ارزش بیش از ۱۲۱ میلیون و ۹۱ هزار دلار از گمرکات گلستان صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر ارزش دلاری ۳۵ درصد افزایش و از نظر وزنی ۱۴ درصد کاهش یافته است.

مدیرکل گمرکات گلستان افزود: بیشترین اقلام صادراتی از گمرکات گلستان پلی‌استایرن، پنیر، ید، لوله‌ها و پروفیل، تخته‌های متراکم شده چوبی، مفتول مسی، سازه فلزی سقف کاذب با متعلقات، لوله‌های آهنی و رب گوجه فرنگی بوده است.

وی بیان کرد: عمده کشورهای مقصد صادراتی هم به ترتیب شامل ترکمنستان، عراق، قزاقستان، افغانستان، رومانی، بلغارستان، ارمنستان، ازبکستان، فدراسیون روسیه، لهستان، پاکستان، امارات متحده عربی، قرقیزستان، جمهوری آذربایجان و ترکیه بوده است.

حسینی گفت: همچنین طی این مدت، بیش از ۱۱ میلیون و ۸۴۱ هزار کیلوگرم کالا به ارزش ۲۳ میلیون و ۶۹۴ هزار دلار از گمرک مرزی اینچه‌برون وارد کشور شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر وزنی ۱۸ درصد افزایش و از نظر ارزشی ۲۵ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

مدیرکل گمرکات گلستان توضیح داد: در ۷ ماه نخست سال گذشته ۱۰ میلیون و ۲۷ هزار کیلوگرم کالا به ارزش بیش از ۳۱ میلیون و ۳۹۰ هزار دلار وارد شده بود.

وی اضافه کرد: عمده‌ترین کالاهای وارداتی روغن خام سویا، پارچه جین، دیزل ژنراتور، پارچه، فوتس اویل، پارچه متقال و لنتر پارچه بوده که از ترکمنستان، چین، ترکیه، انگلستان، هند، امارات متحده عربی، قزاقستان، ویتنام، تاجیکستان، ایتالیا، دانمارک، آلمان، ازبکستان، عراق و اسپانیا وارد شده است. حسینی از صدور اظهارنامه برای ۲۰ میلیون و ۲۵۸ هزار کیلوگرم کالا طی این مدت خبر داد و گفت: ارزش این ترانزیت بیش از ۲۳ هزار و ۳۸۵ میلیارد ریال بوده که از نظر وزنی ۴۶۷ درصد و از نظر ریالی ۶ هزار و ۴۲۱ درصد رشد را نشان می‌دهد.

مدیرکل گمرکات استان گلستان بیان کرد: درآمد وصولی گمرکات استان در ۷ ماه نخست سال ۹۱۷ میلیارد و ۴۷ میلیون و ۱۴۶ هزار و ۶۸۷ ریال بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۲۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱۲۰ رشته ثبت‌شده جهانی صنایع‌دستی در فارس

معاون گردشگری استاندار فارس گفت: ۶۰۰ رشته صنایع‌دستی در جهان ثبت یونسکو شده که ۱۲۰ رشته آن در استان فارس وجود دارد.

به گزارش ایلنا، محمد فرخ‌زاده، در آیین افتتاح نمایشگاه صنایع دستی دانشگاهیان افزود: ۶۰۰ رشته صنایع دستی در جهان ثبت یونسکو شده که بیش از ۱۲۰ رشته آن در فارس وجود دارد. این نشان می‌دهد استان فارس، سهم خوبی را در حوزه صنایع دستی در کشور و جهان به خود اختصاص داده است.

او با اشاره به اینکه در جهان گردش مالی صنایع دستی ۶۰۰ میلیارد دلار است، اما سهم فارس از این بازار کمتر از ۵۰۰ میلیون دلار است، تاکید کرد: باید تلاش مضاعفی در این زمینه شکل گیرد. استان فارس هنرمندان زیادی دارد و جوانان این استان می‌توانند در عرصه صنایع دستی نقش موثری داشته باشند.

فرخ‌زاده با اشاره به اینکه ۲۱۳ هنرمند فارس نشان ملی هنری دارند و ۱۹ هنرمند هم دارای مهر «اصالت» هستند، اضافه کرد: نزدیک ۳ هزار و ۵۰۰ نفر در کارگاه‌های مختلف صنایع دستی شاغل هستند و تعاونی صنایع دستی نزدیک ۳ هزار نفر عضو دارد.

وی با اشاره به اینکه شیراز و آباده ثبت جهانی صنایع دستی هستند و فیروزآباد هم ثبت ملی شده، اظهار کرد: برخی کشورها صنایع دستی ایران را خریداری و برای خودشان برندسازی می‌کنند. در چین روستایی به‌نام «کاشان» ایجاد کرده‌اند که فرش کاشان را کپی و به جهان عرضه می‌کند. در حوزه چوب و ابریشم هم به بهانه «راه ابریشم» همین رویه را پیاده کرده‌اند.

او گفت: زعفران ایران هم به‌نام اسپانیا و دیگر کشورها برندسازی شده است؛ از همین رو باید تلاش شود با برندسازی صنایع دستی ایران، مشکلات اینچنینی به حداقل برسد. معاون استاندار فارس تصریح کرد: صنایع دستی یک رشته موثر در جذب گردشگر است و طبق آمار ورود هر گردشگر به شیراز می‌تواند بیش از ۱۷ شغل مستقیم و غیرمستقیم ایجاد کند.

بستر صادرات انگور فراهم شد

استاندار خراسان شمالی گفت: باتوجه به ظرفیت بالقوه استان در حوزه محصول انگور، با برگزاری جلسات توجیهی بستر صادرات آن به کشور پاکستان و سایر کشورها فراهم شده است.به گزارش ایسنا، محمدرضا حسین‌نژاد در نشست تخصصی میز انگور خراسان شمالی، بر ضرورت ایجاد زنجیره صنایع تکمیلی محصولات کشاورزی تاکید کرد و افزود: استفاده از مزیت‌های استان به‌ویژه حوزه کشاورزی، امری ضروری است و خراسان شمالی به‌عنوان استانی با ظرفیت‌های بالای کشاورزی می‌تواند مسیر توسعه را هموارتر کند.وی خرید تضمینی انگور و شناسایی بازارهای فروش را از جمله ارکان مهم حمایتی دانست و گفت: با این اقدامات، باغداران با اطمینان بیشتری برای تولید حرکت خواهند کرد.حسین‌نژاد تصریح کرد: با کامل شدن زنجیره صنایع در هر نوع محصول و بهره‌مندی از تجارب جهانی، هدف اصلی خود را با اداره علمی و روش‌های جدید در راستای توسعه اقتصادی دنبال می‌کنیم.وی افزود: این نوع نشست‌ها باید در راستای آموزش برای رسیدن به وضعیت مطلوب و ترویج تولید برگزار شود.در ادامه این نشست تخصصی، پروفسور محمدحسین پاپلی یزدی، پژوهشگر حوزه توسعه و برنامه‌ریزی روستایی کشور نیز گفت: برای اینکه انگور پایه و اساس توسعه قرار گیرد ضروری است زنجیره غذایی و صنایع شکل گیرد. به‌گفته این پژوهشگر حوزه توسعه و برنامه‌ریزی روستایی، مشکل ما نداشتن زنجیره کامل صنعتی است و اجرای طرح فراز بدون وجود زنجیره پیشین و پسین امکان‌پذیر نخواهد بود، زیرا به‌دلیل رعایت نشدن مسائل سنتی، مصرف آب افزایش یافته است.

از چرخش ساختمان‌ها تا ترک‌خوردگی لوله‌های گاز

زیر پای اصفهان خالی است

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

یک سال از هشدارهای جدی کارشناسان درباره وضعیت فرونشست زمین در شهر اصفهان می‌گذرد، اما در این مدت اقدامی جز برگزاری جلسات نافرجام انجام نشده و زیر پای شهر خالی‌تر شده است. بیش از ۴۰۰ دشت از مجموع ۶۰۹ دشت ایران درگیر فرونشست است، اما سازمان زمین‌شناسی کشور، دشت اصفهان-برخوار را که شهر اصفهان در آن واقع شده پرمخاطره‌ترین منطقه و نماد فرونشست ایران معرفی می‌کند. برپایه مطالعات انجام‌شده ازسوی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، فرونشست زمین در حدود ۱۰ هزار کیلومترمربع از مساحت استان اصفهان یعنی بالغ بر ۱۰ درصد این استان، به‌طور جدی و خطرناک رخ داده و ۱۴۵ هزار هکتار از محدوده شهر اصفهان و شهرهای اطراف آن (دشت اصفهان-برخوار) درگیر فرونشست است که نرخ نشست ۳۵۰۰ هکتار آن بالای ۱۰ سانتیمتر در سال برآورد می‌شود.

فرونشست زمین به‌دلیل برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی رخ می‌دهد؛ بنابراین سطح زمین شکاف عمیقی پیدا می‌کند

مناطق مسکونی درگیر فرونشست شده‌اند

بالاترین نرخ فرونشست شهر اصفهان ۱۸.۵ سانتیمتر در سال است، اما کارشناسان از این حیث فرونشست اصفهان را پرمخاطره می‌دانند که دامنه آن به درون مناطق شهری و جمعیتی و زیرساختی و تاسیساتی کشیده شده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر در زون فرونشست اصفهان زندگی می‌کنند. فرودگاه شهید بهشتی، پایگاه هوایی شهید بابایی، خطوط برق سراسری دشت مهیار، راه‌آهن اصفهان-شیراز، نیروگاه برق شهید منتظری، میدان نقش جهان، پل‌های تاریخی، ۸ ایستگاه آتش‌نشانی، ۳۲۸ مسجد، ۳۷ کتابخانه، ۲۸۵ مدرسه و ۱۱۸ مرکز درمانی همه در زون فرونشست شهر اصفهان قرار دارند.

گرچه ردپای فرونشست زمین از دهه ۴۰ شمسی در دشت دامنه و دشت مهیار این استان مشاهده شد، اما اکنون دشت اصفهان-برخوار و مناطقی را درگیر کرده که از جریان زاینده‌رود تغذیه می‌شدند. همه کارشناسان و صاحب‌نظرانی که طی یک سال اخیر درباره وضعیت بحرانی فرونشست زمین در اصفهان هشدار دادند، بر لزوم جریان حداقلی زاینده‌رود به‌عنوان راهکار اصلی برای کنترل دامنه فرونشست در این دیار تاکید کردند، این در حالی است که این روزها حتی سد زاینده‌رود اصفهان به‌دلیل بارگذاری‌های بیش از توان حوضه آبریز با ذخیره ۱۳۸ میلیون مترمکعب در بدترین شرایط خود است و این وضعیت به نگرانی‌ها برای تامین آب آشامیدنی و فشار بیشتر بر منابع آب زیرزمینی دامن می‌زند.

افت منابع آب زیرزمینی

همچنین بهرام نادی، دکترای عمران و ژئوتکنیک عضو کارگروه تخصصی فرونشست اصفهان با اشاره به اینکه عامل فرونشست زمین افت منابع آب زیرزمینی و برداشت بی‌رویه از منابع زیرزمینی است، می‌گوید: متأسفانه باوجود هشدارها درخصوص وضعیت فرونشست اصفهان، برداشت بی رویه آب از منابع زیرزمینی ادامه دارد و هیچ مدیریت و کنترلی بر برداشت‌ها نیست، افت سطح آب ادامه دارد و تا زمانیکه منابع آب زیرزمینی مدیریت نشود این تنش‌ها ادامه خواهد یافت و سازه‌های تاریخی، ساختمان‌های عمومی، بیمارستان‌ها و مدارس و تأسیسات متأسفانه در معرض خطر است و بیشتر نیز می‌شود.

وی افزود: کنترل و کاهش برداشت‌ها از منابع آب زیرزمینی از جمله راهکارهایی است که در راستای طرح احیا و تعادل‌بخشی در حال اجراست.

استاد دانشگاه و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد نجف‌آباد با بیان اینکه برای کنترل فرونشست اصفهان برنامه‌ای که توسط عالی‌ترین مقام اجرایی مصوب شده باشد، وجود ندارد، می‌گوید: باید توجه داشت فرونشست زمین بر اثر افت منابع آب زیرزمینی است و شرایط به‌وجود آمده به این دلیل است که منابع آب سطحی کفاف مصارف کشاورزی و صنعت را نمی‌دهد.

وی گفت: برای اینکه بتوانند آب صنعت و کشاورزی و گاهی شرب را تامین کنند، به منابع آب زیرزمینی روی آوردند، این در حالی است که آبخوان توسط منبع اصلی یعنی زاینده‌رود، تغذیه نمی‌شود. در عین حال نه‌تنها بارگذاری روی آب سطحی کم نشده تا آب زاینده‌رود به اصفهان برسد و آبخوان را تغذیه کند، بلکه ۶۰ میلیون مترمکعب بارگذاری جدید انتقال آب به بروجن اتفاق افتاده؛ از این رو نمی‌توانیم بگوییم هم بارگذاری می‌کنیم و هم شعار می‌دهیم که فرونشست متوقف شود، زیرا به‌صورت عملی در مسیری حرکت می‌کنیم که فرونشست همچنان ادامه دارد و باید توجه داشت در این شرایط اگر نرخ فرونشست کم شده مفهوم این است که خاک شرایطی را پیدا کرده که آبخوان کامل از بین برود.

> بالاترین نرخ فرونشست شهر اصفهان ۱۸.۵ سانتیمتر در سال است، اما کارشناسان از این حیث فرونشست اصفهان را پرمخاطره می‌دانند که دامنه آن به درون مناطق شهری و جمعیتی و زیرساختی و تاسیساتی کشیده شده است

پیامد برهم خوردن تعادل آب در زیر زمین

رضا شهبازی، مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی و زیست‌محیطی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور با بیان اینکه فرونشست تنها یکی از پیامدهای برهم خوردن تعادل آب در زیر زمین است، به مهر می‌گوید: درز، ترک، شکاف و رفتار نامطلوب خاک‌های مسئله‌دار، همه اینها پیامدهای برهم خوردن منابع آب زیرزمینی است که در اصفهان تمامی اینها را در کنار هم شاهد هستیم.

وی با تاکید بر اینکه همه پیامدهای کاهش منابع آب زیرزمینی در اصفهان یک جا اتفاق افتاده، اضافه می‌کند: بیشینه نرخ فرونشست در استان اصفهان در محدوده شهر اصفهان سال گذشته تقریبا ۱۸ تا ۱۸.۵ سانتیمتر بوده که این میانگین داده‌های سازمان ما با GPSهای نصب شده در سطح شهر به‌دست آمده و با داده‌های سایر ارگان‌ها مطابقت داشته است. ضمن اینکه باید توجه داشت بیشینه فرونشست زمین فصل به فصل و دوره به دوره متغیر است و ممکن است یک دوره کمتر شود اما مساحت بیشتری را در بر گیرد یا نشست در یک نقطه کم و در نقطه دیگری بیشتر شود.

خطر نشست نامتقارن زمین

مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی و زیست‌محیطی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور با بیان اینکه مسئله اصلی خطر فرونشست در اصفهان اصلا در بیشینه نرخ فرونشست نیست، می‌افزاید: در میدان نقش جهان اصفهان میزان فرونشست ممکن است ۲ تا ۳ سانتیمتر در سال باشد، اما ما در این نقطه شاهد ناهمگنی در بین نرخ فرونشست و جنس ذرات زمین هستیم و اینجاست که نشست نامتقارن اتفاق می‌افتد و نشست نامتقارن درز، شکاف و ترک روی سازه‌ها ایجاد می‌کند. شهبازی بیان می‌کند: در حاشیه دشت سجزی، فرودگاه شهید بهشتی اصفهان و حاشیه منطقه شمالی شهر به سمت استادیوم ورزشی نقش جهان، خاک‌های مسئله‌دار را شاهد هستیم.

وی با بیان اینکه باید تلاش کنیم آبخوان اصفهان را به تعادل برسانیم، می‌گوید: کنترل فرونشست یک راهکار بیشتر ندارد و آن هم این است که تخلیه آبخوان باید کم و کمتر و تغذیه تا حد امکان بیشتر و بیشتر شود، در حالی که کار خاصی تاکنون در این باره برای اصفهان انجام نشده است. مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی و زیست‌محیطی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور تصریح می‌کند: در اصفهان چیزی به اسم چاه غیرمجاز نباید داشته باشیم. چاه غیرمجاز و کف‌شکنی در اصفهان مفهومی ندارد و تا حد امکان منابع آب موجود را باید به زیر زمین هدایت و آن را تقویت کرد و این را می‌شود از حقابه طبیعی زاینده‌رودی که در اصفهان بوده و تغذیه با تصفیه پساب فاضلاب و پخش سیلاب‌های احتمالی که ممکن است هر یک دهه اتفاق افتد، تامین و استفاده کرد و در کنار آن صرفه‌جویی در مصرف آب را باید سرلوحه امور قرار داد و برای آموزش آن همت گمارد.

فرونشست اصفهان مسئله‌ای ملی است

علی بیت‌اللهی، رئیس بخش زلزله مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی نیز فرونشست اصفهان را مسئله ملی می‌داند و اضافه می‌کند: فرونشست زمین در سراسر استان‌های کشور وجود دارد؛ برای مثال استان خراسان رضوی ۴ برابر پهنه استان اصفهان فرونشست دارد اما ریسک فرونشست اصفهان ۱۰ برابر فرونشست خراسان رضوی است. فرونشستی مشابه فرونشست کلانشهر اصفهان نه‌تنها در ایران بلکه به‌ندرت در دنیا دیده شده است.

وی فرونشست اصفهان را بسیار پیچیده و نامتقارن توصیف می‌کند و می‌گوید: سنگ کف و بستر اصفهان شیب‌دار است و سمت زاینده‌رود به سمت شمال شهر شیب دارد و اگر زاینده‌رود، چشمه اصلی این آبخوان جاری نباشد زیر شهر زودتر خالی می‌شود.

رئیس بخش زلزله مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی با بیان اینکه حیات بناهای تاریخی و تمدنی و شرایط فرهنگی و اجتماعی مردم این منطقه در گرو جاری شدن آب در بستر زاینده‌رود است، می‌افزاید: این چشمه تغذیه‌کننده آبخوان اصفهان به ناگهان خشک شده و فرونشست در گستره کلانشهری رخ داده که قدمت تاریخی دارد و باید توجه داشت آثار تاریخی قابل نوسازی نیست و این خطر برای تاریخ کشور است.

سخن پایانی

فرونشست زمین از جمله مشکلات جدی است که ممکن است برای فضاهای شهری ایجاد شود. مناطق مستعد خشکسالی بیشتر در معرض خطر هستند، زیرا زمین خشک‌تر و در نتیجه احتمال ترک خوردن آن بیشتر است. برداشت بی‌رویه آب‌های زیرزمینی، نفت و گاز، هدررفت میزان زیاد آب، حفر تونل، شیوه‌های نادرست کشاورزی و آب‌شدگی یخ‌ها از مهم‌ترین دلایل فرونشست زمین است. به‌علاوه اینکه برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی کشور در ایران باعث شده بیش از یک میلیون هکتار از زمین‌های مناطق مختلف فرونشست کند. در همین حال بسیاری از کارشناسان معتقدند ایران در مقایسه با سایر کشورها به‌خاطر فرونشست در وضعیت بحرانی‌تری قرار دارد و از مهم‌ترین دلایل پدیده نشست زمین در ایران می‌توان به مدیریت اشتباه منابع آبی اشاره کرد.

عمده مشکلات واحدهای صنعتی در ۲ سال اخیر رفع شد

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران گفت: طی ۲ سال گذشته بسیاری از مشکلات واحدهای صنعتی با همت دولت و بخش خصوصی رفع شده است.

به گزارش مهر، سید عبدالوهاب سهل‌آبادی در جمع خبرنگاران اظهار کرد: بسیاری از استان‌های کشور روز صنعت و معدن را در سالی که گذشت و طی ماه‌های اخیر برگزار کردند و این رویداد در اصفهان نیز روز چهارشنبه، ۴ آبان برگزار می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: هدف از برگزاری روز صنعت و معدن این است که جامعه صنعتی توانمندی خود را به رخ بکشد و مشکلاتش را با مسئولان کشوری و استانی مطرح کند. رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با بیان اینکه رویداد صنعت و معدن در سایر استان‌های کشور تاکنون به‌خوبی برگزار شده و مدیران کل صنایع با بخش خصوصی همکاری داشتند، ابراز کرد: امید است روز صنعت و معدن در اصفهان نیز به‌طور شایسته برگزار شود و وفاق، همدلی و همفکری بیشتری را شاهد باشیم.

سهل‌آبادی تصریح کرد: آنچه که رسانه‌ها می‌توانند انعکاس دهند توان کشور و توان صنعتی استان اصفهان است، زیرا این استان با داشتن بیش از ۹ هزار واحد صنعتی بزرگ، متوسط و کوچک اشتغال بسیار خوبی را مهیا کرده است.

وی ابراز کرد: مردم کشور و بیگانگان بدانند که به لطف خدا طی ۲ سال گذشته بسیاری از مشکلات صنعتی با همت وزارتخانه، تشکل‌ها و خانه صنعت و معدن پیگیری و رفع شده است.

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با بیان اینکه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید استان اصفهان توانست گام بسیار مهمی در راستای پیشرفت واحدهای صنعتی و رفع مشکلات بردارد، خاطرنشان کرد: به‌تازگی در خانه صنعت و معدن ایران استعلامی از واحدهای صنعتی کل کشور داشتیم تا مشخص شود کدام ارگان‌ها با صنایع همکاری داشتند و بر اساس این استعلام رتبه برتر را ستاد تسهیل کشور به‌دست آورد، زیرا گام‌های مؤثری در راستای رفع موانع تولید برداشته است.

تامین سوخت زمستان سیمانی‌ها

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت از برنامه‌ریزی برای تامین سوخت مازوت برای استفاده در صنعت سیمان در فصل زمستان خبر داد.

امید قالیباف در گفت‌وگو با ایرنا افزود: با شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی توافق شد تا پایان آبان، ۱۷۰ میلیون لیتر مازوت در مخازن واحدهای تولیدی سیمان ذخیره شود تا در زمستان در صورت قطعی گاز تولید سیمان کاهش نیابد.

وی خاطرنشان کرد: طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، تولید سیمان در نیمه دوم امسال رشد مثبت مناسبی خواهد داشت. به‌گزارش ایرنا، اوایل مهر، عبدالرضا شیخان، دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان با اشاره به خرید نکردن سوخت دوم (مازوت) توسط کارخانجات، اظهار کرد: اگر در حدود یک ماه باقیمانده تا شروع فصل سرما، واحدها و صنایع بتوانند مازوت را تهیه و ذخیره کنند، امیدواریم در نیمه دوم سال با افت تولید مواجه نشوند.

دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان بیان کرد: شرکت‌ها و کارخانجات از آمادگی کامل برای خرید مازوت برخوردارند، اما تاکنون برخی مشکلات و بروکراسی اداری مانع تحقق این مهم شده است.

از بحران گاز تا عزم فولاد خراسان در صادرات

عکس: صمت

کتایون ملکی: تامین گاز در سال‌های اخیر یکی از چالش‌های اصلی فولادسازان است که توانست عرضه به بازار داخلی و صادراتی را تحت‌تاثیر قرار دهد. این در حالی است که اگر دولت مشکلات موجود در مسیر تامین گاز را حل کرده و فولادسازان با قطعی گاز در زمستان مواجه نباشند، پیش‌بینی می‌شود، میزان تولید افزایش و به‌دنبال آن در راستای اجرای طرح‌های توسعه‌ای، اشتغالزایی نیز تحقق یابد. صمت در گزارشی تحلیلی از فولاد خراسان به توان این شرکت در افزایش صادرات تا درآمدزایی و اشتغال پرداخته است.

در صورت تامین گاز صنایع فولادی از سوی دولت، بدون‌شک حجم تولید افزایش می‌یابد و به‌دنبال آن صادرات و اشتغالزایی نیز با رشد خوبی همراه خواهد شد

توسعه صنعت فولاد نقش مهمی در افزایش صادرات غیرنفتی کشور دارد و کمک می‌کند تا شعار «معدن به‌جای نفت» به‌حقیقت بپیوندد. به هر حال، توسعه هرچه بیشتر صنعت فولاد می‌تواند با تامین نیاز صنایع پایین‌دستی از جمله صنعت خودرو و لوازم‌خانگی منجر به صادرات محصولاتی با ارزش‌افزوده بیشتر شود. بی‌تردید هدف‌گذاری تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در سال ۱۴۰۴ نیز باتوجه به منابع در اختیار از جمله سنگ‌آهن، گاز و نیروی انسانی انجام گرفت تا در ایستگاه آخر توسعه اقتصادی را محقق کند.

به‌گزارش صمت، در همین راستا واحدهای فولادسازی مختلفی راه‌اندازی شدند که علاوه بر اثبات هدف تولید ۵۵ میلیون تن فولاد، نقش مهمی در اشتغالزایی به‌ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته ایفا می‌کنند.

فولاد خراسان یکی از واحدهایی است که براساس نزدیکی به منابع سنگ‌آهن شرق کشور که حتی از آن به‌عنوان عسلویه معدنی نیز یاد می‌شود، احداث شد. مجموعه‌ای که علاوه بر ایجاد اشتغال در این منطقه و ارتقای سطح امنیتی می‌تواند در حوزه صادرات به‌ویژه به همسایگان شرقی از جمله افغانستان نقش‌آفرین باشد، اما فولاد خراسان در زمینه صادرات، همسایگان غربی و همچنین صادرات به چین و شمال افریقا را هم در کارنامه خود دارد.

اما این در حالی است که کمبود گاز برای صنایع فولاد امسال برای سومین‌بار می‌تواند مشکلی جدی برای صادرات این مجموعه ایجاد کند، در صورتی که با تامین گاز از سوی دولت بدون شک حجم تولید افزایش و به‌دنبال آن صادرات و اشتغالزایی نیز با رشد خوبی همراه می‌شود.

باتوجه به توسعه صنایع فولادی، امروز گاز پس از موضوع تامین مواد اولیه و برق، پاشنه آشیل دیگری است که تولید و فروش را نشانه می‌گیرد. فولاد خراسان بارها در زمینه تامین گاز در همایش‌ها و نشست‌های خبری تاکید داشته، اما متاسفانه شناسایی نشدن راهکاری موثر می‌تواند امسال برای سومین‌بار این مجموعه را با چالشی جدی همراه کند، چالشی که در گام اول میزان تولید و صادرات را نشانه گرفته و به‌دنبال آن می‌تواند بر اشتغالزایی و حتی وضعیت نماد این مجموعه در بورس اثرگذار باشد.

▣ تاثیر چالش گاز

حسین بختیاری، معاون فروش فولاد خراسان در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: متاسفانه چالش گاز به‌میزان ۱۰۰ درصد بر فروش مجموعه تاثیرگذار است. ما در ۶ ماهه اول سال، نسبت به مدت مشابه سال گذشته که با قطعی برق هم مواجه بودیم، صادراتی نداشته‌ایم و در اواخر شهریور توانستیم، دوباره بحث صادرات را شروع کنیم، در صورتی که زمستان امسال مانند سال گذشته با قطعی گاز مواجه باشیم، میزان صادرات مانند نیمه اول سال ۱۴۰۱ خواهد بود، در نتیجه، قطعی گاز تهدیدی جدی برای صادرات خواهد بود.

اما نگاهی به جانمایی فولاد خراسان نشان می‌دهد، هرچند این مجموعه در تامین مواد اولیه با مشکل چندانی همراه نیست، اما در بحث تامین گاز می‌تواند شرایطی نه‌چندان مساعد نسبت به دیگر فولادسازان به‌ویژه فولادسازان جنوب کشور داشته باشد. بختیاری بااشاره به این موضوع، تصریح کرد: ما در بین فولادی‌ها، شاید در بحث تامین گاز با بیشترین مشکل همراه باشیم، زیرا تامین گاز ما از طریق خط لوله شمال‌شرق انجام می‌شود که بیشترین افت فشار را دارد. وی افزود: پیش‌تر این مشکل از طریق خرید گاز از ترکمنستان انجام می‌شد، اما امسال سومین سالی است که مجموعه در بحث تامین گاز با مشکل مواجه شده است.

معاون فروش فولاد خراسان در ادامه بیان کرد: فراموش نکنیم کمبود گاز همان‌طور که بازار صادراتی را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد، می‌تواند تامین نیاز بازار داخلی را هم با مشکل همراه کند.

این در حالی است که اجرای برخی پروژه‌ها مانند طرح نهضت ملی مسکن منجر به افزایش تقاضا در بازار می‌شود، اما مشکلاتی مانند تامین گاز می‌تواند عرضه را با مشکل همراه کند و در نهایت افزایش نرخ در بازار را به‌همراه داشته باشد.

یکی از فاکتورهای مهم در توسعه صادراتی، حضور مداوم در بازار است، نکته‌ای که در کنار بحث کیفیت و نرخ بر توان قیمتی تاثیرگذار است و می‌تواند میزان صادرات را تحت‌تاثیر قرار دهد. بختیاری با تاکید بر این موضوع بیان کرد: بدون‌شک قطع گاز می‌تواند حضور ما در بازارهای صادراتی از جمله ترکیه را تحت‌الشعاع قرار دهد. ما تا به امروز ۳ هزار تن صادرات به ترکیه داشتیم که در ابتدای کار به‌صورت زمینی انجام شد، اما در حال حاضر قرار است محموله جدید را از طریق مسیر ریلی ارسال کنیم.

وی همچنین درباره حضور در بازار ترکیه باتوجه به اینکه میزان تولید فولاد این کشور از ایران بیشتر است، تصریح کرد: از نظر کیفی حضور ما در ترکیه باتوجه به اینکه خود تولیدکننده فولاد است، حائزاهمیت است و باعث شده تا نرخ ما را قبول کنند، اما از نگاه دیگر باید به این موضوع اشاره داشت که کشور ترکیه شمش ما را می‌خرد و آن را تبدیل به میلگرد می‌کند و در نهایت آن را ۱۰۰ دلار گران‌تر می‌فروشد، همچنین ۲ همسایه دیگر یعنی عراق و افغانستان نیز با وضع تعرفه‌های وارداتی، صادرات میلگرد ما را تحت‌تاثیر قرار داده‌اند، هرچند عراق مدتی است این عوارض را حذف کرده، اما در مقابل، افغانستان آن را دوبرابر کرده که باعث می‌شود ما صادرات شمش را افزایش دهیم. بختیاری اظهار کرد: درواقع شرایط تحریمی باعث شده تا ما میلگرد را در بازارهای جهانی پایین‌تر از نرخ رقبا بفروشیم. به‌نوعی تمامی عوامل دست‌به‌دست هم می‌دهند تا میلگرد ما از ترکیه ارزان‌تر باشد. معاون فروش فولاد خراسان تاکید کرد: متاسفانه تحریم و قیمت‌گذاری دستوری، نرخ شمش ما را در بازار صادراتی کاهش داده و امروز شمش را ۵۰ دلار ارزان‌تر در ترکیه می‌فروشیم.

سخن پایانی

فراموش نکنیم در صورتی که دولت در زمینه تامین گاز اهتمام ورزیده و مشکل صنعت فولاد کشور را حل کند و در کنار آن رایزن‌های اقتصادی ـ سیاسی در کشورهای همسایه مذاکرات خود را توسعه دهند، با حذف قیمت‌گذاری دستوری، می‌توان شاهد افزایش درآمدهای مجموعه‌های فولاد از جمله فولاد خراسان بود که تاثیر مستقیم بر وضعیت نماد آنها در بورس خواهد داشت، در واقع، گره‌های کور این موضوعات به‌دست دولت و با تعامل هرچه بیشتر با تولیدکنندگان حل خواهد شد.

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

نوبت دوم

شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان به‌عنوان دستگاه مناقصه‌گزار در نظر دارد مناقصه مشروحه ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

موضوع مناقصه: عملیات اجرای اصلاح شبکه محلات (منطقه غرب) بندرعباس

مبلغ برآورد اولیه: ۴۶,۹۲۲,۸۲۹,۸۷۷ ریال (چهل‌وشش میلیارد و نهصد و بیست‌ودو میلیون و هشتصد و بیست‌ونه هزار و هشتصد و هفتادوهفت ریال)

(اعتبار پروژه فوق از طریق منابع داخلی - جاری تأمین می‌گردد)

مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار: ۲,۳۴۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال (دو میلیارد و سیصد و چهل و هفت میلیون ریال)

رتبه و رشته مورد نظر: گواهینامه تاییدیه صلاحیت ایمنی کار از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی، گواهینامه تایید صلاحیت پیمانکاری از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی

مبلغ خرید اسناد: ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال به شماره حساب سپهر ۰۱۰۲۹۳۴۹۹۰۰۰۳ بانک صادرات شعبه گلشهر جهت فروش اسناد مناقصه

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۱۴ تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۳ تا ساعت ۱۴ تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۰

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۱

زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۲

محل بازگشایی: سالن کنفرانس شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان و حضور یک نفر نماینده از طرف هر یک از پیشنهاد دهندگان در جلسه بازگشایی پیشنهادها آزاد است.

امتیاز کیفی لازم: پیشنهادات واصله پس از ارزیابی کیفی مناقصه‌گران و احراز حداقل امتیاز لازم (۶۵٪) بازگشایی خواهد گردید.

پیشنهاددهندگان موظف می‌باشند اسناد مناقصه را از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir دریافت و با توجه به مندرجات اسناد مناقصه مدارک لازم شامل پاکات الف، ب و ج تهیه و به صورت فایل‌های pdf در سامانه فوق درج نمایند.

سایر جزئیات و شرایط در اسناد مناقصه درج شده است.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف آدرس: بندرعباس - بلوار ناصر - جنب بیمارستان شریعتی - شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان (امور قراردادها) تلفن ۸۷-۸۶-۳۳۳۵۰۵۸۲ سایت اینترنتی شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان به نشانی WWW.Abfa Hormozgan.com :

اطلاعات سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس تهران: ۲۷۳۱۳۱۳۱ دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

روابط عمومی و آموزش همگانی شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان

«اصلاحیه»

شناسه ۱۴۰۰۸۷۷

پیرو آگهی درج شده در روزنامه صمت مورخه ۱۴۰۱/۰۷/۱۹ و روزنامه رسالت مورخه ۱۴۰۱/۰۷/۲۱ با موضوع فراخوان انجام امور خدمات پشتیبانی مدیریت و شعب تابعه بانک کشاورزی استان البرز به شماره سیستمی ۲۰۰۱۰۰۴۷۳۳۰۰۰۰۰۱ سامانه تدارکات الکترونیکی دولت بندهای مواعد زمانی به شرح ذیل اصلاح می‌گردند.

تاریخ انتشار فراخوان: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹
مهلت دریافت اسناد فراخوان: ۱۴۰۱/۰۷/۲۴
مهلت ارسال پیشنهادات: ۱۴۰۱/۰۸/۱۱
زمان بازگشایی پاکت‌ها: ۱۴۰۱/۰۸/۱۲

مدیریت بانک کشاورزی استان البرز

آگهی مناقصه عمومی تجدیدشده شماره ۱۴۰۱/۳۹/ع

شرکت معدنی وصنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه "ارائه خدمات تست و کالیبره تجهیزات اندازه‌گیری وابزار دقیق خود و صدور گواهینامه دوره‌ای مورد تائید سازمان ملی استاندارد ایران" را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط و دارای گواهینامه ISO ۱۷۰۲۵ از اداره استاندارد واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وب‌سایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۹ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی تجدید و اصلاحیه اسناد مناقصه شماره ۱۴۰۱/۳۰/ع (نوبت دوم)

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "طراحی، خرید، نصب و راه‌اندازی سیستم HVAC بمنظور خنک‌سازی فضای داخلی پست برق شماره ۲ در کارخانه گندله‌سازی شماره ۱" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه اصلاح شده به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۹ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های شرکت در مناقصه بایستی عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه تهیه گردد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی فقدان سند مالکیت

شناسه ۱۳۹۹۱۴۹

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مازندران

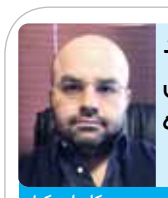
آقای حجت‌اله کاظمی‌شورکائی به استناد دو برگ استشهادیه تصدیق شده به شماره ۴۴۹۱۶ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۳ مدعی است که سند مالکیت مقدار ششدانگ خانه به شماره پلاک ۵۲۰ فرعی از ۱۴ اصلی واقع در بخش ۷ ثبت جویبار به مساحت ۷۴۰ متر مربع ذیل ثبت ۶۰۴۰ صفحه ۴۱ دفتر جلد ۱۴۸ به شماره چاپی ۵۵۷۴۹۹ الف ۹۳، مفقود گردیده و درخواست صدور سند مالکیت المثنی را نموده است لذا مراتب به استناد ماده ۱۲۰ اصلاحی آئین‌نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌گردد تا چنانچه کسی مدعی وجود سند مالکیت نزد خود و یا انجام معامله نسبت به ملک مذکور می‌باشد از تاریخ انتشار آگهی ظرف مدت ده روز اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت یا سند معامله کتبا به این اداره تسلیم و رسید دریافت نماید. چنانچه ظرف مدت مقرر اعتراض ارائه نگردد و یا در صورت اعتراض، اصل سند مالکیت یا سند معامله ارائه نشود سند مالکیت مطابق مقررات صادر و به متقاضی تسلیم خواهد شد.

مرتضی قاسم‌پور، رئیس ثبت اسناد و املاک شهرستان جویبار

یادداشت

ضعف عملکرد سیاست‌گذاران مانع توسعه

کامران وکیل
فعال معدنی

فعالان بخش معدن و صنایع معدنی با چالش‌های متعددی در مسیر فعالیت خود روبه‌رو هستند. بخشی از این مشکلات از سیاست‌گذاری غلط مسئولان و تصویب قوانین و مقررات اشتباه و ضد تولید نشأت می‌گیرد. یا در موارد متعددی نبود نظارت بر اجرای مصوبات کارآمد، چالش‌هایی را در مسیر فعالیت صنعتگران ایجاد می‌کند.

به‌عنوان مثال، هر ساله بر افزایش حقوق دولتی معادن تاکید می‌شود، اما نظارتی بر هزینه‌کرد این حقوق وجود ندارد. در قانون مقررشده قسمتی از حقوق دولتی؛ یعنی سهمی از درآمدهای معدن که از سوی معدنکاران به دولت پرداخت می‌شود، صرف آبادانی مناطق معدنی شود و به بهبود شرایط اجتماعی و رفاهی زندگی مردم منطقه یا بازسازی و بهسازی فضای محیطی منطقه اختصاص یابد. با این وجود، این دست مصوبات اجرایی نمی‌شود و درنتیجه نگاه مردم محلی را نسبت به معدنکاران منفی می‌کند. در چنین شرایطی، اهالی محلی تبدیل به معارضان محلی می‌شوند. کما اینکه در سایه اشتباهات و اجرای غلط قوانین، مشکل معارضان محلی در تمام کشور به چشم می‌خورد.

یا براساس قانون، اولویت تمدید پروانه معدنی به بهره‌بردار اختصاص یافته، اما در عمل مسئولان به اجرای این قانون پای‌بند نیستند. هرگاه ذخیره قابل‌توجهی از یک معدن شناسایی شود، وزارتخانه پروانه بهره‌برداری از آن ذخیره معدنی را تمدید نمی‌کند یا آن ذخیره را از ید بهره‌بردار سابق خارج می‌کند. در چنین شرایطی، امنیت سرمایه‌گذاری در بخش معدن تحت‌تاثیر سیاست‌های یادشده تهدید می‌شود.

علاوه بر موارد یادشده باید تاکید کرد که در نحوه اجرای قانون واردات ماشین‌آلات معدنی نیز کاستی‌ها و تناقض‌های بسیاری وجود دارد. علاوه بر این، هر روز دستورالعمل جدیدی برای این بخش صادر می‌شود. این در حالی است که واردات ماشین‌آلات معدنی به‌منزله ایجاد و رونق کسب‌وکارهای معدنی است و رشد تولید را به‌دنبال دارد، اما در کشور ما برخلاف شعارها، از تولید و توسعه حمایت نمی‌شود. سخت‌گیری در مسیر واردات ماشین‌آلات معدنی به‌قدری جدی است که در حال حاضر بخش معدن ایران قدیمی‌ترین، پرمصرف‌ترین و پرهزینه‌ترین ناوگان معدنی جهان را در اختیار دارد.

بی‌توجهی دولت به قوانین به همین‌جا ختم نمی‌شود و در سایر حوزه‌های تولید نیز جریان دارد. از دهه ۷۰ در قانون اساسی کشور، تسهیل صادرات با هدف ارتقای درآمدهای غیرنفتی کشور موردتوجه قرار گرفته است. با این وجود در یک‌سال گذشته مصوبات ضدصادرات وضع شده‌اند. درنتیجه چنین شرایطی، ضربه‌های جدی به تولیدکنندگان و تجار تحمیل می‌شود.

مغایرت میان قوانین و مصوبات یا بخشنامه‌های مطرح‌شده از سوی مسئولان قابل‌توجه هستند؛ درنتیجه از قانون‌گذار انتظار می‌رود بر نحوه اجرای قانون نیز نظارت دقیقی داشته باشد و با متخلفان برخورد کند. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که اجرای قانون به‌اندازه قانون‌گذاری اهمیت دارد و به همین دلیل نیز نظارت بر اجرای قوانین، یکی از وظایف اصلی نمایندگان مجلس شورای اسلامی است.

اگر بهترین قوانین به‌درستی اجرایی نشوند، نباید منتظر آثار مثبتی از آنها بود. بر همین اساس نیز ضعف قانون و ضعف در اجرای آن باید به‌طور جداگانه بررسی و ارزیابی شوند. در شرایطی که قوانین به‌درستی اجرا نمی‌شوند، حتی نمی‌توان ضعف این مقررات را پیدا کرد؛ یعنی ضعف در اجرای قوانین، فرصتی برای ارزیابی و شناسایی کمبودهای قانونی نمی‌گذارد یا اینکه ضعف قوانین در سایه اجرای غلط آنها، مستتر می‌شود. با این وجود در مواردی پیش‌تر هم به آنها اشاره شد شاهد بودیم که ضعف در اجرای قانون، به‌مراتب جدی‌تر از قوانین اشتباه، به تولید آسیب وارد می‌کند. در حالت کلی نمی‌توانیم مدعی باشیم که قوانین حاکم بر بخش معدن بدون ایراد هستند، اما آنچه به فضای کسب‌وکار و فعالیت در بخش معدن، آسیب اساسی وارد می‌کند، ترک فعل از سوی دولت و اجرای ناقص قوانین است؛ بنابراین امید می‌رود نظارت جدی‌تری بر فرآیند اجرای قوانین جریان یابد.

صادرات فولاد به ۵۶ کشور در نیمه نخست امسال

فولاد ایران به ۵۶ کشور صادر می‌شود و عراق با سهم ۲۱ درصدی، بزرگ‌ترین بازار مقصد صادراتی فولاد و محصولات فولادی کشورمان را به خود اختصاص داده است. به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، مدیر اقتصادی و توسعه سرمایه‌گذاری سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) گفت: بیشترین میزان صادرات فولاد و محصولات فولادی کشور با سهم ۲۱ درصدی به کشور عراق اختصاص دارد که بیش از یک پنجم میزان صادرات این محصولات برآورد می‌شود.

امیر صباغ افزود: اندونزی با ۱۵.۳ درصد، چین با ۱۵.۱ درصد، تایلند ۹.۴ درصد، عمان ۸.۱ درصد، امارات ۷.۸ درصد، ترکیه ۴.۶ درصد و غنا ۲.۹ درصد، دیگر مقاصد صادراتی تولیدکنندگان بزرگ فولاد کشور بودند.

وی با اشاره به اینکه فولاد ایران به مقصد ۵۶ کشور صادر شده، بیان کرد: صادرات فولاد ایران برای دومین ماه متوالی صعودی بوده و به ۷۶۷ هزار تن در شهریور رسیده که بالاترین سطح ۲ سال اخیر است. وی ادامه داد: با این وجود، بازار جهانی فولاد از نظر قیمتی زیر فشار روسیه و افت تقاضای چین قرار داشته و احتمال دارد دولت برقراری مجدد معافیت مالیات صادراتی فولاد را که در قانون بودجه ۱۴۰۱ محدود شده، در قالب مصوبه سران یا یک لایحه ویژه، مجدد برقرار کند. شرکت‌های بزرگ بخش معدن و صنایع معدنی ایران موفق به صادرات ۵ میلیارد و ۶۲۹ میلیون دلاری انواع محصولات این بخش از ابتدای امسال تا پایان شهریور شدند. در این مدت، بیشترین میزان صادرات مربوط به زنجیره فولاد و محصولات فولادی مرتبط با بیش از ۲ میلیارد و ۵۸۷ میلیون دلار بوده که ۴۵.۹ صادرات محصولات این بخش را به خود اختصاص داده است.

فهرست مواد خام و نیمه‌خام مشمول مالیات و عوارض صادراتی اعلام شد

جیب خالی دولت، عامل حذف مشوق‌های صادراتی

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

فهرست مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به‌صورت خام و نیمه‌خام که مشمول مالیات و عوارض صادراتی هستند، تعیین شد. حذف معافیت مالیاتی از صادرات محصولات تولید شده در بخش معدن و صنایع معدنی با هدف تکمیل و توسعه زنجیره ارزش تولید اجرایی می‌شود، در همین حال انتظار می‌رود به رشد اقتصادی و ایجاد موقعیت‌های شغلی متعدد در کشور منتهی شود؛ یعنی این مصوبه در حالت کلی، مثبت ارزیابی می‌شود، با این وجود، انتقاداتی نسبت به لیست اعلام‌شده درباره مواد خام و نیمه‌خام وجود دارد. تولیدکنندگان معتقدند برخی از محصولات یادشده در این لیست، با تعریف ارائه‌شده همخوانی ندارد؛ درنتیجه هزینه اضافی به فعالان صنعتی و تولیدکنندگان تحمیل خواهد شد و آنها را در مسیر فعالیت خود با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهد کرد. در واقع این فعالان صنعتی و اقتصادی اعتقاد دارند سیاست موردبحث، نه با هدف اصلاح نظام مالیاتی، بلکه با هدف تامین کسری بودجه دولت اجرایی می‌شود. همین موضوع نیز عملا کارآیی این مصوبه را تحت‌تاثیر منفی قرار داده؛ بنابراین این فعالان صنعتی، خواستار اصلاح تعاریف مطرح‌شده در این بخشنامه هستند.

عکس: صمت

حذف معافیت مالیاتی از صادرات محصولات تولید شده در بخش معدن و صنایع معدنی با هدف تکمیل و توسعه زنجیره ارزش تولید اجرایی می‌شود، در همین حال انتظار می‌رود به رشد اقتصادی و ایجاد موقعیت‌های شغلی متعدد در کشور منتهی شود

مشمولان مالیات و عوارض کدامند؟

هیات وزیران در جلسه‌ای که با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصاد و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهوری و اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران برگزار شد با استناد به بند (ص) تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۱ کل کشور، فهرست مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به‌صورت خام و نیمه‌خام، موضوع بند یادشده را تصویب کرد. در این جلسه، فهرست مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به‌صورت خام و نیمه‌خام که مشمول مالیات و عوارض صادراتی هستند، تعیین شد.

براساس مصوبات این جلسه تعاریف یادشده عبارتند از: مواد خام: ماده‌ای که پس از استخراج یا استحصال، تغییری در کیفیت فیزیکی، شیمیایی، ماهیت و نوع آن ایجاد نشده باشد و به همان شکل برای فرآوری به واحد تولیدی واگذار یا صادر می‌شود. مواد و محصولات نیمه‌خام معدنی: کالاها و محصولات حاصل از کانه‌آرایی و فرآوری ماده خام معدنی که صرفا به‌عنوان ماده اولیه و حد واسط جهت تولید محصولات نهایی به کار می‌روند.

محصولات صنایع معدنی (فلزی و غیرفلزی) نیمه‌خام: تمامی محصولات صنایع معدنی از جمله شمش، بیلت، بلوم و اسلب فلزات اساسی و قابل عرضه به مصرف‌کننده نهایی که به‌عنوان ماده اولیه یا کالای واسطه‌ای برای سایر تولیدات محصولات، مورداستفاده قرار می‌گیرد.

مصوبات خلاف قانون

حسن حسینقلی، کارشناس صنایع معدنی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: براساس قانون، صادرات از مالیات معاف است. با این وجود در سال‌های اخیر و به‌دنبال شدت گرفتن کسری بودجه دولت‌ها، این قانون اجرایی نمی‌شود. در چنین شرایطی، شاهد کاهش معافیت مالیاتی صادرکنندگان به بهانه‌های گوناگون بودیم.

وی افزود: حذف معافیت مالیاتی صادرات مواد خام در طول سال‌های گذشته اجرایی می‌شد و مواد معدنی فرآوری نشده، جزو این لیست مواد خام قرار داشتند. این سیاست با هدف ارزش‌آفرینی هرچه بیشتر در طول زنجیره فولاد اجرایی شد. با این وجود از سال گذشته و در جریان تصویب بودجه ۱۴۰۱، نمایندگان مجلس شورای اسلامی تعریفی از مواد نیمه‌خام ارائه و لیست محصولات یادشده را هم جزو محصولات معاف از مالیات قرار دادند.

حسینقلی گفت: این در حالی است که قرار بود لیست محصولات معاف از مالیات با هماهنگی نمایندگان مجلس شورای اسلامی، وزارت امور اقتصاد و دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و نماینده اتاق بازرگانی تعیین شود. فعالان بخش خصوصی در این جلسه با لیست ارائه‌شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت برای حذف معافیت مالیاتی موافق نبودند، چراکه کنسانتره و همچنین شمش جزو محصولات این لیست بودند.

این فعال بخش معدن و صنایع معدنی گفت: لیست مطرح‌شده به حذف معافیت مالیاتی اختصاص دارد، اما این امکان می‌رود که این لیست مشمول عوارض صادراتی شود؛ بنابراین باید تاکید کرد که با توجه به شرایط یادشده عملا تولید و تجارت در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن و همچنین حلقه‌های گوناگون زنجیره تولید، تحت‌تاثیر منفی قرار گرفته است.

حسینقلی افزود: متاسفانه دولت و مجلس به‌دنبال رشد قابل‌توجه درآمدزایی خود از ظرفیت‌های معدنی کشور است. این در حالی است که در فرآیند درآمدزایی یادشده، چالش‌ها و مشکلات صنایع و سودآوری آنها نادیده گرفته می‌شود. تداوم سیاست یادشده به ضرر صنایع است و عملا مسیر تولید را در این بخش تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

این فعال بخش معدن و صنایع معدنی گفت: ماده خام و نیمه‌خام در دنیا عملا معنی ندارند. محصولات مورداستفاده در زنجیره‌های تولید با عنوان ماده اولیه و محصول نهایی طبقه‌بندی می‌شوند. محصول تولیدشده در هر حلقه از زنجیره تولید نیز حکم ماده اولیه برای حلقه بعدی را دارد. این روند تا تولید محصول نهایی ادامه دارد.

در ماده ۳۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر، تعریف مواد خام مطرح شده است. براساس این ماده قانونی، ماده خام ماده‌ای است که پس از استخراج یا استحصال، تغییری در کیفیت فیزیکی، شیمیایی، ماهیت و نوع آن ایجاد نشده باشد و به همان شکل برای فرآوری به واحد تولیدی واگذار یا صادر می‌شود؛ بنابراین انتظار می‌رود سایر مصوبات یا مقررات نیز با این قانون منطبق باشند. اما اغلب محصولات ارائه‌شده در لیست موردبحث با این تعریف همخوانی ندارد، چراکه این محصولات فرآیند تغییر فیزیکی و شیمیایی را گذرانده‌اند. در همین حال، ارزش‌افزوده آن به‌شدت افزایش یافته؛ بنابراین باید اذعان کرد که سیاست‌های اتخاذشده از سوی مسئولان وجاهت قانونی ندارد.

وی با اشاره صحبت‌های وزیر امور اقتصاد و دارایی مبنی بر ۲ برابر شدن درآمدهای مالیاتی از محل معادن کشور، اظهار کرد: متاسفانه وزیر امور اقتصادی و دارایی از حقوق دولتی به اشتباه با عنوان مالیات یاد کرده‌اند. این موضوع حکایت از آن دارد که سیاست‌گذاران اقتصادی دولت با عمق مسائل اقتصادی، آشنایی کاملی ندارند. همین ناآشنایی و نبود نگاه تخصصی و کارشناسی در سایر حوزه‌ها و سیاست‌های بخش معدن و صنایع معدنی نیز جریان دارد و عملا عملکرد صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

وی افزود: محل مصرف حقوق دولتی معادن مشخص است. ۶۵ درصد از این حقوق دولتی باید به وزارت صنعت، معدن و تجارت بازگردد و صرف توسعه زیرساخت‌های معدنی شود، اما نبود آگاهی کامل از سوی سیاست‌گذاران و مدیران اقتصادی کشور، حکایت از آن دارد که چنین مقرراتی در نهایت اجرایی نمی‌شوند.

۱۵ درصد از سهم حقوق دولتی معادن باید به بازسازی مناطقی که معدن در آن وجود داشته، اختصاص یابد، ۳ درصد به صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی اعطا شود و ۱۲ درصد هم به منابع معدنی برسد. با این وجود، درصدهای یادشده مطابق قوانین و مقررات اختصاص نمی‌یابد و همین موضوعات به‌شدت چالش‌زاست. نبود نظام درست برای اجرای قوانین، در بلندمدت لطمات غیرقابل جبرانی را به صنایع تحمیل می‌کند و عملا نادیده گرفته می‌شود.

بر اساس قانون، صادرات از مالیات معاف است. با این وجود در سال‌های اخیر و به‌دنبال شدت گرفتن کسری بودجه دولت‌ها، این قانون اجرایی نمی‌شود

سیاست‌های ضدتولید

شهریار گراوندی، فعال صنعت سیمان در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: کلینکر هم جزو محصولات اعلام شده برای دریافت مالیات و همچنین وضع عوارض صادراتی قرار دارد. کلینکر یک محصول میانی است که با تغییر در خواص فیزیکی ماده اولیه و انجام فرآیند فرآوری تولید می‌شود. برای تبدیل کلینکر به سیمان، تنها عملیات سایش باقی مانده؛ یعنی کلینکر به پودر تبدیل می‌شود و یک درصد سنگ گچ به آن اضافه می‌کنند تا سیمان تولید شود؛ بنابراین مفهوم و تعریف کلینکر با ماده خام یا نیمه‌خام همخوانی ندارد.

وی افزود: بخش مهمی از صادرات فعالان صنعت سیمان کشور، به کلینکر اختصاص دارد؛ درنتیجه مصوبه یادشده آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به صنایع سیمانی ما تحمیل می‌کند. این فعال صنعت سیمان گفت: اجرای دستورالعمل یادشده در عمل مانع صادرات کلینکر خواهد شد. بدین‌ترتیب بخشی از درآمدهای صادراتی واحدهای سیمانی کشور از دست خواهد رفت.

گراوندی تاکید کرد: صادرات سیمان به سبب ویژگی‌های این محصول با چالش‌هایی روبه‌رو است. چنانچه این محصول در فرآیند جابه‌جایی رطوبت ببیند، ماندگاری آن کاهش می‌یابد یا به بیانی دیگر، کیفیت آن افت می‌کند. علاوه بر این، انتقال و جابه‌جایی کلینکر به مقاصد صادراتی تاحدودی راحت‌تر از سیمان است و همین موضوع، جذابیت صادرات این محصول را افزایش می‌دهد.

این فعال صنعت سیمان گفت: علاوه بر این، برخی مشتریان خارجی خواستار خرید کلینکر به جای سیمان هستند. کشورهایی همچون قطر و کویت ماده اولیه برای تولید سیمان ندارند. این کشورها کارخانه‌هایی را برای تولید سیمان احداث کرده‌اند؛ درنتیجه می‌توانند با واردات کلینکر، سیمان تولید کنند.

گراوندی گفت: در سایه تغییرات یادشده، صادرات چند میلیون تنی کلینکر در سال محدود خواهد شد. بدین‌ترتیب از یک‌سو ارزآوری کشور محدود می‌شود و از سوی دیگر، با افت ارزآوری صنایع سیمانی، تامین قطعات و تجهیزات وارداتی این واحدها با کمبود ارز، با چالش‌های به‌مراتب بیشتری روبه‌رو خواهد شد.

وی افزود: علاوه بر این، ایجاد چالش در مسیر فروش خارجی محصولات تولید شده در زنجیره سیمان، عملا زمینه تضعیف واحدهای سیمانی کشور را فراهم می‌کند. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که صنعت سیمان در طول سال‌های گذشته همواره تحت‌تاثیر سیاست قیمت‌گذاری دستوری بوده است. همین موضوع نیز فشار مضاعفی را به این صنعت وارد کرده است. در چنین شرایطی، صادرات محلی برای جبران ضررهای حاصل از فروش محصول در بازار داخلی به‌شمار می‌رود. در واقع معافیت‌های مالیاتی صادراتی، بخشی از مشکلات این صنایع را جبران و در همین حال زمینه ورود ارز را به کشور فراهم می‌کرد. به‌علاوه آنکه به حفظ بنیه مالی صنایع سیمانی نیز منتهی می‌شد.

سخن پایانی

صادرات به‌عنوان نیروی محرکه تولید و همچنین توسعه اقتصادی مطرح است. بر همین اساس نیز کشورهای گوناگون به‌دلیل نقش غیرقابل جایگزین صادرات در توسعه صنعتی و اقتصادی کشور، تمهیدات مختلفی می‌اندیشند. معافیت مالیاتی، یکی از ابزارهای لازم برای توسعه صادرات محسوب می‌شود. در طول سال‌های گذشته صادرکنندگان از پرداخت مالیات معاف بوده‌اند. البته این معافیت و تداوم آن برای مدت‌زمان طولانی با انتقاداتی همراه بوده، چراکه در مواردی فروش محصولات در بازار جهانی نسبت به تامین بازار داخلی ارجحیت می‌یابد. اما از سال گذشته و در جریان تصویب بودجه امسال، بخش قابل‌توجهی از معافیت‌های مالیاتی حذف شده‌اند. با این وجود، فعالان صنعتی و اقتصادی معتقدند حذف معافیت مالیاتی از صادرات نه به سبب اصلاح و تنظیم بازار داخلی، بلکه با هدف جبران کسری بودجه دولت اجرایی می‌شود. درنتیجه بسیاری از تولیدکنندگان تعاریف ارائه‌شده برای مواد خام و نیمه‌خام و لیست عرضه‌شده را غیرکارشناسی می‌دانند. درنتیجه معتقدند اجرای این مصوبه چالش‌های بسیاری را برای برخی از تولیدکنندگان ایجاد خواهد کرد.

هوشمندسازی در مسیر توسعه

به‌واسطه حمایت معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری از طرح‌های کلان ملی فناوری، حوزه دیجیتال و هوشمندسازی در کشور در مسیر توسعه قرار گرفته است. به‌گزارش معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، رسوخ فناوری به زندگی انسان‌ها بدون شک تحولات گسترده‌ای را در تمامی عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی بشریت به‌دنبال داشته است. هدف اصلی از هوشمندسازی یک فرآیند یا یک مکان، رسیدن به یک نظم کلی است. بر همین اساس، مرکز طرح‌های کلان ملی فناوری اقدام به شناسایی و حمایت از طرح‌های فناورانه حوزه دیجیتال و هوشمندسازی در بخش‌های اصلی الکترونیک و میکروالکترونیک، رباتیک و مخابرات و شبکه کرده است. فناوری الکترونیک و میکروالکترونیک علاوه بر اینکه، یک فناوری نوظهور محسوب می‌شود، کاربردی و استراتژیک نیز هست. پیشرفت‌های این صنعت در قرن جدید با شتاب بیشتر از گذشته ادامه دارد و دستاوردهای آن حتی از پیش‌بینی‌های خوشبینانه گذشته هم فراتر رفته است. ربات‌هایی که امروزه بسیار در حال تکامل هستند، ربات‌های انسان‌نما هستند، آنها قادر هستند اعمالی شبیه انسان را انجام دهند و حتی بعضی از آنها همانند انسان دارای احساسات نیز هستند. به‌احتمال زیاد؛ رباتیک یکی از ۱۰ صنعت برتر آینده باشد، کاربرد محصولات رباتیک از محدوده کارخانجات فراتر رفته و در حال ورود به کاربردهای روزمره نیز هست. از مجموع ۱۲ طرح حمایت‌شده، از زمان آغاز به کار مرکز طرح‌های کلان ملی فناوری، ۸ طرح در بازه زمانی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۰ موردحمایت قرار گرفته‌اند که بخش رباتیک، الکترونیک و میکروالکترونیک هرکدام با تعداد ۳ طرح، بیشترین تعداد طرح‌های موردحمایت را به خود اختصاص داده‌اند.

بررسی نگرانی‌هایی درباره بکارگیری هوش مصنوعی در مشاغل

آدم آهنی‌ها جای انسان را نمی‌گیرند

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

امروزه بسیاری از فعالان در مشاغل گوناگون، از این بابت که ممکن است روزی پیشرفت فناوری برای‌شان خطرساز شود، ابراز نگرانی می‌کنند، چرا که ممکن است با افزایش روزافزون فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی، آینده شغلی افراد در هاله‌ای از ابهام قرار گیرد. این در حالی است که این روزها برخی شرکت‌ها برای تسریع در انجام کارهای مختلف، تلاش می‌کنند ربات و فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی را جایگزین نیروهای انسانی کنند تا هم در وقت و هزینه صرفه‌جویی کنند و هم بهره‌وری خود را افزایش دهند. این روند، مخالفان بسیاری نیز دارد که نشان می‌دهد که مخالف کاربرد فناوری در سطوح پیشرفته هستند.

نمونه این شرایط در اروپای قرن ۱۹ رخ داد، زمانی که ماشین‌ها به‌جای انسان کار می‌کردند، اما آیا می‌توان زمانی را که هوش مصنوعی و ربات‌ها جایگزین بسیاری از مشاغل شده‌اند، پیش‌بینی کرد؟ صمت در این گزارش به بررسی نظر کارشناسان درباره سوال یادشده پرداخته است.

ترس از فناوری، یک جنبش بریتانیایی

لادیسم؛ جنبشی اجتماعی صنعتگران نساجی بریتانیا در قرن نوزدهم بود که در نتیجه آن کارگران این واحدهای صنفی و کارخانجات در اعتراض به ورود تکنولوژی و جایگزینی ماشین‌آلات به‌جای نیروی انسانی به تخریب ماشین‌آلات بافندگی پرداختند.

این گروه در برابر تغییراتی که بر اثر انقلاب صنعتی ایجاد شده بود، به اعتراض پرداختند، چرا که احساس کرده بودند این تغییرات، باعث از دست رفتن شغل‌شان می‌شود و شیوه زندگی آنها را تغییر خواهد داد، در واقع، نگرانی کارگران از ماشین‌های بزرگی که به‌جای آنها در کارخانه‌ها کار می‌کردند، آشوب‌هایی را به‌وجود آورد که تنها یک واژه دلیل اصلی اعتراضات آنها بود؛ ترس به‌خطر افتادن شغل و معیشت.

از آن به بعد، اصطلاح «لادایت» برای توصیف کسانی که با صنعتی شدن یا فناوری‌های جدید مخالفت می‌کنند، استفاده می‌شود. امروزه هم می‌توان این اصلاح را برای افرادی که از کاربرد هوش مصنوعی و ربات‌ها در فضای گوناگون شغلی می‌ترسند، به‌کار برد.

باوجود توسعه فناوری به‌ویژه در کشورهای توسعه‌یافته و رسانه‌ای شدن دستاوردها، در برخی مواقع شاهد این ترس و نگرانی هستیم؛ برای مثال ایجاد یک فرآیند جدید مبتنی بر هوش مصنوعی در نظام اداری همواره با ممانعت‌های اولیه کارکنان و عدم‌استقبال آنها روبه‌رو شده است.

راهی جز کاربرد هوش مصنوعی در مشاغل نداریم

سیدمهدی خلیق‌رضوی، عضو هیات‌علمی پژوهشگاه رویان و فعال عرصه کسب‌وکارهای نوین، در گفت‌وگو با صمت و در پاسخ به این پرسش که آیا فراگیر شدن ماشین‌های هوشمند در کسب‌وکار می‌تواند مانند انقلاب صنعتی عمل کرده و منجر به افزایش بیکاری در مقطعی از تاریخ شود، گفت: هوش مصنوعی یک ابزار است که با گذشت زمان بیش از پیش مورداستفاده صنایع قرار می‌گیرد. برای مثال، زمانی که برق اختراع شد، صاحبان مشاغل به‌تدریج از آن استفاده کردند و امروز استفاده نکردن از آن بی‌معنی به‌نظر می‌رسد، بنابراین با گذشت زمان، هوش مصنوعی هم یکی از اجزای مهم و انکارنشدنی زندگی ما محسوب می‌شود و چنان با آن آمیخته می‌شویم که نمی‌توانیم تصوری از نبود آن داشته باشیم.

وی افزود: در واقع در توسعه تکنولوژی، انتخاب دیگری نداریم و ناگزیر از استفاده هوش مصنوعی هستیم. چنانچه در دنیای امروز نیز بدون آنکه آگاه باشیم، از هوش مصنوعی استفاده می‌کنیم.

این عضو هیات‌علمی پژوهشگاه رویان بااشاره به اینکه، فارغ از مثبت یا منفی بودن ابزار گرایانه به هوش مصنوعی این نگرش در زندگی روزمره و کسب‌وکارها رواج دارد، گفت: در واقع استفاده از نوع و میزان استفاده از هوش مصنوعی بستگی به توسعه‌دهندگان دارد. کاربردی کردن هوش مصنوعی در شرایطی که اپلیکیشن‌های مختلف برمبنای هوش مصنوعی توسعه یافته‌اند، بستگی به نگرش توسعه‌دهندگان دارد. همچنین، بستگی به انتخاب ما هم دارد که از هوش مصنوعی در راستای نفع یا زیان بشریت استفاده کنیم.

در نهایت، اگر این فرآیند در مسیر درست قرار گیرد، خدمات زیادی در طیف‌های گوناگون به انسان ارائه خواهد داد.

خلیق‌رضوی بااشاره به کاربردی شدن هوش مصنوعی در مشاغل مختلف گفت: می‌توان نرم‌افزارهای هوش مصنوعی را به ۴ دسته تقسیم‌بندی کرد؛ یک دسته هوش مصنوعی جایگزین برخی مشاغل و فعالیت‌های انسانی می‌شود که نیاز به خلاقیت و تفکر انسانی ندارد. برای مثال خوانش بارکدهای خرید در فروشگاه‌های بزرگ. این بارکد را ماشین از ما بهتر می‌خواند. مشاغلی هستند که ضرورتی ندارد که به انسان سپرده شوند و ماشین بهتر آن کارها را انجام می‌دهد. به‌طورمعمول در این مشاغل نیازی به احساسات و خلاقیت انسانی نیست و ذات این مشاغل تکراری و خسته‌کننده است. در آینده نزدیک، چنین مشاغلی از دسترس انسان خارج شده و با ماشین‌های هوشمند انجام خواهند شد. حتی برخی از این مشاغل برای انسان خطرناک هستند و بهتر است به ماشین‌ها سپرده شوند، بنابراین در چندین سال آینده، این مشاغل کامل به ماشین‌ها سپرده می‌شوند و دیگر در گزینه‌های انتخابی انسان نخواهند بود.

این فعال در عرصه کاربرد هوش مصنوعی در کسب‌وکار گفت: اما یک‌سری مشاغل هم هستند که نیاز به خلاقیت و احساسات دارند و جنبه‌های انسانی آنها بسیار بالاتر از جنبه‌های ماشینی است. حداقل تا ۱۰ سال آینده نمی‌توان این نوع مشاغل را به ماشین‌ها سپرد؛ برای مثال راه‌اندازی یک کار جدید یا مدیریت یک سازمان یا انجام فرآیند تحقیق و توسعه، همگی نیازمند احساسات، خلاقیت و تفکرات انسان‌گونه است، بنابراین ماشین‌ها نمی‌توانند جای انسان را در این شغل‌ها بگیرند.

خلیق‌رضوی افزود: با هوش مصنوعی مشاغل جدید در دل مشاغل گذشته ایجاد می‌شود. در تمامی این سناریوها جز مشاغل دسته نخست، ماشین و هوش مصنوعی به‌عنوان همکار در کنار انسان قرار می‌گیرند، اما طیف استفاده از آنها متفاوت است و بستگی به نوع نیاز بشر دارد. در حقیقت، هوش مصنوعی خدمتگزار انسان در این مشاغل است.

به‌گفته این فعال عرصه هوش مصنوعی، در برخی مشاغل، هوش مصنوعی و ماشین به تصمیم‌گیری‌های انسانی بهتر کمک می‌کند؛ به‌طورمعمول مشاغلی که تصمیم‌گیری در آنها نیازمند خلاقیت و عواطف انسانی است و نیاز به پردازش داده‌های زیادی دارد؛ با استفاده از پردازش سریع داده‌ها به انسان در راستای انتخاب مناسب کمک می‌کند به این روند تاثیر غیرمستقیم هوش مصنوعی می‌گویند.

وی گفت: با توسعه بهره‌گیری از هوش مصنوعی به‌طورقطع مشاغلی از بین رفته و مشاغل جدیدی به‌وجود می‌آید، بنابراین با توسعه هوش مصنوعی در کسب‌وکار تعداد مشاغلی که به‌وجود می‌آید، بیشتر از مشاغلی است که از دسترس انسان خارج می‌شود. در اینجا اهمیت آموزش در طول عمر افراد شاغل در یک حرفه تعیین‌کننده است.

▣ تغییر ارزش‌های مهارتی

این عضو هیات‌علمی پژوهشگاه رویان گفت: در آینده با کمک هوش مصنوعی سرعت کسب اطلاعات به‌قدری به انسان کمک می‌کند که او راهی جز بهره‌گیری از آن ندارد. در واقع، انجام کارهای پرمزیت گذشته، دیگر در لیست فعالیت انسان نیست، چرا که ماشین به‌راحتی برای انسان آن کارها را انجام می‌دهد.

خلیق‌رضوی درباره توسعه مشاغل گوناگون در بهره‌گیری از هوش مصنوعی گفت: سرعت بلوغ صنایع مختلف در استفاده از ماشین‌های هوشمند متفاوت است. کاربرد هوش مصنوعی در صنایع سلامت‌محور کندتر و در حوزه فناوری بیشتر است. متناسب با نیازهای فعلی کشور ابزارهایی که در بستر هوش مصنوعی ایجاد می‌شود، متفاوت است. برای مثال، اگر بخواهیم به تمام مناطق دوردست کشور مانند روستاهای مختلف، خدمات سلامت با کیفیت بالا ارائه دهیم، نخستین مولفه‌ای که به‌ذهن می‌رسد، این است که تاسیس مراکز درمانی با تجهیزات بزرگ و افراد زیاد است؛ نظیر بیمارستان یا کلینیک‌های درمانی، اما می‌توان با بهره‌گیری از ماشین‌ها و هوش مصنوعی برای پایداری خدمات، تنها با یک اتاق و زیرساخت‌های مبتنی بر هوش مصنوعی و فردی که آموزش کافی دیده باشد، خدمات بهداشتی و درمانی درخوری ارائه کرد؛ در واقع این فرد می‌تواند در ارتباط با مراکز درمانی و پزشکان، خدمات موردنیاز را به مردم بدهد که یکی از ابزارهای در دسترس، تلفن‌همراه هوشمند است.

وی افزود: در مراحل پیشرفته حتی هوش مصنوعی هم می‌تواند گزارش اولیه بنویسد؛ بدون اینکه فرد بخواهد از روستای دورافتاده به مرکز شهر یا شهرهای بزرگ بیاید. در واقع، با ایجاد یک نهاد کوچک‌تر که هزینه قابل‌مقایسه با تاسیس یک مرکز درمانی بزرگ ندارد، می‌توان خدمات استاندارد و باکیفیت ارائه داد. با کمک هوش مصنوعی، فردی که در یک روستای دورافتاده زندگی می‌کند، به همان پزشک افراد شهرنشین دسترسی می‌یابد.

▣ راه زیادی برای استفاده از هوش مصنوعی در پیش داریم

خلیق‌رضوی ضمن ارزیابی خود از شرایط فعلی کشور درباره کاربردهای ماشین‌های هوشمند در توسعه کسب‌وکار گفت: در توسعه هوش مصنوعی، فعالیت‌های زیادی را انجام نداده‌ایم؛ در حقیقت نه زیرساخت‌های هوش مصنوعی را ایجاد کرده‌ایم و نه از فرصتی که هوش مصنوعی می‌تواند در اختیار ما بگذارد، استفاده کرده‌ایم، بنابراین هنوز راه زیادی برای استفاده از هوش مصنوعی داریم.

> یک‌سری مشاغل هستند که نیاز به خلاقیت و احساسات دارند و جنبه‌های انسانی آنها بسیار بالاتر از جنبه‌های ماشینی است؛ حداقل تا ۱۰ سال آینده نمی‌توان این نوع مشاغل را به ماشین‌ها سپرد

هوش مصنوعی جایگزین انسان در برخی مشاغل

مجله اینترنتی شهاب نوشته است، کارشناسان بین‌المللی مثل شان چو، مدیرعامل استارت‌آپ هوش مصنوعی Catalytic واقع در شیکاگو معتقدند: نگرانی بابت از بین رفتن شغل با توسعه هوش مصنوعی امری بیهوده است.

چو در این‌باره می‌گوید: تکنولوژی همیشه به انسان‌ها نیاز دارد. با این حال، دچار سوءتفاهم نشوید.

این‌گونه نیست که ماشین‌ها در حال ظهور نیستند. این بدین معنی است که آنها بسیار کندتر نسبت به آنچه برخی رسانه‌ها ـ که اخبار مربوط به این حوزه را با آب و تاب فراوانی ـ پوشش می‌دهند، ظهور خواهند کرد که این خبر بسیار خوبی برای بیشتر کسانی است که فکر می‌کنند ربات‌ها و سایر فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی به‌زودی شغل آنها را از بین خواهند برد؛در حقیقت بسیاری از آنها در حد واژگان عملیاتی هستند. وی اظهار کرد: حسابداران، کارگران کارخانه‌ها، کامیون‌داران، وکلا و رادیولوژیست‌ها (فقط در چند مورد) در شغل‌های خود با اختلالی مشابه آنچه کشاورزان در طول انقلاب صنعتی با آن روبه‌رو بودند، مواجه خواهند شد؛ همان‌طور که تحقیقات نشان می‌دهد، سرعتی که هوش مصنوعی در آن جایگزین مشاغل خواهد شد، تسریع می‌شود و افراد آموزش‌دیده و ضعیف از لحاظ آموزشی را به‌صورت یکسان تحت‌تاثیر قرار خواهد داد.

▣ هوش مصنوعی نیاز به نبوغ و ابتکار انسانی دارد

چو گفت: در بین بزرگ‌ترین مزایای هوش مصنوعی، بسیاری از متخصصان معتقدند این مزیت می‌تواند انسان را از انجام کارهای تکراری خسته‌کننده که تبدیل به بخشی از وظایف کلی انسان‌ها شده، نجات دهد، بسیار مهم و ارزشمند است و در نتیجه آن، انسان‌ها می‌توانند روی پروژه‌های پیچیده‌تر و باارزش‌تر تمرکز یا مقداری از زمان خود را صرف استراحت کنند.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، اگر جزو آن دسته از افرادی هستید که می‌توانند آینده نه‌چندان دور را پیش‌بینی کنند، به‌طورقطع از همین حالا به فکر شغل یا منبع درآمدی خواهید افتاد که به هوش مصنوعی ارتباط دارد، چرا که آینده به‌طورقطع از آن این فناوری خواهد بود.

به آن دسته از افراد که از فراگیر شدن این فناوری لذت خواهند برد، باید سرمایه‌گذاران و تحلیلگران ماهر را هم اضافه کنیم؛ کسانی که از فرصت‌های عالی که زندگی روبه‌روی‌شان قرار می‌دهد، به بهترین شکل ممکن استفاده می‌کنند، به‌جای اینکه منتظر نابودی آینده شغلی خود به‌واسطه فراگیر شدن هوش مصنوعی باشند.

یادداشت

توسعه اشتغال روستایی با توان دانش‌بنیان‌ها

ابوالفضل میرقاسمی
کارشناس توسعه پایدار روستایی

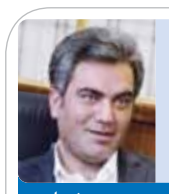
باتوجه به اهمیت اشتغال در روستاها، شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند ظرفیت‌سازی جدی برای جلوگیری از پدیده پناهندگان اقلیمی داشته باشند، به‌عبارت روشن‌تر، جای‌گیری صنایع کوچک متناسب با وضعیت اقلیمی مناطق و روستاها می‌تواند راهکار مهمی برای توسعه اشتغال در روستاها باشد. توسعه پایدار روستایی با تاکید بر جایگزینی صنایع کوچک، موضوعی است که چند سالی می‌شود در بیشتر کشورهای آسیای‌شرقی جا افتاده است. در کشورهایی نظیر ژاپن و تایلند، روستاها با حمایت دولت توانسته‌اند برای محصولات خود که حاصل فعالیت در عرصه صنایع خرد و صنایع‌دستی هستند، بازارسازی کنند و به رشد اقتصادی برسند؛ در این فرآیند، هر روستا با یک محصول شناخته می‌شود. این جریان زمانی به مرحله عملیاتی می‌رسد که محصولات تولیدشده از استاندارد کافی برخوردار باشند و در کنار آن، بخش خصوصی یا دولتی در بازار از کسب‌وکارهای شکل‌گرفته حمایت کنند. در کشورهای گفته‌شده، صنایع خرد در روستاها به‌قدری توسعه‌یافته است که نوع و روند اجرایی آنها نظیر کارگاه‌های تولیدی هم موردتوجه گردشگران خارجی قرار گرفته و خود به‌عنوان یک جاذبه گردشگری شناخته می‌شود، به‌عبارت دیگر، علاوه بر تولید محصول، ماهیت تولید و روند آن هم ارزآور شده است.

از آنجایی که اقلیم و شرایط طبیعی در کشور ما تعیین‌کننده اصلی مشاغل در روستاها است، در هر جغرافیای روستایی باید به فراخور شرایط طبیعی آنجا، کسب‌وکارها راه‌اندازی شوند و این هدف از توان دانش‌بنیان‌ها برمی‌آید. حال باتوجه به گرمایش زمین و تغییرات اقلیمی و تاثیری که بر الگوی بارش و رژیم بارندگی گذاشته، شرایط طبیعی روستاها و ظرفیت‌شان برای کشاورزی کاهش یافته است؛ همچنین حفر چاه‌های غیرمجاز و دخالت‌های بیش از اندازه انسان در طبیعت باعث شده مناطق روستایی با بحران کم‌آبی مواجه شوند و شرایط برای اشتغال بحرانی‌تر شود، به‌همین دلیل، دیگر نمی‌توان اتکای ۱۰۰ درصدی روی کشاورزی و دامپروری داشت و بهتر است از معیشت‌های جایگزین و مکمل استفاده کنیم که درآمد بخشی از خانواده‌های روستایی از این طریق حاصل شود. در کل، برای کاهش مهاجران اقلیمی باید به فکر معیشت جایگزین بود که در کنار آن بحث افزایش بهره‌وری هم مطرح می‌شود، چرا که باید از داشته‌های موجود طبیعی نظیر آب و خاک، استفاده مناسب کرد. گفتنی است، بهره‌وری در بیشتر مناطق روستایی کشور پایین است و متاسفانه استفاده درستی از منابع موجود نمی‌شود. برای مثال، الگوی کشت نباید متاثر از گرانی یا ارزانی یک محصول کشاورزی باشد، بلکه باید به فراخور طبیعت منطقه کاشت و برای توسعه معیشت جایگزین، صنایع خرد همپای گردشگری می‌توانند موجب رشد اقتصادی روستاها شوند. در بیشتر کشورهای پیشرفته برای راه‌اندازی صنایع خرد، کارخانجات برون‌سپاری می‌کنند. در ایران هم می‌توان ارتباط میان صنایع بزرگ و کوچک با کسب‌وکارهای روستایی را برقرار کرد. در حالی که، بیشتر روستاهای کشور مکان زندگی سالمندان و متاسفانه نسبت جمعیت شهری و روستایی ما معکوس شده است.

همچنین توسعه صنایع خرد در روستاها با بهره‌گیری از توان دانش‌بنیان‌ها امری شدنی است. از آنجایی که دانش‌بنیان‌ها دارای ظرفیت‌های فناورانه بالایی هستند، می‌توان با برقراری ارتباط میان دانش بومی هر منطقه با دانش روز، صنایع خرد را در روستاها توسعه دهیم، باتوجه به اینکه نیاکان و گذشتگان کشورمان بسیار خردمند بودند، به‌خوبی توانستند با محیط طبیعی و اقلیم منطقه زندگی‌شان سازگاری کنند، در واقع باید برنامه‌ای طراحی شود که در بطن آن دانش‌بنیان‌ها، علم روز را با دانش بومی و ظرفیت‌های موجود پیوند دهند و متناسب با هر منطقه، شرایط اشتغالزایی منحصر به فردی را در هر منطقه به‌وجود بیاورند. از آنجایی که در کشاورزی قراردادی تمامی روند تولیدات، طبق یک برنامه مشخص پیش می‌رود، می‌تواند برای روستاییان فرآیندی مفید به‌حساب بیاید. کشاورزی قراردادی به این معنا است که کارخانه‌های تولیدات محصولات مرتبط با روستا با کمک آموزش به کشاورزان و ارائه امکانات مناسب، محصول تولیدشده موردنظر را خریداری می‌کنند و بعد با تغییر و تحولات به بازار می‌رسانند. چنین تجارتی برد ـ برد است و سودی که دلالان از محصولات کشاورزی می‌برند، عاید تولیدکننده محلی و کارخانه‌دار می‌شود. اگر چنین الگوهایی را شناسایی کنیم، به‌طور قطع روستانشینان هم استقبال کافی می‌کنند، بنابراین توسعه صنایع خرد با توان دانش‌بنیان‌ها در روستاها امکان‌پذیر است، اما باید متناسب با شرایط طبیعی، اقلیمی و زنجیره عرضه و تامین مشخص انجام بگیرد. متاسفانه اسناد آمایشی در ایران در حد مطالعه است و در بیشتر زمان‌ها خاک می‌خورد. وی افزود: به‌اعتقاد من، برنامه آمایشی باید متناسب با وضعیت نسبی و رقابتی هر منطقه نوشته شود. خدمات گردشگری با افزایش بهره‌وری و استفاده درست از منابع می‌تواند از افزایش پدیده پناهندگان اقلیمی در کشور بکاهد.

یادداشت

بازار ارز بهشت دلالان نشود

میثم رادپور
تحلیلگر بازارهای مالی

نرخ بهره حقیقی منفی معضلی است که اقتصاد ایران سال‌هاست با آن دست به گریبان است.

پایین بودن نرخ بهره زمانی مفید است که جهت‌گیری‌های کلان به سمت تولید باشد و اقتصاد را به سمت رشد اقتصادی هدایت کند، اما در شرایط کنونی اقتصاد که نرخ تورم مهر بیش از ۴۰ درصد اعلام شده، اعمال سیاست نرخ بهره منفی در شبکه بانکی تنها به نفع بازارهای دلالی است. در این بین ارز چندنرخی هم عاملی بر توسعه دلالی در بازار ارز شده و آشفتگی این بازار را بیشتر کرده است.

مسئولان بارها و بارها اعلام کرده‌اند که ارز باید در ایران تک‌نرخی شود تا هم دست دلالان و مفسدان از این بازار کوتاه شود و هم ارزش پول ملی حفظ شود تا برای همیشه بساط سوداگری از این بازار شاخص برچیده شود. بهترین کار برای حفظ اعتبار ریال در برابر دلار این است که همه نرخ‌های موجود، از نیمایی گرفته تا سنا و... حذف شود و یک نرخ واحد و مشخص برای واردکننده، صادرکننده و مصرف‌کننده وجود داشته باشد.

قیمت هر واحد دلار نیز باید براساس درخواست و تقاضا در بازاری مانند بازار غیرمتشکل ارزی یا هر بازار دیگری مشخص شود.

این در حالی است که تورم بالای ۴۰ درصد بر همه کالاها اثرگذار است و از آنجایی که ارز نیز نوعی کالا محسوب می‌شود تورم بر این کالا هم موثر است.

تفاوت نرخ دلار با سایر کالاها این است که نرخ دلار به عوامل کلان اقتصادی و کنترل دستوری دولت بستگی دارد. در این بین نظارت بر بازار ارز نیز باعث شده سرمایه‌های سرگردان به این بازار زودبازده جذب شوند.

بنا بر آنچه گفته شد تا تورم مهار نشود امکان کنترل نرخ ارز هم وجود ندارد. در این شرایط حتی اگر سیاست‌گذار بخواهد با اقداماتی نرخ ارز را وارد مسیر کاهشی کند، آسیب‌های بعدی آن و هزینه‌های وارده بر اقتصاد قابل چشم‌پوشی نخواهد بود؛ بنابراین باید پذیرفت باوجود تورم بالای ۴۰ درصدی هر تمهیدی برای مهار رشد نرخ ارز خروجی مثبتی نخواهد داشت.

باتوجه به موارد یادشده بانک مرکزی باید در واکنش به تحولات بازار ارز و رشد قیمت‌ها در این بازار دست به کار شود و از رشد قیمت‌ها جلوگیری کند؛ سیاستی که همواره در اقتصاد ایران حاکم بوده و برای کنترل بازار از سیاست‌های دستوری و پلیسی استفاده می‌شود.

تمامی این اقدامات تنها با هدف مقید کردن بازار و محدود کردن کنش‌ها و واکنش‌های معامله‌گران ارزی صورت می‌پذیرد. دستگیری دلالان و واسطه‌گران و تزریق مسکن‌های موقتی به بازار از جمله این قیود محدودکننده است که هیچ‌گاه هدف اصلی بانک مرکزی برای برقراری ثبات در بازار ارز را محقق نکرده است.

در اقتصادی که تحت تاثیر تحریم قرار دارد و جایگاهی در نظام پولی بین‌المللی ندارد، چگونه می‌توان جلوی فعالیت دلال‌ها و واسطه‌گران را گرفت و انتظار داشت قیود محدودکننده مانع از افزایش نرخ ارز شوند.

علاوه بر موارد یادشده موضوع تاثیرگذار دیگر بر بازار ارز، مذاکرات وین و احیای برجام است. در شرایط فعلی اخبار منتشر شده مبنی بر توقف مذاکرات می‌تواند منجر به نوسان قیمتی ارز شود.

در نتیجه، دلار نیز ممکن است تحت تاثیر وضعیت موجود، دوباره روند صعودی نرخ را تجربه کند؛ از همین رو در صورت بی‌توجهی دولت به آینده بازار، دلار می‌تواند به‌زودی به بهشتی برای سوداگران تبدیل شود.

در همین شرایط اگر تغییری در نرخ ارز ایجاد نشود و بازار هفته‌ها و ماه‌های آتی را بدون نوسان قیمتی پشت سر بگذارد، به این معناست که بانک مرکزی در حال سرکوب نرخ ارز است که این اقدام نیز تبعات و آسیب‌های زیادی برای فعالان اقتصادی و کسب‌وکارها خواهد داشت.

دستورالعمل جدید برای صندوق‌های قرض‌الحسنه

بانک مرکزی تکلیف صندوق‌های قرض‌الحسنه را با ابلاغ دستورالعمل اجرایی تاسیس، فعالیت، نظارت و انحلال صندوق‌های قرض‌الحسنه تک‌شعبه‌ای مشخص کرد.

به گزارش بانک مرکزی، براساس دستورالعمل اجرایی تاسیس، فعالیت، نظارت و انحلال صندوق‌های قرض‌الحسنه تک‌شعبه‌ای، تاسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه صرفا با اخذ اجازه تاسیس از بانک مرکزی مجاز خواهد بود و انتخاب اعضای هیات مدیره و مدیرعامل صندوق و تمدید دوره مسئولیت آنها موکول به تایید بانک مرکزی شده است.

همچنین، براساس مفاد این دستورالعمل، صندوق‌های قرض‌الحسنه برمبنای سرمایه نقدی موردنیاز برای تاسیس و فعالیت به ۳ دسته کوچک با ۳۵۰ میلیون تومان، متوسط با یک میلیارد تومان و بزرگ با ۳ میلیارد تومان تقسیم شده‌اند که سرمایه نقدی موردنیاز باید تماما قبل از صدور اجازه‌نامه تاسیس پرداخت شده باشد.

ذکر این نکته ضروری است که صندوق‌های قرض‌الحسنه کوچک، متوسط و بزرگ موجود که قبل از تصویب این دستورالعمل به فعالیت اشتغال داشته‌اند، برای اخذ مجوز فعالیت از بانک مرکزی، باید نحوه فعالیت و سرمایه نقدی خود را با مفاد دستورالعمل یادشده تطبیق دهند و در گام اول باید به ترتیب دارای حداقل سرمایه ۱۰۰ میلیون تومان، ۴۰۰ میلیون تومان و یک میلیارد تومان باشند و حداکثر ظرف مدت یک سال پس از اخذ اجازه فعالیت، سرمایه خود را حداقل به مبالغ مقرر افزایش دهند.

گفت‌وگو

در گفت‌وگوی صمت با کارشناس بازارهای مالی مطرح شد

بیراهه سیاست‌گذاری برای مهار دلار

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

سرگردانی سرمایه به یکی از بی‌درمان‌ترین دردهای اقتصاد ایران تبدیل شده است. تقریبا پدیده و بحرانی در بازارهای ایران نیست که اثری از نقش مخرب فعالیت‌های دلالی در آن وجود نداشته باشد. گاهی آنچه ابعاد این بحران‌ها را گسترده‌تر می‌کند، ورود مردم عادی به عرصه دلالی است. در چند سال اخیر شاهد بوده‌ایم که مسئولان در قبال این موج‌های مردمی مخرب، عمدتا رو به توصیه‌درمانی می‌آورند و مردم را از ورود به بازارهایی مثل بازار ارز، طلا، سکه و... منع می‌کنند، اما نافرمانی بخشی از جامعه تا جایی پیش رفت که قرار شد بر «عایدی سرمایه» مالیات وضع شود تا سرمایه‌های سرگردان به‌دلیل اجبار به «پرداخت مالیات بالا»، از مسیر دلالی راهی بازارهای پرسود نشوند. از سوی دیگر شرایط کنونی یعنی تورم بالای ۴۰ درصدی و حجم نقدینگی زیاد، سرمایه‌های سرگردان را به‌سوی بازارهای زودبازده مثل بازار ارز، سکه، مسکن و... هدایت کرده است. صمت درباره آینده بازار دلار و شیوه‌های مقابله با سوداگری در این بازار با پیمان مولوی، تحلیلگر بازارهای مالی گفت‌وگویی انجام داده که در ادامه می‌خوانید.

عکس: صمت

مراودات مالی به‌دلیل حضور ایران در لیست سیاه FATF بسیار محدود است؛ در نتیجه انتقال پول در قالب یورو و دلار به‌سختی انجام می‌شود

◉ چند سالی است که افزایش هر روزه نرخ ارز به پدیده مهارنشدنی اقتصاد ایران بدل شده است. نوسان نرخ ارز در این سال‌ها مشکلات بسیاری برای فعالان اقتصادی ایجاد کرده است. به‌نظر شما چطور می‌توان دامنه نوسان بازار ارز را کاهش داد؟

برای فائق آمدن بر معضل بالا رفتن نرخ دلار باید ابتدا علت ایجاد این مشکل و آن چیزی که به اقتصادمان آسیب می‌زند را درک کنیم، اما متاسفانه به‌نظر می‌رسد چنین رویکردی در دولت وجود ندارد. برای کاهش یا کنترل نوسان نرخ ارز در مرحله دوم باید به‌دنبال پیاده‌سازی راه‌حل‌های عملیاتی بود، این در حالی است که متاسفانه به‌نظر می‌رسد نه‌تنها راه‌حلی برای کنترل نرخ ارز وجود ندارد که دولت خود به‌عنوان عاملی بر افزایش نرخ ارز دامن می‌زند. وقتی دولت می‌خواهد اقتصاد را با دستور مدیریت کند، نه‌تنها نمی‌توان تحلیلی برای آینده نرخ ارز ارائه داد، بلکه ممکن است با شرایط نامناسب‌تری در زمینه نرخ ارز مواجه شویم. به هر حال زمان، ابعاد این داستان را روشن خواهد کرد.

◉ گمانه‌زنی‌های مختلفی درباره آینده بازار ارز مطرح می‌شود و برخی از کارشناسان معتقدند ممکن است نرخ دلار از کانال ۳۳ هزار تومان عبور کند. نظر شما چیست؟

بله، ممکن است. یکی از عواملی که باعث می‌شود نرخ دلار بالا برود نبود چشم‌انداز برای آینده اقتصادی کشور و همچنین افزایش تقاضا برای دلار و ارزهای خارجی در اقتصاد ایران است که روز به روز بیشتر می‌شود. در مرحله بعد، تاثیر تحریم‌های جدید بر اقتصاد، ممکن است باعث افزایش نرخ دلار شود. فشار تحریم‌های جدید از یک سو و کج‌کارکردی در حوزه سیاست‌گذاری از سوی دیگر می‌تواند منجر به افزایش نرخ ارز شود. علاوه بر اینها تداوم روند رو به رشد و رکوردشکنی‌های متعدد نرخ ارز، هر گونه افزایش قیمتی را برای دلار ممکن کرده است.

◉ با این تفاسیر چه رقمی را برای نرخ دلار تا پایان سال پیش‌بینی می‌کنید؟

اگر بخواهم براساس تجربه سال‌های گذشته قضاوت کنم نقطه تعادلی نرخ دلار در سال ۱۴۰۱ همین ۳۳ هزار تومان است و احتمال دارد تا پایان سال این رقم به ۳۸ هزار تومان افزایش یابد.

با این حال عواملی از جمله فرسایشی شدن روند مذاکرات، احتمال صدور قطعنامه شورای حکام و اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران، حجم نقدینگی و چشم‌انداز منفی اقتصاد ایران بی‌شک به افزایش نرخ دلار سرعت می‌بخشد.

◉ بسیاری کنترل نرخ ارز را از وظایف بانک مرکزی می‌دانند، اما عده‌ای مخالف این موضوع هستند، زیرا معتقدند دخالت‌های دستوری دولت در نهایت منجر به برهم خوردن بازار می‌شود. به‌باور این گروه عرضه و تقاضا باید تعیین‌کننده نهایی روند بازار باشد. به‌نظر شما آیا بانک مرکزی می‌تواند با مداخله‌گری به برقراری ثبات در بازار ارز کمک کند؟

بانک مرکزی ابزارهای متنوعی از قبیل نرخ بهره برای نقش‌آفرینی در بازارهای مختلف اقتصادی در اختیار دارد. در صورتی که بانک مرکزی بخواهد با دستور سران قوا اختیارات خود را در بازار ارز به کار گیرد، احتمال عقب‌نشینی قیمت‌ها در کوتاه‌مدت وجود دارد، اما انتظار کاهش نرخ ارز باوجود تداوم رشد نقدینگی، رشد اقتصادی محدود و بالا بودن ریسک‌های اقتصادی و سیاسی در کشور در کنار پایین نگه داشتن نرخ بهره ازسوی بانک مرکزی، انتظار بیهوده‌ای خواهد بود.

◉ در اقتصاد ایران همواره افزایش نرخ ارز بر سایر بازارهای موازی نظیر مسکن، طلا و بورس اثرگذار بوده است. به‌نظر شما در شرایط فعلی اقتصاد تاثیر افزایش نرخ دلار به‌عنوان ارز مرجع بر سایر بازارهای موازی چگونه خواهد بود؟

افزایش نرخ دلار در برخی از بازارها دارای تاثیرات بیشتری است. در شرایط فعلی انتظار می‌رود بازار مسکن به‌عنوان کالای سرمایه‌ای و بازار طلا به تبعیت از نرخ جهانی، بیشترین تاثیر را از نوسان نرخ ارز بپذیرند.

به هر حال بازار مسکن از افزایش نرخ ارز تاثیرپذیری غیرقابل‌انکاری دارد و در این بازار چیزی تحت عنوان حباب وجود خارجی ندارد؛ همان‌طور که عده‌ای این بحث را درباره بازار سرمایه مطرح می‌کردند.

در چارچوب اقتصاد نوسان رشد در بازارهای موازی امری طبیعی است. برخی در مواجهه با رشد بیش از اندازه یک بازار، آن را به‌عنوان حباب می‌شناسند، اما بازار مسکن این‌طور نیست و رشد بازار مسکن در ازای رشد نرخ دلار کاملا طبیعی بوده است.

◉ ارزیابی شما از تاثیر رشد دلار بر بازار سرمایه چیست؟

بازارهای سرمایه‌گذاری مانند ترن هوایی بالا و پایین می‌روند. از همه مهم‌تر این بازارها یک نوع حرکت سینوسی پارادایمی به سمت جلو دارند. متوسط و نقطه تعادلی نرخ دلار در اقتصاد ایران امسال حدود ۳۲ هزار تومان است. این رقم در سال آینده به ۳۹ هزار تومان و در سال ۱۴۰۳ به ۴۷ یا ۴۸ هزار تومان خواهد رسید و در سال ۱۴۰۴، ۶۰ هزار تومان خواهد بود.

بازار مسکن، بازار ارز و سایر بازارها خودشان را با این نرخ دلار تطبیق خواهند داد، اما اصلا دلیلی وجود ندارد که این تطبیق همزمان باشد.

البته ممکن است مذاکرات برجام به نتیجه برسد و کمی از فشار موجود بر اقتصاد کشور برداشته شود که در این صورت شاهد حرکت کندتر بازارهای موازی خواهیم بود.

وقتی بازاری اعم از مسکن، ارز، طلا، بازار سرمایه یا حتی بازارهای جهانی در یک بازه زمانی با شتاب و بیش از حد تصور فعالان حرفه‌ای آن بازار رشد کند، طبیعی است که تا مدتی نمی‌توان انتظار رشد چندانی از آن بازار داشت.

بازار سرمایه ما در سال‌های ۹۸ و ۹۹ بیش از اندازه رشد کرد که این رشد تناسبی با تورم و ارزش ذاتی شرکت‌ها نداشت. البته اصلا عجیب نیست که بازاری در یک مقطع، رشد بیش از اندازه داشته باشد و قرار نیست بازارها همواره متناسب با ارزش ذاتی شرکت‌ها رشد کنند.

◉ آیا تورم هم در افزایش نرخ دلار نقش دارد؟

چیزی که منجر به تغییر عمده در چرخه طبیعی رونق و رکود بازارهای موازی می‌شود معضل تورم شدید است. تورم اقتصاد ایران، قیمت‌ها را در همه بازارها صعودی می‌کند. دلیل این حرف این است که چنانچه امسال نرخ تورم در ایران ۴۰ درصد باشد و در امریکا ۱۰ درصد، به ناچار شاهد رشد ۳۰ درصدی نرخ دلار خواهیم بود.

تورم به‌معنی بی‌ارزش شدن پول ملی است و به همان میزان که تورم داریم باید ریال بی‌ارزش‌تر و دلار گران‌تر شود؛ بنابراین وقتی دلار گران می‌شود کالاهای وارداتی که با دلار خریداری و وارد کشور شده‌اند بلافاصله همپای دلار گران خواهند شد.

هرچند این قانون الزاما درباره کالاهای تولید داخل صدق نمی‌کند، اما در نهایت تمام کالایی که در محاسبه نرخ تورم توسط بانک مرکزی لحاظ می‌شوند به یک اندازه و به میزان نرخ رشد دلار، افزایش قیمت نخواهند داشت. همین عامل باعث می‌شود نرخ تورم و میزان رشد دلار در مقاطعی با هم مساوی نباشند.

◉ یعنی نرخ دلار جز تورم تابع فاکتورهای اقتصادی دیگری است؟

بله؛ نرخ دلار تنها تابع افزایش نرخ تورم نیست. نرخ ارز علاوه بر تورم، تابع فاکتورهای مختلف دیگری، از جمله مثبت یا منفی بودن تراز تجاری کشور و میزان آن، بدهکار بودن یا نبودن یک کشور، نرخ رشد اقتصادی، امنیت و ثبات سیاسی و اقتصادی و... است؛ بنابراین گرچه تورم و نرخ ارز با هم ارتباط دارند، اما ارتباط کاملا مستقیم و صددرصد مساوی با هم ندارند.

◉ گذشته از این موارد به‌نظر شما واسطه‌گران در اداره بازار ارز چه نقشی دارند؟

دلالان مشتریان پروپاقرص بازار دلار هستند، اما نمی‌توانند نقش کلیدی در مدیریت این حوزه ایفا کنند، زیرا دلالان معمولا برای کسب سود کوتاه‌مدت وارد این بازار می‌شوند، اما تحولات بازار ارز مربوط به تصمیمات و شرایط طولانی‌مدت دولت است.

شاید بیشتر خریداران و فروشندگان بازار ارز را دلالان و واسطه‌گران تشکیل بدهند، اما خریداران عادی یا سرمایه‌های سرگردانی هم هستند که این روزها به بازار ارز اضافه شده‌اند و سرمایه‌های خردشان را درگیر نوسانات ارزی کرده‌اند تا بلکه سودی هرچند اندک، اما پرریسک به‌دست بیاورند؛ سرمایه‌هایی که به‌نظر می‌رسد با اجرای برنامه دولت مبنی بر دریافت مالیات از سپرده‌ها، دیگر تمایلی به ماندگاری در بانک‌ها ندارند و راهی بازارهای ارز و سکه شده‌اند.

◉ چه راهکارهایی برای مبارزه با سوداگری توصیه می‌کنید؟

وجود تناقضات در بخش بالادستی کنترل بازار ارز باعث می‌شود بازار واکنش منفی نشان دهد و شاهد جهش‌های قیمتی نرخ ارز باشیم.

دولت به‌عنوان بزرگ‌ترین عرضه‌کننده ارز در کشور کنترل و مدیریت بازار را بر عهده دارد، اما باید در این زمینه به محدودیت‌های ارزی موجود در کشور نیز توجه کنیم؛ بنابراین برای کنترل نوسانات نرخ ارز باید روش‌های دولت در مدیریت بازار ارز تغییر کند. در هیچ جای دنیا از روش ارز شناور مدیریت‌شده استفاده نمی‌شود و ما نیز یک بار برای همیشه باید کاری کنیم که ارز در اختیار بازار قرار گیرد تا دیگر شاهد جهش‌های زیاد در نرخ آن و پایین آمدن ارزش پول ملی نباشیم، زیرا اگر نرخ ارز از نظام بازار پیروی می‌کرد، به‌طور حتم دیگر از تلاطمات جاری خبری نبود.

گاهی اوقات به‌هر دلیلی نقدینگی‌های خفته، تمایل دارند از بانک‌ها خارج شوند که باید برای هدایت این سرمایه‌ها، برنامه منسجم داشت.

این موضوع به سیاست‌گذاری‌های دولت و برنامه‌ریزان اقتصادی برمی‌گردد. بدون شک هدایت منابع سرگردان مالی به سمت تولید و ایجاد اشتغال پایدار یک‌شبه امکان‌پذیر نیست.

باید قبول کرد حجم بالای نقدینگی مشکلات بسیاری برای اقتصاد ما ایجاد کرده است. این میزان نقدینگی می‌تواند برای اقتصادهای از ما بزرگ‌تر هم خطرناک و دردسرساز باشد.

البته همین حجم نقدینگی در روندی معکوس می‌تواند باعث ایجاد رونق در اقتصاد شود که تحقق این شرایط نیازمند اصلاح سیاست‌های کلان است.

◉ در بررسی تمام مشکلات یادشده علاوه بر سیاست‌های داخلی، رد پای محدودیت‌های ناشی از تحریم نیز به چشم می‌خورد. به‌نظر شما تاثیر تحریم‌ها در اقتصاد ایران چقدر است؟

تحریم‌ها مبادلات تجاری ایران با جهان را با مشکل مواجه کرده و مراودات مالی نیز به‌دلیل حضور ایران در لیست سیاه FATF بسیار محدود است؛ در نتیجه انتقال پول در قالب یورو و دلار به‌سختی انجام می‌شود.

از سوی دیگر اقتصاد جهانی و گرانیگاه‌های ملی و سرمایه‌گذاری آن در دست ایالات متحده و سیستم‌های نزدیک به آن است؛ بنابراین اعمال تحریم‌های بیشتر علیه ایران نیز تاثیر قابل‌توجهی بر اقتصاد خواهد داشت. به هر حال باید صبر کرد و منتظر نتیجه نهایی مذاکرات و تصمیمات بین‌المللی درباره تحریم‌های جدید علیه ایران بود. تجربه حکایت از تاثیر تحریم‌های پیشین بر اقتصاد دارد.

◉ باوجود تمام موارد یادشده آیا می‌توان برنامه‌ای برای تسهیل مراودات مالی تبیین کرد؟

به‌نظر من نمی‌توان جواب مشخصی به این سوال داد، زیرا ابتدا باید مشکل ایران با بانک‌های بین‌المللی برای تسهیل مراودات حل شود که این موضوع هم راهی جز خروج ایران از لیست سیاه FATF ندارد. در کشوری که با مشکل ارزی روبه‌روست حفظ منابع ارزی اهمیت بالایی دارد؛ بنابراین دولت باید برای حفظ این منابع در بازارهای داخلی برنامه مشخص داشته باشد.

دلالان معمولا برای کسب سود کوتاه‌مدت وارد بازار ارز می‌شوند، اما تحولات این بازار عموما مربوط به تصمیمات و شرایط طولانی‌مدت دولت است

سازهای ناکوک شهر

آیدا فریدی: آنچه در نوشتار پیش‌رو و در این شماره از گزارش تصویری روزنامه صمت با عنوان «سازهای ناکوک شهر» مطرح می‌شود، تنها اشاره‌ای کوتاه به زیبایی‌شناسی شهری و بیشتر درباره کلانشهرهاست؛ شهرهایی از جنس تهران که گویی به حال خود رها شده‌اند. منظور از رهاشدگی بیشتر از نظر استانداردهای زیبایی‌شناسی، ساختارهای شهری و معماری و بی‌توجهی به بافت قدیمی شهر است که اکنون با سازه‌های عظیم و بدون در نظر گرفتن طبیعت شهری تهران محاصره شده و جهانی ناهم‌ساز پیش‌روی شهروندان گشوده است. اگرچه برای شهروندانی که مصرف‌کننده چنین فضای به اصطلاح مدرنی هستند، کاخ یا بنایی مدرن و پرزرق و برق مهیا شده که غبار و صدای پایتخت راهی به آن ندارد، اما نزولی شدن کیفیت هوای پایتخت، تنها یکی از نتایج چنین شیوه‌ای از معماری و شهرسازی است.

این متن کوتاه، مستند بر ایده والتر بنیامین، فیلسوف و نظریه‌پرداز آلمانی و یکی از متفکران اصلی مطالعات مدرنیته شهری است. این مسئله که شهرهای مدرن و کلانشهرها موضوع عمده آثار بنیامین است از آنجا شروع می‌شود که کیفیت‌های بصری و فضایی شهر مدرن در شکل دادن به افکار و شیوه اندیشیدن شهروندان تاثیرگذار است.

موضوع شهر و سوژه شهر یعنی شهروندان یا از نگاه بنیامین «انسان پرسه‌زن» که واژه‌ای آشنا در ادبیات مطالعات شهری است، ریشه در زبان فرانسه داشته و به معنای «فِلانـوْر» به‌دفعات در متون مطالعات شهری مدرن استفاده شده است. از همین رهگذر است که فرد پرسه‌زن به تماشای شهر می‌نشیند و با ناسازه‌های ناهماهنگ و سازه‌های هماهنگ آن آشنا می‌شود.

انسان پرسه‌زن، نقشی اساسی در درک و ترسیم فضای شهر دارد. مفهوم پرسه‌زن در بحث پدیده مدرنیته در محافل دانشگاهی مفهوم مهمی است. والتر بنیامین، فیلسوف و زیبایی‌شناس مارکسیست آلمانی، این مفهوم را ابزاری برای تحلیل و همچنین شیوه‌ای از زندگی می‌داند. از دیدگاه مارکسیستی او، پرسه‌زنی، مولود زندگی مدرن و انقلاب صنعتی است. وی خود به نمونه‌ای از پرسه‌زن تبدیل شد که خیابان‌های پاریس را مشاهده می‌کرد و به مطالعات اجتماعی و زیبایی‌شناختی می‌پرداخت.

فردی که در شهر قدم می‌زند تا آن را شخصا تجربه کند.

به علت استفاده زیاد این واژه در دیگر حوزه‌های گوناگون اقتصادی، فرهنگی و ادبی، پرسه‌زن تبدیل به مفهومی مهم در پدیده‌های شهری و مدرنیته شد. پرسه‌زنی تنها به قدم‌زنی در خیابان‌های شهر محدود نمی‌شود، بلکه می‌تواند شیوه‌ای از تفکر فلسفی و زندگی باشد.

عکس‌ها: آیدا فریدی

چهارشنبه
۴ آبان ۱۴۰۱- ۲۹ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ - ۲۶ اکتبر ۲۰۲۲- شماره ۲۱۸۲-پیاپی ۳۵۰۰

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

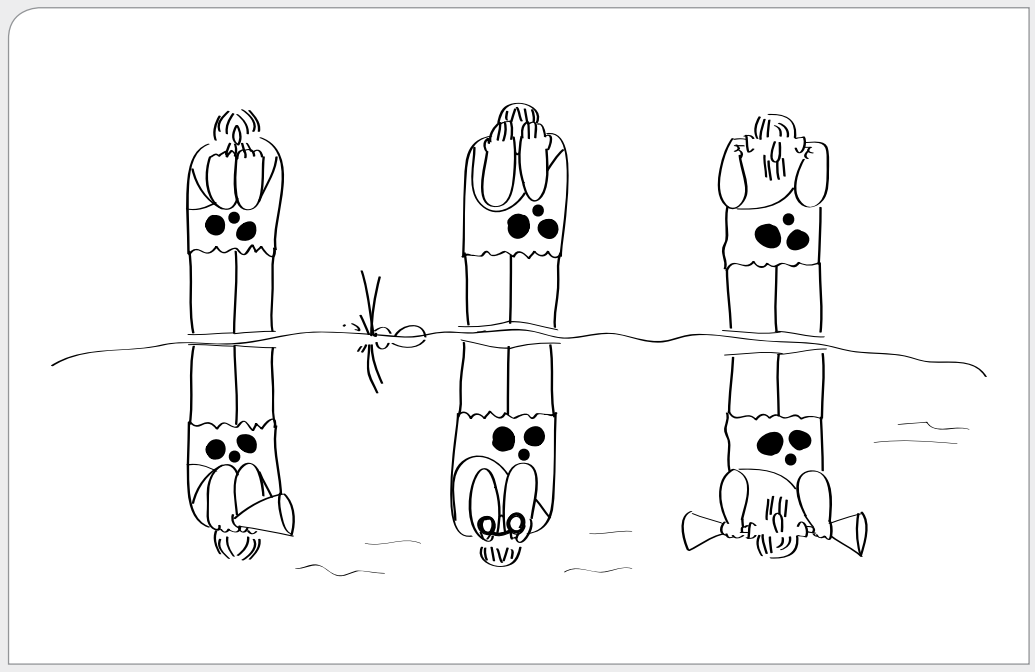
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۲۲۷۴۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ - ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

زیر ذره بین

رد پای شهرداری‌ها در افزایش نرخ مسکن

افزایش بی‌رویه نرخ مسکن به‌ویژه در سال‌های اخیر خانه‌دار شدن را به رویایی برای مردم به‌ویژه اقشار ضعیف جامعه تبدیل کرده که در این میان دخالت مستقیم شهرداری‌ها که نگاهی تجاری به مقوله مسکن داشته‌اند، تا حدود زیادی از دیده‌ها پنهان مانده است.

به‌گفته کارشناسان، تا زمانی که شهرداری‌ها به درآمد حاصل از صدور پروانه ساختمانی وابستگی دارند، هزینه‌های ساخت مسکن در شهرها نیز افزایش خواهد یافت، زیرا اکنون بخش مهمی از هزینه‌های ساخت در شهرها ناشی از صورت‌حساب‌های شهرداری است. این گروه معتقدند شهرداری‌ها با فروش تراکم سبب افزایش نرخ مسکن در نقاط مختلف می‌شوند، این در حالی است که زیر بار هیچ‌گونه مسئولیتی در قبال کمبود مسکن یا نرخ بالای آن نمی‌روند.

آسیب تراکم‌فروشی

محمود جامساز، کارشناس اقتصاد به ایرنا می‌گوید: شهرداری‌ها از سال‌های گذشته تاکنون نقش مهمی در افزایش بهای مسکن داشته و دارند؛ به‌عنوان مثال، فروش تراکم که از زمان آقای کرباسچی در کلانشهری مانند تهران شروع شده و همچنان ادامه دارد، تاثیر زیادی در ناهماهنگی ساختمان شهری داشت.

وی اضافه کرد: این موضوع سبب شده در کوچه‌های ۶ متری، ساختمان‌های بلندمرتبه ۱۰ یا ۱۴ طبقه احداث شود که هم از نظر فضای عبور و مرور و هم پارکینگ، ساکنان به‌شدت در مضیقه قرار می‌گیرند.

جامساز ادامه داد: یکی از دلایل مهمی که سبب شده نرخ ساختمان‌ها باوجود تقاضاهای مؤثر همچنان افزایشی باشد این است که ارگان‌هایی مانند شهرداری یا حتی بانک‌ها تبدیل به مالکان اصلی شده‌اند. وی ادامه داد: از یک سو، برخی از سازندگان به‌دلیل اشراف اطلاعاتی یا ارتباطاتی که دارند اعتبارات و تسهیلاتی دریافت کرده و در بازپرداخت‌ها نیز همتی از خود نشان نمی‌دهند و از سوی دیگر برخی از بانک‌ها فشاری روی آنها نمی‌آورند و نرخ مسکن همچنان با تورم بالا می‌رود که قاعدتا به نفع این افراد است. چنین مسئله‌ای رکود بازار مسکن را نیز به همراه دارد.

جبران کسری بودجه

ایرج رهبر، رئیس هیات مدیره انجمن انبوه‌سازان استان تهران نیز می‌گوید: شهرداری‌ها عوارض متعددی را در نظر گرفته و در واقع هزینه‌های مختلفی از جمله آتش‌نشانی، نقشه‌برداری، تفکیک پروژه در پایان کار و هزینه‌های ناظر را دارند که مجموع اینها رقم بالایی می‌شود، این در حالی است که شهرداری‌ها درآمد پایداری ندارند و بودجه‌ای نیز برای آنها ازسوی دولت تعریف نشده است؛ بر همین اساس سعی می‌کنند کمبود بودجه خود را با ساخت‌وساز و تراکم‌فروشی که در نهایت سبب بالا رفتن نرخ مسکن از یک سو و لطمه خوردن به انگیزه ساخت‌وساز ازسوی دیگر می‌شود را جبران کنند.

او معتقد است: اگر دولت بودجه‌ای را اختصاص دهد تا شهرداری‌ها دیگر عوارض ساخت‌وساز دریافت نکنند، به نفع کل اقتصاد کشور خواهد بود.

سخن پایانی...

در حالی که دولت به‌دنبال این است که اقداماتی تسهیلگرایانه برای ساخت‌وساز در بخش مسکن انجام دهد، پرداخت هزینه‌های شهری ازسوی انبوه‌سازان و مالکان سبب شده شاهد تورم نرخ در بخش مسکن باشیم.

افزایش عوارض ازسوی شهرداری‌ها و دیگر هزینه‌ها از جمله پروانه ساخت روی نرخ مسکن تاثیر خواهد داشت و نمی‌توان این هزینه‌ها را نادیده گرفت. در چنین شرایطی انتظار می‌رود شهرداری‌ها از این دیدگاه یک‌طرفه خود با هدف کسب درآمدهای پایدار باتوجه به اینکه دولت به‌دنبال حل مشکل مردم در بخش مسکن است عقب‌نشینی و همپای دولت در راستای بهبود قیمت‌ها و افزایش رضایتمندی مردم تلاش کنند.

بر اساس شیوه‌نامه حقوق مسافران شرکت‌های هواپیمایی

ایرلاین‌ها موظف به پرداخت خسارت تاخیر هستند

حقوق مسافر مجموعه‌ای از سیاست‌ها، دستورالعمل‌ها، استانداردها، ضوابط و مقرراتی است که الگوی رفتاری شرکت هواپیمایی و دست‌اندرکاران امور پروازی را تدوین می‌کند و هدف آن تضمین حقوق مادی و معنوی و رعایت شأن و منزلت مسافران در فرآیند مسافرت‌های هوایی است.

در عین حال که رعایت این مجموعه حمایتی برای کلیه شرکت‌های هواپیمایی لازم‌الاجراست. هدف از تدوین این شیوه‌نامه، شفاف‌سازی در زمینه حقوق مسافران و اطلاع‌رسانی به آنها برای آگاهی از حداقل حقوق‌شان و شیوه احقاق آن است.

مسئولیت ایفای این حقوق، با شرکت‌ها و موسسات هواپیمایی داخلی و مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این شیوه‌نامه با دفتر نظارت بر فرودگاه‌ها، شرکت‌ها و موسسات هوانوردی است. مطابق آخرین اصلاحیه آیین حقوق مسافر، در صورت تاخیر بیش از ۴ ساعت در پرواز، شرکت هواپیمایی موظف است، نسبت به جبران خسارت به‌میزان ۳۰ درصد نرخ پایه بلیت اقدام کند و در صورت ابطال پرواز موظف به استرداد کامل وجه به‌علاوه جبران خسارت به‌میزان ۵۰ درصد نرخ پایه بلیت است.

شیوه‌نامه حقوق مسافر در پروازهای داخلی، فروردین ۱۳۹۴ اصلاح شده و آخرین ویرایش آن نیز مربوط به اسفند ۱۳۹۹ است که در آن اصلاح مبلغ خسارات و تعیین آن براساس درصدی از نرخ پایه بلیت موردتوجه قرار گرفت. مطابق این دستورالعمل، در صورتی که باوجود داشتن بلیت تاییدشده، شرکت هواپیمایی از پذیرش مسافر به لحاظ محدودیت‌های شرکت حمل‌کننده اعم از بازرگانی، فنی یا عملیاتی امتناع کند، شرکت حمل‌کننده موظف به اطلاع‌رسانی کافی «برای یافتن داوطلبانی در ازای گرفتن مزایای موردپذیرش طرفین برای انصراف از پرواز» است و حداقل این مزایا استرداد وجه و همچنین ارائه یک بلیت رایگان مشابه از لحاظ مسیر و کلاس پروازی به آن مسافر است. در صورتی که تعداد داوطلبان کافی نباشد شرکت حمل‌کننده می‌تواند به جهت رعایت الزامات عملیاتی و فنی از سوار کردن تعدادی از مسافران به تشخیص خود ممانعت کند؛ البته ارائه بلیت مشابه (از لحاظ مسیر و کلاس پروازی) در نخستین فرصت زمانی انجام می‌گیرد و همچنین در صورت انتقال مسافر توسط سایر خطوط هوایی، این امر بدون پرداخت هزینه یا مابه‌التفاوت توسط مسافر یا بدون پرداخت خسارت توسط شرکت‌های هواپیمایی به مسافر انجام می‌گیرد. در عین حال مسافر در صورت مشکل زمانی به هتل منتقل می‌شود و هزینه حمل‌ونقل و هتل بر عهده شرکت حمل‌کننده است.

وظایف ایرلاین در صورت ابطال پرواز

اگر ابطال پرواز ازسوی شرکت، از زمان خرید بلیت تا یک هفته قبل از انجام پرواز باشد، شرکت حمل‌کننده موظف به استرداد کامل وجه بلیت است. اگر ابطال پرواز از ۶ روز تا ۲۴ ساعت قبل از انجام پرواز باشد، در این صورت شرکت حمل‌کننده موظف به استرداد کامل وجه بلیت به‌علاوه جبران خسارت به‌میزان ۳۰ درصد نرخ پایه بلیت است و اگر ابطال ۲۴ ساعت مانده تا زمان انجام پرواز انجام پذیرد، شرکت حمل‌کننده موظف به استرداد کامل وجه به‌علاوه جبران خسارت به‌میزان ۵۰ درصد نرخ پایه بلیت است.

تاخیر و ابطال پرواز به‌دلیل شرایط جوی

باوجود این، درباره پروازهایی که به‌دلیل شرایط جوی یا فورس‌ماژور، فرودگاه مبدأ، مقصد و مسیر دچار تاخیر یا ابطال بیش از ۲ ساعت شوند، شرکت‌های هواپیمایی با رعایت مقررات پذیرایی از مسافران صرفا موظف به استرداد کامل وجه به آنها هستند. در صورتی که پرواز براساس ساعت مندرج در بلیت مسافر حرکت کند و به‌دلایل فنی یا عملیاتی به رمپ بازگردد، در این حال میزان تاخیر تا پرواز دوباره، از زمان بازگشت به پایانه محاسبه خواهد شد. در عین حال تاخیر انعکاسی (تاخیر متصل به پرواز بعد) در صورت تحت تاثیر بودن از تاخیرات جوی، صرفا در زمینه نخستین پرواز متصل، تا ۱۲۰ دقیقه مشمول تاخیر و پرداخت خسارت آن نخواهد بود.

مقررات تاخیر در پرواز

در صورت بروز تاخیر در انجام پرواز براساس ساعت پرواز مندرج در بلیت مسافر، نماینده شرکت هواپیمایی باید با حضور در میان مسافران، نسبت به اطلاع‌رسانی صحیح درباره تاخیر پرواز اقدام کند. در صورت تاخیر بیش از یک ساعت و کمتر از ۲ ساعت، از مسافران پذیرایی می‌شود. البته انجام این پذیرایی مشروط به وجود زمان کافی برای پذیرایی و افزایش نیافتن تاخیر است. در صورت تاخیر بیش از ۲ ساعت و کمتر از ۴ ساعت، اقداماتی که باید توسط شرکت هواپیمایی انجام شود، انجام پذیرایی مناسب باتوجه به امکانات فرودگاهی، فراهم کردن امکان برقراری ارتباط تلفنی برای اطلاع‌رسانی، تغییر پرواز در صورت درخواست مسافر و امکان انجام آن، انجام اقدامات لازم برای اعزام با سایر شرکت‌های هواپیمایی (در صورت درخواست مسافر) و در صورت وجود پرواز در همان مسیر یا انتقال به مقصد نهایی از طریق مسیرهای جایگزین (جز مسیر درج‌شده در بلیت) و استرداد کامل وجه بلیت مسافر در صورت انصراف مسافر از ادامه پرواز است. در صورت تاخیر بیش از ۴ ساعته پرواز، شرکت حمل‌کننده موظف است علاوه بر موارد بالا، نسبت به جبران خسارت به‌میزان ۳۰ درصد نرخ پایه بلیت اقدام کند. همچنین در صورت ابطال پرواز شرکت حمل‌کننده موظف به استرداد کامل وجه به‌علاوه جبران خسارت به‌میزان ۵۰ درصد نرخ پایه بلیت است.

فقدان یا آسیب‌دیدگی بار

در صورت فقدان یا آسیب‌دیدگی جامه‌دان و بار همراه، شرکت حمل‌کننده براساس دستورالعمل پیگیری، جست‌وجو یا جبران خسارت، موظف به تامین رضایت مسافران است. مسافر در صورت فقدان یا آسیب‌دیدگی جامه‌دان و بار همراه، لازم است قبل از ترک فرودگاه، گزارش و لیست محتویات آن را به شرکت حمل‌کننده ارائه کند. در صورت تاخیر در تحویل جامه‌دان و بار همراه، ضروری است مسافر حداکثر ظرف مدت ۲۱ روز نسبت به اعلام مراتب به‌صورت کتبی به شرکت حمل‌کننده اقدام کند.

آژیر قرمز منابع آبی به صدا در آمد

سخنگوی صنعت آب با تاکید بر اینکه وضعیت منابع آبی خوب نیست، گفت: آب ۲ هزار و ۸۰۰ مشترک بدمصرف در کلانشهر تهران برای ساعاتی در روز قطع شد. قطع آب این مشترکان با هدف تغییر در رفتارهای مصرفی انجام شده است. به گزارش ایرنا، فیروز قاسم‌زاده با بیان اینکه در ۵ سال اخیر ورودی سدها ۳۰ درصد کاهش یافته، گفت: ورودی سدها در مهر امسال ۸۸۰ میلیون مترمکعب بوده و نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۲ درصد کاهش داشته است. قاسم‌زاده با اشاره به خروجی ۱۹۵۰ میلیون مترمکعبی آب در مهر امسال گفت: این رقم نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۱ درصد کاهش را نشان می‌دهد. وی میزان پرشدگی مخازن را ۳۷ درصد عنوان کرد، در حالی که این رقم طی ۵ سال گذشته ۴۳ درصد بوده است. قاسم‌زاده از تداوم مصرف بی‌رویه آب در تهران خبر داد و گفت: این رویه تفاوت جزئی نسبت به تابستان دارد، زیرا مردم تصور کرده‌اند با ورود به پاییز نیازی به مدیریت مصرف نیست. وی بر ضرورت رعایت الگوی مصرف در کلانشهر تهران تاکید کرد و خواستار آن شد که مردم هنگام مصرف آب شرایط کلی کشور را مدنظر قرار دهند و از مصرف بی‌رویه پرهیز کنند. سخنگوی صنعت آب گفت: برای همه شهرهای کشور برنامه‌ریزی شده تا مشکل آب ایجاد نشود. قاسم‌زاده از احتمال اجرای مدیریت فشار در برخی شهرهای کشور خبر داد و خاطرنشان کرد: سیاست تنبیه و تشویق نیز برای مشترکان آب اندیشیده شده است. مشترکان خوش‌مصرف اگر مصرف خود را کاهش دهند از پاداش ۳۰۰۰ تومانی به‌ازای هر مترمکعب صرفه‌جویی برخوردار خواهند شد. در مقابل تعرفه‌ها برای مشترکان بدمصرف پلکانی افزایش خواهد یافت و اگر مشترکی اصرار به بدمصرفی داشته باشد با قطع آب روبه‌رو می‌شود. وی خاطرنشان کرد: الگوی مصرف در استان‌ها بین ۱۳ تا ۱۸ مترمکعب و در تهران ۱۴ مترمکعب است و مشترکانی که بالاتر از الگو مصرف کنند تذکر می‌گیرند و با مصرف تا ۲ برابر الگو، وارد مرحله اول جریمه خواهند شد.

یادداشت

آزادی

ناصر بزرگمهر
nbozorgmehr@yahoo.com
به نام او که هرچه بخواهد همان می‌شود

چه کسی گفته است که آزادی همان تعریفی است که من می‌کنم؟
چه کسی گفته است که آزادی همان تعریفی است که شما می‌کنید؟
چه کسی گفته است که آزادی همان تعریفی است که دیگری می‌کند؟
چه کسی گفته است که آزادی همان تعریفی است که فلان مسئول اصرار دارد؟
چه کسی گفته است که آزادی همان تعریفی است که فلان استاد می‌گوید؟
چه کسی گفته است که راه آزادی از خیابان فحاشی به دیگران می‌گذرد؟

چند روز پیش برای عزیزی با احترام نوشتم: شرمنده شدم از صدها زن و بانوی ارزشمند ایرانی و همسر و دختر شما و همه کسانی که پست و مطلب شما را خوانده‌اند و این ور و آن ور گاهی واژه‌های نامتناسب با اخلاق را می‌شنوند.

افسوس خوردم برای کسانی که در رفاه کامل و در آن ور آب نشسته و چنین واژه‌هایی را بر زبان می‌رانند.

آیا قرار است فرهنگ ایرانی ماندگار این گونه شود؟

باید هر ایرانی گوش‌هایش را بگیرد و سالنی که در آن یک شومن، فحاشی را با هنر اشتباه گرفته، ترک کند.

شرم باد بر کسانی که ایران بافرهنگ را بی‌فرهنگ می‌خواهند.

آزادی آن چیزی نیست که من فکر می‌کنم.

آزادی آن چیزی نیست که شما فکر می‌کنید.

اگر هرکس فکر کند که آزادی آن چیزی است که او می‌گوید، این عین دیکتاتوری است.

همه دیکتاتورهای تاریخ مدعی آزادی بودند و از آزادی سخن می‌راندند.

از سخنرانی‌های مشهور هیتلر و موسولینی تا لنین و مایو؛ از صدام تا قذافی پر از تکرار واژه آزادی بوده است.

پس آزادی واقعی چیست؟

آزادی برآیندی از چیزی است که من و شما و میلیاردها انسان دیگر فکر می‌کنیم.

اگر من اصرار کنم که شما حرف مرا بپسندید، این آزادی نیست.

اگر شما هم اصرار کنیدکه من حرف شما را بپسندم، آن هم آزادی نیست.

هر کدام از ما حق داریم کپی دیگری نباشیم.

حق داریم اندیشه خودمان را داشته باشیم.

من و شمایی که گاهی حتی جرأت نداریم نام و فامیل خود را در دنیای مجازی هم آشکار کنیم، چگونه می‌توانیم دیگری را متهم کنیم؟ چرا به دیگری فحاشی می‌کنیم؟

ما باید تلاش کنیم جامعه مدنی با احترام به یکدیگر شکل بگیرد.

در شکل‌گیری یک جامعه مدنی و آرمانی، افراد طرز فکرهای شبیه خود را به‌مرور پیدا خواهند کرد.

احزاب در جهان آزاد، از تفکرات نزدیک به هم شکل می‌گیرند و در روند یک سرزمین آزاد، مجلس‌ها و دولت‌های پایبند به دموکراسی به‌وجود می‌آیند.

این روزها در دنیای مجازی، کنار شعار آزادی، انواع اظهارنظرها و فحاشی‌ها را نسبت به کسانی که مثل ما فکر نمی‌کنند می‌شنوم و می‌خوانم و برای آینده این سرزمین سبز گریه می‌کنم.

کسانی که یادداشت‌های من را هرگز نخوانده‌اند، به یادداشتی واکنش نشان می‌دهند که تاسف‌انگیز است.

یا فحاشی‌هایی به هنرمندی می‌کنند که تا دیروز برای آنها تحسین‌برانگیز بود و گرفتن یک عکس با او افتخار بسیار داشت.

یا دشنام به ورزشکاری می‌دهندکه نامش بارها، عزت این سرزمین را برانگیخته و من و شما برایش کف زده‌ایم و به قهرمانی‌اش افتخار کرده‌ایم.

یا توهین به پیرمردان و زنانی که دهه ۷۰ و ۸۰ یا بیشتر عمر خود را می‌گذرانند و مادران و پدران شما هستند، می‌کنند و آنها را به باد کلماتی زهرآگین می‌گیرند که شایسته هیچ گوشی نیست.

یا دعوت با واژه‌های نامناسب از اساتید ارزشمندی که سر در حوزه علم و دانش دارند، توسط دانشجویی که هنوز حتی یک واحد درسی را پاس نکرده است.

من و به احتمال زیاد همه هم‌نسلانم به شجاعت نسل دهه ۸۰ و همه کسانی که برای آزادی با هر سن و بینش و دانشی تلاش می‌کنند، قلم می‌زنند، فریاد می‌زنند، راه می‌روند، کشته می‌دهند، زندان می‌روند و زندگی فدا می‌کنند، درود می‌فرستم و به احترام آنها می‌ایستم، اما قرار نیست همه یک مدل فریاد بزنند و مثل هم فکر کنند.

آرزو می‌کنم نسل آینده نسلی باشد که راه فرهنگ را با بی‌فرهنگی هموار نکند. راه آزادی را با دیکتاتوری شروع نکند که سرنوشتی روشن نخواهد داشت.

نظرگاه

بحران گفت‌وگو

قربانعلی تنگ‌شیر - مدرس دانشگاه:

حرف زدن، بحث، مجادله، منازعه، مذاکره، مناظره، همه مفاهیمی هستند که با یک اسم واحد یعنی گفت‌وگو از آنها یاد می‌کنیم.

فقدان گفت‌وگو در سیاست بین‌المللی، سیاست داخلی، اجتماع، محیط کار و... کاملا مشهود است. برای سالم کردن ارتباطات سیاسی، اجتماعی و حتی جهانی باید در ابتدا بتوانیم ارتباطات فردی و خصوصی و ارتباطات خانوادگی را بیاموزیم. ارتباطی که یک سر آن گفت‌وگو است و سر دیگر خشونت‌ورزی؛ بنابراین چگونه گفت‌وگو کردن از اهمیت بالایی برخوردار است. به دلیل همین اهمیت در سال ۱۳۷۷ مرکز جهانی گفت‌وگو در ایران تاسیس شد تا راه‌های گفت‌وگوی صحیح و غیرصحیح را آموزش دهد.

در عصر دانش زندگی می‌کنیم. در این دوران دانستن فضیلتی بزرگ است. در چنین روزگاری شرط اول دانایی، فروتنی است.

گفت‌وگوی خوب و مفید،گفت‌وگویی است که برای هر دو طرف نتیجه برد-برد داشته باشد. برای دستیابی به این نتیجه باید هم بگوییم هم بشنویم. باید اختلافات را حل کنیم و جایگاه خود را در جامعه بهبود بخشیم. نردبان رشد یکدیگر در جامعه شویم و همدیگر را درک کنیم. همیشه در خانواده و جامعه کنار یکدیگر باشیم و برای یکدیگر وقت بگذاریم.

باید تلاش کرد فرهنگ گفت‌وگو به‌عنوان بهترین راه رفع خشونت و ناسازگاری در جامعه معرفی شود. در شرایط فعلی همه ناچاریم حرف‌های همدیگر را بشنویم و بپذیریم که همه ممکن است اشتباه کنند. راز ماندگاری انسان‌ها در تحمل و تاب‌آوری است و دولت‌ها در جوامع انسانی باید تاب‌آوری جامعه را پاسخ دهند و قدر انسان‌های شکیبا و پرغرور را بدانند. این روزها در شرایط «بحران گفت‌وگو» قرار گرفته‌ایم.